

ŽYMESNIEJI VILKAVIŠKIO GIMNAZIJOS MOKYTOJAI IR AUKLĖTINIAI

Abraitis Jonas

[gimė 1906 09 19 Vėdarų k., Barzdų vls., Šakių aps. – 1937 11 15] – Lietuvos karininkas. Mokėsi Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje. Besimokydamas gimnazijoje dalyvavo mokinių estetinio lavinimo komisijos veikloje. Baigęs gimnaziją buvo pašauktas atlikti karinę tarnybą. Kaip vyresnysis brolis Vincas, taip ir Jonas įstojo į Karo mokyklą. 1929 m. baigęs karinius mokslus gavo leitenanto laipsnį. Nuo 1928 03 18 tarnavo pasienio policijoje. Lietuvos Vyriausybei stiprinant kovą su kontrabanda Lietuvos-Lenkijos pasienyje, 1935 m. buvo paskirtas Seinų- Marijampolės baro II rango viršininku. Buvo aktyvus Šaulių sąjungos narys. 1937 m. buvo paskirtas Marijampolės rinktinės būrio vadu. 1937 11 15 tikrinant pasienio postus prie Žaliosios iš pasalų buvo nukautas kontrabandininkų. Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Abraitis Vincas

[gimė 1903 04 04 Vėdarų k., Barzdų vls., Šakių aps.] – Lietuvos karininkas. Baigė Vilkaviškio „Žiburio“ gimnaziją. 1927 09 10 įstojo į Karo mokyklą. 1929 10 06 ją baigęs (XI laida) leitenanto laipsniu paskirtas į Pionierių batalioną. 1931 03 23 turėtas laipsnis pakeistas į jaun. leitenanto. 1932 02 18 baigė Vytauto Didžiojo karininkų kursų Inžinerijos skyrių (III laida). 1931 11 23 pakeltas į leitenantus. 1934 07 10 po „voldemarininkų pučo“ paleistas į atsargą iš 2 pionierių kuopos jaun. karininko pareigų. Vėliau mokėsi VDU Technikos fakultete. Gyveno Kaune, dirbo Finansų ministerijos Prekybos departamente jaun. kontrolieriumi. 1939 04 01 perkeltas į aviacijos specialybės karininkų atsargą. 1944 m. patraukė į Vakarų. Gross - Hesepe pabėgėlių stovykloje dirbo žmonos dailininkės Vladislovos Sofijos Stančikaitės – Abraitienės organizuotoje dailės studijoje. 1947 m. su šeima emigravo į Braziliją ir gyveno San Paule. 1958 m. persikėlė į JAV ir apsigyveno Klivlende.

Adomaitis Juozas

[gimė 1901 10 26 Pašilių k., Plokščių vls., Šakių aps.] – kunigas. Mokėsi Šakių „Žiburio“ gimnazijoje ir Kauno karo mokykloje. Atlikęs karinę tarnybą, įstojo į Kunigų seminariją, tada veikusią Gižuose. 1929 m. birželio 16 dieną buvo įšventintas kunigu, 1932 metais baigė Vytauto Didžiojo universitetą ir įgijo teologijos licenciato laipsnį. 1929–1932 metais buvo Zitos draugijos kapelionas ir tikybos dėstytojas vienoje Kauno pradžios mokykloje, 1932 metais paskirtas Alytaus vikaru ir Žemės ūkio mokyklos kapelionu, 1933 metais tapo Šakių „Žiburio“ gimnazijos kapelionu. Įvertinusi jo sugebėjimus bažnytinė vyresnybė 1935 metais jį paskyrė Vilkaviškio vyskupijos oficiolu ir Katalikų veikimo centro vadovu. 1938 m. buvo Vilkaviškio gimnazijos kapelionas, dėstė tikybą. 1940 m. Lietuvą okupavus, jis buvo paskirtas kapelionu į Alytų, o karo metu dirbo kapelionu ir lotynų kalbos mokytoju. Marijampolės mergaičių gimnazijoje. 1945–1951 metais buvo Griškabūdžio klebonas ir Kudirkos Naumiesčio dekanas. 1950-ųjų gegužę suimtas ir, už akių nuteisus, išvežtas į lagerį Gorkio srityje. 1956 metais leista

sugrįžti, iš pradžių buvo Marijampolės vikaru, 1958 metais paskirtas Alytaus Šv. Angelų Sargų bažnyčios klebonu ir dekanu, o 1960 m. rugsėjo 7-ąją perkeltas į Kauno arkivyskupiją Bazilionų klebonu. 1963 metais perkeltas į gimtąją Plokščių parapiją, kurioje klebonavo 10 metų, o paskui dar 10 metų iki mirties buvo altaristas. Mirė 1983 m. gegužės 3 dieną buvo palaidotas parapijos kapinėse šalia tėvų.

Akucevičius Bonaventūras

[gimė 1901 02 25 Dabravolės k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1976] - pedagogas, karininkas.

1926 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1927 m. baigė vienu metų pedagoginius kursus Marijampolėje. 1929 11 23 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. Dirbo Alytaus vls. Seiliūnų pradžios mokyklos vedėju. 1945 01 18 suimtas, 1945 09 20 išvežtas į Pečioros lagerį (Komija). 1947 04 09 paleistas grįžo į Lietuvą.

Andziulytė - Ruginienė Marija

[gimė 1896 12 06 Smalinyčios k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1973 10 10 Kaune] – pirmoji lietuvių istorijos mokslų daktarė, visuomenės veikėja.

1904 m. pradėjo lankyti Paežerių pradžios mokyklą, 1907 m. įstojo į Marijampolės „Žiburio“ progimnaziją, kurioje mokėsi tik dvejus metus. 1909 m. ji persikėlė į Vilkaviškyje įkurtą mergaičių gimnaziją, ir baigė ją 1914 m. Netrukus užgriuvo Pirmasis pasaulinis karas. M. Andziulytė 1915 m. pradžioje išvyko į Vilnių, o iš ten į tų pačių metų rudenį su kitais lietuvių moksleiviais atsidūrė Voroneže. Kaip baigusi gimnaziją, ji persikėlė į Maskvą ir pradėjo studijuoti A. Šaniavskio universiteto istorijos-filologijos fakultete. 1916 m. persikėlė į Petrogradą ir toliau tęsė studijas. 1918 - 1923 studijavo Friburgo (Šveicarija) universiteto filosofijos fakultete. Studijuodama universitete, įstojo į lietuvių studentų korporaciją, taip pat mokėsi prancūzų kalbos Šv. Uršulės institute. Baigusi jame studijas, ji gavo prancūzų kalbos mokytojos teises. 1923 m. už disertaciją „Die Gruendung des Bistums Samaiten“ („Apie Žemaičių christianizacijos pradžią“) gavo filosofijos daktarės laipsnį. 1936 m. Kaune ji paskelbė spaudoje savo disertacinį darbą. 1937 m. Kaune buvo išleista jos monografija „Žemaičių christianizacijos pradžia“. 1923 m. sugrįžusi iš Šveicarijos į Lietuvą, ji trumpai ilsėjosi savo gimtajame Smalinyčios kaime. 1923 01 21 pradėjo dirbti Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje, kur kelis mėnesius vyresniųjų klasių mokiniams dėstė istoriją. Šioje gimnazijoje įvyko jos pirmas susitikimas su būsimu poete S. Nėrimi. Vėliau gyvenimas vėl jas suvedė, bet jau kaip mokytojas - Kauno III gimnazijoje. 1923 - 1926 „Kultūros“ mergaičių seminarijos mokytoja, nuo 1926 m. „Saulės“ mergaičių mokytojų seminarijos Kaune direktorė. Nuo 1938 08 01 – 1939 12 01 dirbo Ukmergės mokytojų seminarijoje dėstytoja. 1939 12 01 pradėjo mokytojauti Kauno III gimnazijoje, kurioje dėstė istoriją. Dr. Andziulytė - Ruginienė paliko dvi nedideles mokslines studijas ir pluoštą atsiminimų – apie įžymius žmones, su kuriais jai teko bendrauti, jie išliko rankraščiuose. Pirmoji jos studija „trumpa vieno Lietuvos kampelio istorija“. Tai 18 puslapių rankraštis apie gimtąjį Smalinyčios kaimą ir jos gyventojus. Antroji studija šiek tiek platesnė – 32 puslapių rankraštis „Pirmoji Lietuvos vidurinė mokykla su dėstoma lietuvių kalba“. Joje autorė rašo apie „Žiburio“ draugijos įsteigtą Marijampolėje 1907 m.

Marijampolėje keturklasę Mergaičių progimnaziją. Rašinėjo „Ateityje“, „ Drauge“, „Moteryje“, „Naujojoje Vaidilutėje“ ir kt.

Antanavičius Jonas

[gimė 1904 12 31 Karklupėnų k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.- 1986 04 05] - inžinierius, Lietuvos kariuomenės veikėjas, visuomenės veikėjas.

Buvo labai gabus iš vaikystės, per metus išeidavo dviejų mokyklos skyrių kursą. Mokėsi Kybartuose, g-ją baigė Vilkaviškyje - vienoje laidoje su Salomėja Nėrimi. Buvo aktyvus Lietuvos šaulių sąjungos narys. 1923 01 su Kauno savanoriais atvyko dalyvauti Klaipėdos krašto sukilime. Sukilimo ir Klaipėdos išvadavimo metu pademonstravo narsą. Kurį laiką mokėsi Klaipėdos konservatorijoje, gyveno Kaune. Baigęs mokytojavo Rokiškyje. Baigė Vytauto Didžiojo universiteto Technikos fakultetą. Laisvai kalbėjo šešiomis kalbomis, o suprato dar daugiau - apie dešimtį. Bendravo su S. Nėrimi ir kitais šviesuoliais. Buvo AB „Lietuvos Linas“ įsteigėjas ir direktorius. Antrojo pasaulinio karo išvakarėse, 1939 m. išvažiavo į Bulgariją. 1946 m. persikėlė į Braziliją. Brazilijoje pradėjo inžinieriaus darbą tekstilės srityje. Vadovavo Brazilijos lietuvių organizacijoms, dirgavo lietuviškam chorui. Mirė 1986 m. palaidotas „Gethsemani“ kapinėse San Paule.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 1 laipsnio (1923), Lietuvos nepriklausomybės (1928) medaliais, Klaipėdos išvadavimo Bronzos medaliu.

Arminas Aleksandras (slap. Venancijus Ališas)

[gimė 1908 12 02 Ožkabalių k., Vilkaviškio vls., Vilkaviškio aps. - 1975 06 06 Brazilijoje] - kunigas, poetas, redaktorius.

Baigė vietos pradžios mokyklą, Vilkaviškio gimnaziją ir 1931 m. Vilkaviškio kunigų seminariją. Neužilgo išvyko į Braziliją ir tapo San Paulo lietuvių parapijos kapelionas. Redagavo ten laikraštį „Šviesa“. Gyvendamas Brazilijoje pradėjo rašyti eiles ir spausdinti „Židinyje“, „Dienovidy“, „Drauge“, „Studentų žody“ ir kt. Išleido poezijos rinkinius „Sao Bento varpai“, „Anapus marių“, „Cascata Cristalina“, „Pietų kryžius“ ir kt. Brazilai jo vardu pavadino San Paulo miesto gatvę.

Astrauskas Antanas

[gimė 1875 09 31 Jucaičių k., Raudenių vls., Kalvarijos aps.] – kunigas.

Baigė Peterburgo Dvasinę Akademiją. Nuo 1920 09 04 – 1922 12 01 Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje dėstė Lietuvių ir lotynų kalbas. Taip pat ėjo kapeliono pareigas. Vėliau buvo Prienų gimnazijos kapelionas ir Rudaminos (Suvalkijoje) klebonas.

Auginas Balys (tikra pavardė Augustinavičius)

[gimė 1917 08 17 Taline (Estija) – 2001 12 10 Klivlende (JAV)] – poetas.. Tėvas – karinių orkestrų vadovas. 1922 metais, šeimai sugrįžus į Lietuvą, apsigyveno Šiauliuose. Vyresniojo Augustinavičiaus tarnybos genama šeima kėlėsi iš vietos į vietą, t. y. gyveno Alytuje, Vilkaviškyje, Plungėje ir vėl Šiauliuose, kur būsimasis poetas sėmėsi žodžio, vaizdo turtus. Besimokydamas Vilkaviškio gimnazijoje jis buvo Balys Augustinavičius, poetas ir laikraštėlio leidėjas; inteligentų šeimos vaikas. Tėvas regėjo

sūnų smuikininku ir nuo mažų dienų Balys grojo kasdien, vėliau net buvo įstojęs į konservatoriją, į Motiekaičio klasę. 1935 m. tėvas staiga mirė. 1936 metais B. Augustinavičius baigė Šiaulių berniukų gimnaziją. Po gimnazijos sekė Karo mokykla, o 1937–1940 metais Vytauto Didžiojo universitete studijavo prancūzų kalbą ir literatūrą (pagrindinė specialybė) ir lietuvių kalbą bei literatūrą (šalutinė specialybė). Baigiant universitetą, Prancūzų–lietuvių draugija paskyrė stipendiją Grenoblyje studijuoti romanistiką. Netikėta sovietinė okupacija nubraukė visas viltis. Tuo pat metu Kauno radiofonas paskelbė konkursą diktoriaus vietai užimti. Iš 200 pretendentų laimėjo B. Augustinavičius ir dirbo radiofone nuo 1940-ųjų iki 1944 metų vasaros, t. y. iki emigracijos.

Pasitraukęs su šeima iš Lietuvos, dirbo Ravensburge (Vokietija) įsteigtoje lietuvių gimnazijoje: dėstė lietuvių, lotynų kalbas, visuotinę ir Lietuvos istoriją. 1945–1949 metais – lietuvių bendruomenės Ravensburgo jaunimo sekcijos vicepirmininkas ir pirmininkas, lietuvių liaudies ansamblio dainininkas ir šokėjas. 1947 m. buvo priimtas į Lietuvių rašytojų tremtinių draugiją. Ir kartkartėmis išėivijos spaudoje pasirodydavo jo eilėraščių, kupinų tėvynės ilgesio, skaudžiai jaučiant išvietintojo antrarūšę padėtį.

1949 metais nususiu laivu drauge su S. Santvaro šeima, H. Radausku ir kitais žymiais ir paprastais žmonėmis, kuriems buvo leista atvykti į užjūrius, pasiekė JAV, apsigyveno Klyvlende. Turėjo ir aukštojo mokslo diplomą, ir darbo patirtį, mokėjo kelias užsienio kalbas, bet nei to diplomo, nei tokių jo žinių čia nereikėjo – iki pensijos dirbo fabrike.

Išleido eilėraščių rinkinius „Pamažu vis degu“ (1940 m.), „Paparčio vėduoklė“ (1956 m.), „Giesmės žydėjimo metas“ (1979 m.), „Metaforų smuikas“ (1992 m.), „Kalėdų paukštė“ (1995 m.), „Namų pašvaistė“ (2000 m.).

Aušrota Vincas

[gimė 1899 01 25 Vilkaviškyje] - teisininkas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1918 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1915 m. pradėjo karinę tarnybą Rusijos kariuomenėje. 1917 m. paskirtas ūkio vedėju į žemiečių sąjungą prie Vakarų fronto komiteto evakuacijos - chirurgijos ligoninės Nr. 10. 1917 05 28 paskirtas į Intendantūros skyrių, suteiktas karo valdininko laipsnis. 1924 02 19 paskirtas 1 haubicų baterijos ūkio vedėju. 1924 02 26 pačiam prašant paleistas į atsargą. 1927 m. baigė VDU Teisių f-tą. 1937 11 23 suteiktas administracijos ats. jaun. leitenanto laipsnis. 1938 m. advokatavo Vilkaviškyje.

Balickas Vincas

[gimė 1904 05 01 Virbalyje, Vilkaviškio aps. - 1996 12 19 Londone (Didžioji Britanija) - Lietuvos diplomatas.

Mokėsi Vilkaviškio gimnazijoje. Baigė Vienos aukštąją komercijos mokyklą. 1929 - 1931 dirbo Lietuvos banke, nuo 1931 m.- Užsienio reikalų m-joje. 1967 - 1991 Lietuvos misijos D. Britanijoje laikinasis reikalų patikėtinis (1968 01 22 D. Britanijos vyriausybė jam pripažino charge` d'affaires titulą); išsaugojo LR atstovavimą ir atstovybę D. Britanijoje. 1993 m. atsistatydino ir iki mirties ėjo Lietuvos ambasados Londone garbės patarėjo pareigas.

Apdovanotas Gedimino 3 laipsnio ordinu (1993).

Baltūsis Juozas

[gimė 1900 11 26 Gulbiniškių k., Vilkaviškio aps. – 1994 03 29] – pedagogas, visuomenininkas.

Mokėsi Pilviškiuose ir Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje. Dėl silpnos sveikatos J. Baltūsis manė netinkąs žemės ūkio darbams, todėl kibo į mokslus. Ypatingai gerai sekėsi matematika. Ją taip pamilo, kad būdamas pensininkas sakydavo: „Susirandu vadovėlyje patį sunkiausią, patį sunkiausią uždavinį, jį išsprendęs jaučiu didelį malonumą.“

Mokytojas dirbo Jurbarko, Marijampolės J. Jablonskio, Marijonų gimnazijose ir Marijampolės mokytojų seminarijoje, dvejus metus Prienų gimnazijos direktoriumi. Mokytojaujant Jurbarko „Saulės“ gimnazijoje susirgo džiova. Darbo ne tik nemetė, bet keletą metų kaupęs medžiagą ėmė ruošti matematikos vadovėlius. 1936 m. paruošė ir išleido „Aritmetikos uždavinyną“ pirmai klasei, 1937 m. – „Skaiciavimo vadovėlį“ šeštam skyriui. Deja, šie vadovėliai Vilkaviškio apskrities mokyklų nepasiekė, tapo muziejine retenybe. Mokytojas paruošė, o Spaudos fondas 2000 egz. tiražu išleido nedidelės apimties knygele „Mokykimės gyventi“. Pedagogikos mokslų daktaras Algirdas Ažubalis išleidęs knygą apie Lietuvos matematikus, teigia, kad J. Baltūsis matematikos vadovėliai pakartotinai buvo išleisti Vakarų Vokietijoje. Tačiau J. Baltūsiui jų matyti neteko. 1957 m. jam suteiktas Nusipelnusio mokytojo vardas, 1992 m. paskirta personalinė pensija.

Baranauskas Albinas

[gimė 1924 06 03 Bartninkų k., Vilkaviškio aps.] - prozininkas, poetas, vertėjas.

Mokėsi Bartninkų pradžios mokykloje, paskui Vilkaviškio gimnazijoje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, nuo 1948 m. gyvena JAV. 1965 m. baigė Konektikuto un-tą. Parašė „Sniego platumos“ (1955), „Kalvos ir lankos“ (1959), „Karklupėnuose“ (1965), „Pasaga ir vyšnios“ (1969), „Rudenys ir pavasariai“ arba „Užplynių Pultinevičius namie ir svetur“ (1975), „Vincas Mazurkevičiaus romanas“ (1980), „Piliakalnio šešėlis“ (1984), „Profesorius Rakūnas“ (1988), „Poezija, 1965-1968“ (1994).

Vertimai į anglų kalbą: Vincas Krėvė „The herdsman and the linden tree“ (1964), Mykolas Vaitkus „The deluge: a love story of Ancient times.“ (1965), Ignas Šeinius „Rejuvenation of Siegfried Immerselbe: a novel“ (1965), Antanas Vaičiulaitis „Noon at a country inn“ (1965), Vytas Tamulaitis „Nimblefoot the Ant: her adventures“ (1965).

Baranauskas Jonas

[gimė 1925 06 19 Būdviečių k., Vilkaviškio aps. – 2007 09 21] – kunigas, kanauninkas.

Mokėsi Penkinių ir Keturvalakių pradžios mokyklose bei Vilkaviškio gimnazijoje. Nuo 1945 metų studijavo Kauno kunigų seminarijoje. 1949 m. rugsėjo 25 d. J. Baranauskas priėmė kunigystės šventimus, kuriuos suteikė vysk. Kazimieras Paltarokas. Neopresbiteris buvo paskirtas į Šilavoto, o netrukus – į Iguvos parapiją. Išlaikęs aukštųjų teologijos studijų diplominius egzaminus, 1950 metais kun. J. Baranauskas paskirtas Barzdų, o po metų – Šlavantų ir Kučiūnų klebonu. 1960–1963 metais darbavosi vikaru Kalvarijoje, vėliau 14

metų – klebonu Krosnoje. Didžiausia kunigiškos tarnystės dalis prabėgo Mirosłavo parapijoje, kurioje klebono pareigas ėjo 20 metų. Čia dirbdamas, 1994 metais buvo paskirtas Vilkiaviškio vyskupijos Katedros kapitulos kanauninku. Nuo 1997 metų kan. J. Baranauskas darbavosi klebonu Vištytyje, o nuo 2004 metų iki mirties buvo Vilkiaviškio Katedros altaristu.

Baukus Alfonsas

[gimė 1928 09 25 Lubiškių k., Vilkiaviškio rj. - 2001 10 23 Vilkiaviškyje] - pedagogas, tautodailininkas.

Baigęs pradžios mokyklą, jis mokėsi Vilkiaviškio gimnazijoje. Grįžęs iš kariuomenės įstojo į Vilniaus pedagoginio instituto (dabar - Vilniaus pedagoginis universitetas) Rusų kalbos ir literatūros fakultetą. Baigęs tik 3 kursus, pradėjo dirbti Vilkiaviškio S. Nėries vidurinėje mokykloje praktikos darbų mokytoju. Tada ir prasidėjo A. Baukaus kelias į dailės pasaulį. Jis buvo tikras entuziastas, uždegantis mokinius tai aviamodelių gamyba, tai medžio darbais, tai tekinimu ir raižymu. Dalyvavo daugelyje parodų. Paskutinę parodą surengė 2001 m. gegužės mėnesį drauge su buvusio savo mokinio D. Jurevičiaus ir savo sūnaus Rimo darbais.

Bendoraitis Jonas

[gimė 1922 Matarnų k., Vilkiaviškio aps. - 1947 05 23] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Vilkiaviškio gimnazijos 6 klases, Žemės ūkio mokyklą. Antrosios sovietų okupacijos metu mobilizuotas į RA. 1945 m. grįžęs stojo į partizanų gretas. Buvo priimtas į Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės P. Plechavičiaus kuopos Žaibo būrį. Dalyvavo Jankų, Barzdų, Staškų, Saulėkaičių ir kituose mūšiuose. 1947 05 23 Paberžupio k., Būblelių vls., Šakių aps., buvo nukautas.

1999 09 06 suteiktas leitenanto laipsnis (po mirties).

Berentas Robertas

[gimė 1906 03 15 Kisiniškių k., Alvito vls., Vilkiaviškio aps. - 1960 03 26 Maince (Vokietija)] – Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Mokėsi Vilkiaviškio realinėje g-joje, kurią baigęs įstojo į Karo mokyklą. 1928 09 ją baigė leitenanto laipsniu. 1929 m. baigė 4 mėn. kursus prie Aukštųjų karininkų kursų. 1932 09 07 baigė Vytauto Didžiojo karininkų kursų Artilerijos skyrių ir 1933 m. tų kursų Ryšių skyrių. 1932 11 23 pakeltas į leitenantus. 1935 11 23 suteiktas kapitono laipsnis. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Po Vokietijos kapituliacijos gyveno DP stovykloje. 1950 m. stojo į amerikiečių 4204 kuopą, kurioje tarnavo iki mirties.

Apdovanotas Vytauto Didžiojo 5 laipsnio ordinu (1938) ir Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Bielevičius Jonas

[gimė 1907 04 08 Aukštadvario vls., Trakų aps. – 1977, palaidotas Vilkiaviškio kapinėse] – mokytojas.

Baigė 3 mėn. pedagoginius kursus i humanitarinių mokslų fakultetą. Dirbo Kybeikių pradinės mokyklos vedėju, Vilkiaviškio gimnazijos istorijos mokytoju, 1946 – 1948 Vilkiaviškio gimnazijos direktoriumi, Rumokų pradinėje mokykloje mokytoju. Metalo dirbinių ir Kapsuko maisto pramonės automatų gamykloje. „J. Bielevičius buvo labi darbštus, gabus ir kruopštus mokytojas. Mokėjo daug kalbų, ypač gerai – vokiečių kalbą. Sistemingai ir

gerai išdėstydamas istorijas temas. Ypatingą dėmesį skyrė istorijos įvykių priežastingumui. Formavo mokinių žinias, ugdė jų sugebėjimus. Buvo didelės vidinė kultūros, gilaus mąstymo, plataus akiračio žmogus, Žavėjo jo mandagumas, mokėjimas bendrauti su mokiniais ir kitais žmonėmis – tokį jį mena buvę mokiniai ir bendradarbiai. Dėstė istoriją, logiką, vokiečių kalbą.

Byla (Bylaitis) Gediminas Jonas

[gimė 1921 11 19 Bulakavo dvare, Rudaminos vls., Marijampolės aps. – 2007] – gydytojas neurochirurgas, filosofijos daktaras (1949).

Baigęs Vilkaviškio gimnaziją, studijavo Paryžiuje, Derby universitete (D. Britanija). 1948 m. Reino Friedricho Wilhelmo universitete Bonoje (Vokietija) magistro laipsniu baigė mediciną (gijo gydytojo diplomą) ir psichologiją. 1949 m. apgynė doktoratą. 1949 m. atvyko į JAV. 1951 m. įgijo teisę praktikuoti Ilinojaus valstijoje, buvo Ilinojaus universiteto Neurologijos ir smegenų chirurgijos klinikinis asistentas, specializavosi Veteranų ligoninėje Hinese, IL, Lahey klinikoje Bostone, MA, Wisconsin universiteto ligoninėje Madisone, WI. Tarnavo kariuomenėje, įgijo kapitono laipsnį. Nuo 1961 m. vertėsi privačia neurochirurgijos praktika. Buvo Amerikos chirurgų ir Tarptautinės chirurgų kolegijų narys. Bendradarbiavo LE.

Bliumchenas Otto

[gimė 1899 05 30 Vilkaviškyje - 1978 11 02 Vokietijoje] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. Baigė Vilkaviškio g-jos 4 klases. 1919 02 22 stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, paskirtas Artilerijos pulko raštininku. 1920 06 03 suteiktas karo valdininko laipsnis ir paskirtas į Artilerijos skyrių vyr. raštvedžiu. 1921 02 01 paskirtas Artilerijos tiekimo skyriaus raštinės vedėju, vėliau buhalteriu. 1926 09 11 baigė 4 mėn. artilerijos karininkų parengimo kursus. 1927 02 17 suteiktas administracijos (B) vyr. leitenanto laipsnis, 1929 11 23 - kapitono laipsnis. 1932 06 14 baigė ginklavimo karininkų parengimo kursus. 1939 11 23 suteiktas majoro laipsnis. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Po karo Vokietijoje tarnavo Vytauto Didžiojo lietuvių sargybos kuopoje prie amerikiečių armijos kuopininku, vėliau būrio vadu, o 1953 - 1964 kuopos vadu.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Savanorių medaliu (1930).

Bradūnas Kazys

[gimė 1917 02 11 Kiršų k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 2009 02 09 Vilniuje] - poetas. Baigęs Vilkaviškio g-ją, 1937 m. įstojo į VDU Teologijos - filosofijos f-tą. 1940 m. persikėlė studijuoti į Vilniaus universiteto Humanitarinį f-tą, kurį baigė 1943 m. Dar studijuodamas (1937 - 1938) redagavo žrn. „Ateitis“, tarnavo kariuomenėje (1938 - 1939), mokytojavo Alytaus g-joje (1941). 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, mokytojavo Miuncheno liet. g-joje, 1945 - 1948 redagavo žrn. „Aidai“. 1949 m. persikėlė į JAV, apsigyveno Baltimorėje, MD, kur dirbo ir fiz. darbą. 1952 - 1959 žrn. „Literatūros lankai“ redakcijos narys. Nuo 1990 m. gyveno Lietuvoje, Vilniuje. Pirmuosius eilėraščius išspausdino 1932 m. „Ateityje“, „Ateities spinduliuose“, „Pradalgėse“. Ankstyvieji eil. rinkiniai: „Vilniaus varpai“ (1943, II leid. 1947, leidyklos „Patria“ premija), „Pėdos arimuos“ (1944), „Svetimoji duona“ (1946, Lietuvos Raud. Kryžiaus premija), „Maras“ (1947), „Apeigos“ (1948). Rinkiniai išleisti JAV: „Devynios baladės“ (1955, „Aidų“ premija), „Morenų ugnys (1958, LRD premija), „Sidabrinės kamanos“ (1964, „Draugo“ poezijos premija), triptikas „Sonatos ir fugos“, „Susitikimai su M.K. Čiurlioniu“ (1967), „Donelaičio kapas“ (1970, LRD premija), „Pokalbiai su karaliumi“ (1973), „Alkana kelionė“ (1976), „Užėjoje

prie Vilniaus vieškelio" (1981, JAV LB premija), „Prieraišai" (1983, Montrealio sambūrio V. Krėvės premija), „Krikšto vanduo Joninių naktį" (1987, LRD premija). Lietuvoje išspausdinti rinkiniai: „Įaugom Nemuno upyne", „Prie vieno stalo" (abu 1990), „Duona ir druska" (1992), „Lietuviškoji trilogija" (1994), „Iš grumsto ir iš dvasios" (1994), „Grūdų valanda" (1997). Priklauso vad. žemininkų kartai.

Apdovanotas Lietuvos nacionaline premija (1992), Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino 4 laipsnio ordinu (1994), „Poezijos pavasario" laureatas (2002).

Budriūnas Motiejus

[gimė 1898 09 22 Pabiržės k., Biržų aps. – 1969 01 20 Vokietijoje] – smuikininkas, pedagogas, muzikologas, chorvedys.

Baigęs vidurinę mokyklą, kurį laiką buvo pradžios mokyklos mokytojas, 1917 m. pradėjo organizuoti chorus ir rengti vakarus koncertus Daudžgirių dvare, Zizonyse, Daunoriuose ir Pabiržėje. Nuo 1920 m. keletą metų dirbo valdininku Biržuose, Kaune ir Klaipėdoje. 1924–1928 Klaipėdos muzikos mokykloje-konservatorijoje mokėsi smuikuoti ir muzikos pedagogikos. Išlaikė konkursinius egzaminus į muzikos mokykloje organizuojamą kapelą. 1927–1931 m. Kretingos vidurinės mokyklos muzikos mokytojas ir choro vadovas, suorganizavo Šaulių chorą ir surengė keletą koncertų. Su mokyklos ir Šaulių chorais dalyvavo 1928 m. visos Lietuvos dainų šventėje Kaune. 1928–1929 m. Dotnuvos žemės ūkio akademijos muzikos instruktorius, choro, vokalinių ir instrumentinių ansamblių vadovas. Mokytojavo Darbo rūmų gimnazijoje Kaune, buvo vargonininkų kursų lektorius, radijo laidose skaitė simfoninės muzikos koncertų komentarus, rašė straipsnius. Kurį laiką mokytojavo Vilkaviškio gimnazijoje, vadovavo Kanklininkų draugijos chorui, su chorais dalyvavo 1930 m. visos Lietuvos dainų šventėje Kaune. 1933 m. – Klaipėdos konservatorijos reikalų vedėjas ir Jeronimo Kačinsko suorganizuoto simfoninio orkestro smuikininkas.

Dar studijų metais Klaipėdoje Juozo Žilevičiaus paragintas pradėjo rašyti straipsnius įvairiais muzikos klausimais „Muzikos mene", „Muzikoje", „Kultūroje" ir „Muzikos atžalose". Su broliais Antanu ir Bronium Kaune pradėjo leisti žurnalą „Muzikos barai", 1931–1933 ir 1938 m. buvo žurnalo redaktorius ir leidėjas. Straipsnius įvairiais muzikos klausimais spausdino ne tik „Muzikos baruose", bet ir „Lietuvos aide", „Naujojoje Romuvoje" ir kitur. Aktyviai dalyvavo Lietuvos muzikų draugijos veikloje, buvo valdybos narys, nuo 1933 m. – sekretorius. Su J. Kačinsku įsteigė Lietuvių muzikų progresistų draugiją ir Tarptautinės naujosios muzikos draugijos sekciją Lietuvoje. Nuo 1940 m. Lietuvos švietimo ministerijos Kultūros reikalų departamento muzikos inspektorius, vėliau – Vilniaus miesto meno reikalų Muzikos skyriaus viršininkas, rūpinosi muzikos mokyklų steigimu ir kultūriniu gyvenimu. 1940–1941 Kauno konservatorijos ir Vilniaus muzikos mokyklos estetikos lektorius. Vokiečių okupacijos metais dirbo Švietimo valdyboje, vidurinio ir pradinio mokslo departamente kaip muzikos inspektorius, referentas ir vyr. referentas. 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją, mokytojavo Regensburgo ir Scheinfeldo lietuvių gimnazijose ir dėstė muzikos kursuose. Vadovavo Memingeno lietuvių stovyklos chorui „Darna", dalyvavo šventiniuose renginiuose, koncertavo Bonoje, Miunchene, Ulme, du kartus buvo Šveicarijoje ir Ispanijoje. Choras dalyvavo „Amerikos balso" ir „Laisvosios Europos" radijo laidose. Choro repertuare buvo Česlovo Sasnausko daina „Užmigo žemė", Vlodo Jakubėno „Ko žilas ožys

bliovė“, Kazimiero Viktoro Banaičio „Paskutinis vakarėlis“ ir kt. Chorą lankė apie 20 moterų ir 20 vyrų. 1954 m. koncertavo lietuvių stovyklos dešimtmečio iškilmėse.

M. Budriūnas yra pertvarkęs ir susisteminęs gimnazijų ir pradžios mokyklų muzikos programas. Pradžios mokykloms išleido dainų rinkinį „Pradinis dainynas“ (1944 m.), išvertė R. Schumanno „Muzikinio auklėjimosi ir gyvenimo taisykles“ (1933 m.), sukūrė dainų chorams. Paminėtas Vokietijos „Riemann Musik Lexikon“ ir kitose enciklopedijose.^[2]

Bulvičius Kęstutis Zenonas

[gimė 1911 10 15 Kunigiškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1991 04 15 Taragonos m., Ispanijoje] - komersantas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją ir aukštuosius komercijos mokslus Kopenhagoje, Danijoje. 1935 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1936 m. dirbo Kauno „Maisto“ eksporto skyriuje, 1937 m. - Lietuvos pasiuntinybės Paryžiuje prekybos skyriuje, 1938 m. - Maroke, nuo 1939 04 - Ispanijoje. 1940 - 1944 „Maisto“ prekybos direktorius. 1944 07 pasitraukė į Vokietiją, vėliau emigravo į Kolumbiją, Medelino m., kur iki 1971 m. dirbo viešbučio „Nubitara“ direktoriumi. Išėjęs į pensiją persikėlė gyventi į Ispaniją. Apdovanotas Vytauto Didžiojo ordino 3 laipsnio medaliu (1935).

Bulvičius Vytautas

[gimė 1908 05 05 Kunigiškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.- 1941 12 18] - Lietuvos pasipriešinimo sovietinės okupacijos režimui veikėjas.

Jis gimė Sūduvos knygnešio Juozo Bulvičiaus šeimoje. Augo patriotinėje aplinkoje. Gal tai ir buvo paskata ruoštis karininko karjerai. Baigė Vilkaviškio g-ją. 1927 09 07 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1929 11 23 suteiktas vyr. leitenanto laipsnis. 1933 11 23 suteiktas kapitono laipsnis. 1937 06 28 baigė Vytauto Didžiojo karininkų kursų Generalinio štabo skyrių. 1937 09 08 suteiktas gen. štabo majoro laipsnis. Parengė knygą „Karinis valstybės rengimas“ (1939), daug rašė karine ir patriotine auklėjamąja tematika žurnale „Mūsų žinynas“. Nuo pirmųjų sovietų okupacijos dienų aktyviai įsitraukė į pasipriešinimo kovą, nuo 1940 m. rudens LAF Vilniaus štabo viršininkas. 1941 06 13 suimtas, sušaudytas Gorkio kalėjime.

Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1938), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), I laipsnio Vyčio kryžiumi (po mirties, 1997).

Čėsna Vytautas

[gimė 1922 02 11 Bardauskų k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. – 1945 04 29 Vokietijoje] – poetas.

Baigęs Bardauskų pradinę mokyklą mokėsi Vilkaviškio gimnazijoje, literatų laikraštėlyje „Mūsų dienos“ išspausdino pirmuosius eilėraščius. Taip pat rašė į Švento sakramento brolijos leidinį „Negęstantis židinys“. Jo eilėraščiai buvo spausdinami moksleivių žurnaluose „Ateitis“ ir „Ateities spinduliai“. Šmaikščius rašinėlius iš gimnazijos gyvenimo pasirašinėjo Gabijaus, Pupų dieduko, J. Sūnaus slapyvardžiais. 1940 m. „Ateities spindulio“ redaktorius B. Brazdžionis paruošė moksleivių kūrybos almanachą „Pirmieji žingsniai“, kuriame išspausdino net penkis V. Čėsnos eilėraščius. 1940 m. sovietinei kariuomenei okupavus Lietuvą V. Čėsna įsitraukė į pagrindinę pasipriešinimo veiklą. Gimnazijos draugo Vinco Juodkojo tėvų ūkyje Sausininkuose kartu su kitais klasės draugais šapirografu spausdino atsišaukimus. Buvo suimtas ir kalintas Marijampolės kalėjime. Prasiėjęs karui jis iš kalėjimo ištrūko, atsiėmė gimnazijos baigimo pažymėjimą ir įstojo į Vytauto Didžiojo universitetą. Jį uždarius grįžo į Vilkaviškį, įsidarbino buhalteriu ligoninėje. 1943 m.

Marijampolės mokytojų seminarijos rotaprintu išspausdino trylikos autorių almanachą „13“, kuriame buvo ir v. Čėsnos eilėraščių. Jo kūrybos buvo pateikta ir septynių autorių almanache „Metūgis“, išleistame Vilniuje. Artėjant frontui jis bandė trauktis į Vakarų, bet vokiečių buvo paimtas kasti apkasų. Vėliau pateko į sovietų kariuomenę ir maždaug po mėnesio, karui baigiantis (1945 04 29) žuvo Vokietijoje.

Čiausčionas Petras

[gimė 1912 06 20 Kaušių k., Vilkaviškio vls. ir aps. – 1942 12 11] – Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Vilkaviškio gimnaziją. 1934 09 15 baigęs Karo mokyklą (IX asp. laid.) ats. jaun. leitenanto laipsniu paleistas į kavalerijos specialybės karininkų atsargą. 1936 05 10 baigęs 10 mėn. ats. jaun. leitenantų kursus priimtas į tikrąją tarnybą, paskirtas į 3 dragūnų pulką. 1939 06 13 suteiktas leitenanto laipsnis. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo 3 dragūnų pulke 3 eskadrono būrio vadu. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 09 13 paskirtas į RA 29 ŠTK 179 šaulių divizijos atsk. žvalgybos batalioną. 1940 10 21 perkeltas į 259 šaulių pulką. 1941 06 14 suimtas Vilniuje, išvežtas į Norilską. 1942 09 05 Ypatingojo pasitarimo nuteistas 10 metų. 1942 12 11 žuvo lageryje.

Čiaučionas Stasys

[gimė 1911 05 11 Kaušių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1942 06 09] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Dr. J. Basanavičiaus g-ją Vilkaviškyje. 1931 09 16 pašauktas į karinę tarnybą. 1932 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. Baigęs ats. jaun. leitenantų 10 mėn. kursus 1936 05 10 priimtas į tikrąją tarnybą, paskirtas į 3 pėst. pulką 2 kuopos būrio vadu. 1939 06 13 suteiktas leitenanto laipsnis. 1941 06 14 suimtas, išvežtas į Norilską. Žuvo lageryje.

Dabrila Jeronimas Vytautas

[gimė 1913 09 27 Gudelių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - inžinierius, visuomenininkas.

1933 m. baigė Vilkaviškio g-ją. Du semestrus mokėsi VDU Technikos f-te. 1935 09 18 pašauktas į karinę tarnybą įstojo į Karo mokyklą. 1936 09 15 ją baigė ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1941 m. Baigė VDU Statybos f-tą. Dirbo inžinieriumi Vilkaviškyje. Vokiečių okupacijos metu dalyvavo pasipriešinimo judėjime. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Dalyvavo VLIK'o veikloje. 1949 m. emigravo į JAV, apsigyveno Bostone. Už statybinių konstrukcijų projektus 1973m., 1978 m. ir 1985 m. pelnė Amerikos plieno konstrukcijų instituto apdovanojimus. Už Fizikos instituto pastato Hanoveryje projektą 1975 m. suteikta Gelžbetonio instituto premija. Dalyvavo JAV lietuvių veikloje.

Dabrila Justinas

[gimė 1905 03 15 Našiškių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1941 06 22] - kunigas.

Mokėsi Vilkaviškio ir Marijampolės g-jose. 1920 - 1926 mokėsi Vilkaviškio kunigų seminarijoje, 1927 - 1928 LU teologijos-filosofijos fakultete. Kunigu įšventintas 1928 03 20. Toliau mokėsi pas jėzuitus Silezijoje, Olandijoje (Valkenburge), Romoje Gregorianum universitete, kur įsigijo filosofijos daktaro laipsnį. Dėl ligos nepadaręs įžadų, 1934 m. pasitraukė iš jėzuitų. Nuo 1935 09 01 – 1938 09 01 Vilkaviškio gimnazijos kapelionas, dėstė tikybą, nuo 1936 m. kunigų seminarijos profesorius, dvasios tėvas. 1935 m. prie Katalikų Veikimo Centro įsteigė pedagoginį kino teatrą ir išleido daug nejudamųjų filmų su atitinkamomis paskaitomis. Tarp jų 1936 m. pagamino M. K. Čiurlionio filmą iš 90

paveikslų. Bendradarbiavo „Tiesos kelyje“, „XX Amžiuje“. 1936 m. išsp. dainų rinkinį „Vai lėkite, dainos“. 1941 m. vasarą, išvykusį į Lankeliškių parapiją, besitraukdami bolševikai suėmė (drauge su kun. V. Balsiu ir kun. J. Petrika) ir Būdavonės miške žiauriausiu būdu juos nužudė. Vokiečių metais buvo pastatyti trys betoniniai kryžiai (suprojektavo kun. P. Brazauskas) kunigams kankiniams. Sugrižę sovietai jį susprogdino. Paminklas buvo atstatytas 1989 m. 2000 Šventaisiais jubiliejiniais metais įtrauktas į XX amžiaus kankinių - tikėjimo liudytojų martirologą. Palaidotas Alksnėnų kapinaitėse.

Dabrila Vytautas

[gimė 1912 Bartninkų k. ir vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas. Vilkaviškyje baigė Dr. Jono Basanavičiaus g-ją ir Prekybos instituto du kursus. 1933 09 18 pašauktas į karinę tarnybą. 1934 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. Vėliau dirbo Klaipėdoje, buvo Šaulių sąjungos narys. 1938 11 14 paskirtas Klaipėdos 48 šaulių būrio vadu.

Dailidė Antanas

[gimė 1888 12 19 Barandų k., Sintautų k., Šakių aps. – 1949 03 31 Kudirkos Naumiestyje] – kunigas.

1899 – 1904 mokėsi Marijampolės gimnazijoje, 1904 – 1909 Seinų kunigų seminarijoje. Toliau studijavo Šveicarijos Fribourgo universitete, gaudamas teologijos licenciatą. Ten pat įšventintas kunigu 1911 05 07. Grįžęs iš užsienio 1913 - 1917 vikaravo Grajeve (Lenkija). 1917 – 1918 vikaras Virbalyje, 1918 – 1921 kapelionas ir lietuvių kalbos bei tikybos mokytojas Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje..1921 – 1926 tose pačiose pareigose Marijampolės valstybinėje gimnazijoje (drauge 1922 – 1926 vicedirektorius). Nuo 1926 m. Vilkaviškio vyskupijos kunigų seminarijos profesorius ir vicerektorius. 1928 m. pakeltas Vilkaviškio kapitulos kanauninku. Jo pastangomis suorganizuota gausi ateitininkų organizacija, kurios ganytoju tapo. Tikrindavo, ar visi mokiniai lanko bažnyčią.. Nuo 1907 m. dalyvauja spaudoje „Šaltinyje“, „Ateityje“, „Draugijoje“, „Viltyje“, „Tiesos kely“, iš pradžių pasirašydamas A. Jaunučio, A. Lakūnėlio slapyvardžiais, vėliau savo tikrąja pavarde. Vėliau buvo paskirtas Kudirkos Naumiesčio klebonu. Ten jis mirė. Kapuose jam pastatytas marmurinis antkapis.

Dailytė Viktoras

[gimė 1904 01 20 Gelgaudiškyje, Šakių aps. – 1993 09 17] – agronomas, mokytojas. Eidamas 10-uosius metus pradėjo mokytis Sintautų pradinėje mokykloje. Baigęs pradinę mokyklą 1 metus mokėsi Naumiestyje, 2 metus Šakiuose, o besimokydamas Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijos baigiamojoje klasėje, dar lankė ir Marijampolės pradinių mokyklų mokytojų kursus. Baigęs gimnaziją ir turėdamas pradžios mokyklos mokytojo pažymėjimą, 1926 m. buvo paskirtas Mūro Strėvininkų (dabar Kaišiadorių r.) pradinės mokyklos mokytoju. 1927 m. Prancūzijoje lankė prancūzų kalbos kursus, o 1928 m. Kaune – pradžios mokyklos mokytojams surengtus žemės ūkio kursus. Tais pačiais metais paskirtas Antkalnių k. (Žiežmarių vls., Kaišiadorių aps.) dviejų komplektų pradžios mokyklos vedėju. Antkalnių k. įsteigė pašto agentūrą, suaugusiems organizavo vakarinius kursus, javų valymo punktą, mokyklos sklype pirmasis pradėjo auginti cukrinius runkelius. 1930 m. Antkalnio k. įkūrė Jaunųjų ūkininkų ratelį, kuris Lietuvoje buvo ketvirtasis. Vasaros atostogų metu lankydavo Dotnuvoje rengiamus mokytojams kursus, o nuo 1930 09 tapo Dotnuvos pradinės mokyklos mokytoju, tuo pačiu studijavo LŽŪA. Baigęs studijas, 1936 m. paskirtas Šiaulių aps. JŪR instruktoriumi. Profesines žinias gilino Danijoje, Švedijoje,

Vokietijoje. 1938 m. jis – jau Kretingos aps. agronomas. 1941 – 1944 buvo Mažeikių ir Šiaulių aps. agronomas. 1944 m. pasitraukė į Vakarų Bonos universitetą. Kurį laiką studijavo žemės ūkio mokslus, o po trijų semestrų persikėlė į lietuvių pabėgėlių stovyklą Augusdorfe ir mokytojavo lietuvių gimnazijoje. Persikėlęs gyventi į Kanadą dirbo įvairų fizinį darbą, vėliau įsidarbino Toronto miesto daržininkystės skyriuje.

Dambrauskas Pijus

[gimė 1892 09 13 Ožkabalių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1987 Putname, CT] - kunigas, pedagogas.

Mokėsi Bardauskų pradžios mokykloje, Vilkaviškio g-joje ir nuo 1909 m. Seinų kunigų seminarijoje. Kunigu įšventintas 1915 09 01. 1915 - 1918 studijavo Petrapilio dvasinėje Akademijoje. Organizavo tremtinių grįžimą į Lietuvą. Buvo „Vado“ redaktoriumi. Į Lietuvą grįžo slapta 1918 08 25. Grįžęs į Lietuvą, visą laiką dirbo pedagoginį darbą. Vilkaviškio gimnazijoje dėstė lotynų kalbą. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1948 -1949 Kolumbijos kunigų seminarijos profesorius. 1949 m. pabaigoje išvažiavo į JAV - kunigavo. Paskutinius metus gyveno Jurgio Matulaičio namuose Putname. Bendradarbiavo katalikiškoje lietuviškoje spaudoje Lietuvoje, Petrapilyje, Amerikoje. Išspausdino daug straipsnių, paruošė 10 maldaknygių, kurių buvo paskleista apie 250 000 egzempliorių, galutinai išstumiant svetimųjų kalba leidžiamąsias. Redagavo, taisė lietuviškas knygeles.

Damijonaitis Juozas

[gimė 1871 03 01 Beržiniškės k., Gudelių vls., Marijampolės aps. – 1926 12 06 Kaune, palaidotas Petrašiūnų kapinėse] – pedagogas, vadovėlių autorius, publicistas.

Mokėsi Višakio Rūdos pradžios mokykloje, 1887 – 1890 – Veiverių mokytojų seminarijoje. 1890 – 1914 mokytojavo Lenkijos pradžios mokyklose. 1914 m. grįžo į Vilnių. Pirmojo pasaulinio karo metais J. Damijonaitis pasitraukė į Jaroslavlį, kur veikė evakuota Marijampolės berniukų gimnazija, joje dėstė lietuvių kalbą. Vėliau persikėlė į Voronežą, kur evakuotoje Vilkaviškio berniukų gimnazijoje dėstė lietuvių kalbą, organizavo vasaros kursus mokytojams. Dirbo Lietuvių draugijoje nukentėjusiems dėl karo šelpti.

1918 m. grįžo į Lietuvą, Kaune dirbo Aleksoto pradžios mokyklos mokytoju. 1918 m. rudenį paskirtas LR švietimo ministerijos įgaliotiniu Kauno miestui. Nuo 1919 m. pradžios paskirtas Kauno miesto ir apskrities švietimo instruktoriumi, 1923 – 1926 – Kauno miesto pradžios mokyklų inspektoriumi. Dirbdamas šiose pareigose faktiškai iš naujo sukūrė Kauno pradžios mokyklų tinklą: per tą laiką mokyklų skaičius pakilo nuo 23 iki 51. Jis parašė ir išleido daug vadovėlių. Reikšmingiausi: „ABC“ (1906 m. pasirodė 2 leidimai), „Trumpa lietuvių kalbos gramatika“ (1909 m., penki leidimai), „Aritmetikos vadovėlis“ (2 dalys, 1909 – 1910), „Aritmetikos uždavinynas“ (3 dalys, 1922 – 1923, dvylika leidimų), skaitiniai „Vaikų darželis“ (1922). J. Damijonaitis bendradarbiavo slaptoje lietuvių spaudoje: „Draugija“, „Ūkininkas“ (1893 – 1895), vėliau „Vilniaus žinios“(1905 – 1906). Pasirašydavo, kaip tuo metu buvo įprasta, slapyvardžiais: Beržininkietis, Mokytojas, Pusmergaitė, Pusvyris, Pusmergelė.

Danckevičius Juozas

[gimė 1917 08 05 Juzmos k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1946 08 29] - miškininkas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Nuo 1928 m. mokėsi Pilviškių progimnazijoje. 1937 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1937 07 07 įstojo į Karo mokyklą. 1938 09 27 ją baigė ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1939 m. įstojo į Dotnuvos ŽŪA. Baigė Miškininkystės skyrių. Paskirtas Vilniaus lentpjūvės „Beržas“

direktoriumi ir ten dirbo iki 1944 m. vasaros. Vėliau dirbo Kaune miškų tiekimo žinyboje. 1945 m. vasarą įsitraukė į antisovietinę rezistenciją. Buvo LIK Kauno vadovybės narys. 1945 11 29 NKGB suimtas. 1946 03 26 NKVD karinio tribunolo nuteistas 20 metų lagerio ir 5 metams tremties. Žuvo lageryje.

Danilevičius Vincas

[gimė 1909 01 25 Lapankos k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. – 1943 02 27] – Lietuvos kariuomenės karininkas.

Mokėsi Vilkaviškio ir Marijampolės gimnazijose. 1928 09 įstojo į Karo mokyklą. 1930 10 25 ją baigus (XII laida) suteiktas leitenanto laipsnis ir paskirtas į 9 pėst. Pulką 3 kulkosvaidžių kuopos būrio vadu. 1933 11 20 pakeltas į vyr. leitenantus, paskirtas kuopos vadu. 1934 02 28 paskirtas į intendantūros tarnybą Kaune. 1934 11 12 perkeltas į 7 pėst. pulką, 1936 02 18 – į Kariuomenės intendantūrą. 1940 m. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo kariuomenės intendantūroje buhalteriu. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 10 28 paleistas į atsargą. Prasidėjus Vokietijos – SSRS karui dalyvavo Birželio sukilime. Vokiečių okupacijos metais tarnavo lietuvių savisaugos daliniuose. 1941 06 28 priimtas į TAD batalioną. 1941 07 03 paskirtas bataliono maisto tiekėju. 1941 08 25 perkeltas į 2 PPT batalioną. 1942 06 30 paleistas į atsargą. 1943 02 27 tragiškai žuvo Kaune

Dėdinas Valentinas

[gimė 1904 02 04 Vaitiekupių k., Šakių aps. – 1990 06 20 Šakiuose] - istorikas, rašytojas ir atsiminimų autorius.

Baigęs Šakių „Žiburio“ gimnaziją ir Vytauto Didžiojo universitetą, kartu su kitais jaunais istorikais parašė monografiją apie Lietuvos Didįjį kunigaikštį Vytautą „Vytautas Didysis“. 1930 11 01 mokytojavo Vilkaviškio gimnazijoje taip pat Švėkšnos, Pilviškių gimnazijose, prieš karą buvo Pilviškių ūkio banko direktorius. Ištremtas į Sibirą 1941 m. birželį. Grįžęs iš Sibiro dirbo miškotvarkininku. Parašė tremties atsiminimų, etnografinių vaizdelių, paliko istorinio romano apie Vytautą Didįjį rankraštį. Mirė Šakiuose, kur ir palaidotas.

Dervojedaitienė - Iešmantaitė Elena

[gimė 1905 03 04 Daugėlaičių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. - 1987 01 29 Valencijoje (Venesuela)] - poetė, prozininkė.

1926 baigė Vilkaviškio g-ją. Ir nuo 1931 m. buvo pašto tarnautoja. Nuo 1924 m. spausdino eilėraščius ir prozą periodinėje spaudoje Baltijos, Žuvėdros slapyvardžiu. 1932 m. išvertė „Grafaitė Valevskaitė“, o 1954 m. išleido savo romaną „Grandinės“, 1956 m. „Gedimino kalno pavėsyje“. Bendradarbiavo „Tėvų kelyje“, „Drauge“ ir kt.

Dičpinigaitis Adolfas

[gimė 1914 05 10 Smilgių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] –karininkas.

Baigė Vilkaviškio Dr. Jono Basanavičiaus g-ją. 1936 09 19 įstojo į Karo mokyklą. 1937 09 15 ją baigus suteiktas ats. jaun. leitenanto laipsnis ir paleistas į atsargą. Kilus Vokietijos - SSRS karui užsiregistravo Kauno karo komendantūroje.

Draugelis Andrius

[gimė 1904 10 19 Rūdodos k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1944 06 09] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Vilkaviškio g-ją. 1923 10 26 įstojo į Karo mokyklą. 1925 09 17 ją baigė leitenanto laipsniu. 1929 11 23 pakeltas į vyr. leitenantus. 1933 11 20 - į kapitonus. 1934 04 01

paskirtas 5 pėst. pulko kuopos vadu. 1937 10 25 paskirtas 5 pėst. pulko adjutantu. 1940 m. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo 5 pėst. pulke I sunkiųjų kulkosvaidžių kuopos vadu. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 09 24 paskirtas RA 29 ŠTK 184 šaulių divizijos 262 šaulių pulko prieštankinės baterijos vadu. 1941 06 14 Pabradės poligone suimtas, išvežtas į Norilską. 1942 09 05 Ypatingojo pasitarimo nuteistas 8 metams. Išvežtas į Taišetlagą, Irkutsko sr. Sušaudytas Taišetlage. Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1937) ir Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Dumčiūtė - Breichmanienė Genovaitė

[gimė 1919 09 28 Stolaukio k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] - tautinių šokių mokytoja. 1938 m. baigusi Vilkaviškio g-ją įstojo į Kauno VDU, vėliau persikėlė į Vilnių, kur studijavo ir baigė humanitarinius mokslus. Studijuodama veikė skautuose, įsitraukė į tautinių šokių darbą: instruktavo, dalyvavo grupių varžybose kaip viena iš teisėjų. Atvykusi į Kanadą 1948 m. tuojau ėmė organizuoti tautinių šokių grupę ir nuo 1950 m. vadovauja Hamiltono lietuvių tautinių šokių grupei, pasivadinusiai „Gyvataru“.

Dženkaitis Juozas

[gimė 1906 07 09 Opšrūtų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1944 01 16] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1918 m. baigė Vilkaviškio g-jos 5 klases. 1919 įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1920 10 17 baigus Karo mokyklą suteiktas pėst. leitenento laipsnis. 1923 01 09 - 22 dalyvavo sukilime vaduojant Klaipėdą. Buvo autokuopos vadas. 1928 03 17 įstojo į policiją. Atgavus Lietuvos sostinę Vilnių 1939 10 04 paskirtas Vilniaus policijos mokyklos viršininku. Vėliau pasitraukė į Vokietiją. Dalyvavo Berlyne įkuriant LAF. Prasidėjus Vokietijos - SSRS karui grįžo į Lietuvą, paskirtas Kauno miesto policijos vadu. Žuvo susišaudyme su sovietų diversantais. Apdovanotas Vytauto Didžiojo 5 laipsnio ordinu (1936), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Klaipėdos išvadavimo sidabro medaliu, ugniagesių „Artimui pagalbon“ 3 laipsnio kryžiumi (1938).

Eidukevičius Kęstutis Klemensas

[gimė 1932 02 02 Molėniškių k., Vilkaviškio aps.] - technikos mokslų daktaras, docentas. Mokėsi Vilkaviškio, Prienų, Marijampolės g-jose. 1954 m. baigė Kauno politechnikos institutą. Kartu su bendraautoriais sukūrė apie 160 išradimų, kurių didelė dalis jau įdiegta gamyboje. Parašė ir mokslinėje spaudoje paskelbė apie 200 straipsnių. 30 metų dėstė Vilniaus dailės institute vitražinių stiklų bei freskose naudojamų statybinių medžiagų technologijos kursą.

Empakerytė - Lukoševičienė Birutė

[gimė 1930 05 08 Daržininkų k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 2010 02 18] - rašytoja, visuomenės veikėja.

Lankė Vilkaviškio g-ją. Artėjant karui, drauge su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Pasibaigus karui mokėsi Klein Vitenzės g-joje. 1949 m. su tėvais emigravo į JAV. Atvykusi į Ameriką apsigyveno New Britain, Connecticut valstijoje. Lankė ir baigė Harfordo universitetą. Ištekėjusi persikėlė gyventi į Niujorką. Daug metų dirbo finansų srityje Niujorke. Buvo aktyvi lietuvių bendruomenės narė. Visą gyvenimą dalyvavo Ateitininkų veikloje, mokytojavo Niujorko Maironio lituanistinėje mokykloje, daug metų buvo Tautos Fondo tarybos ir valdybos narė, dalyvavo ir pirmininkavo Niujorko Katalikų Moterų Kultūros

draugijai. Lankydamasi g-ją Vokietijoje pradėjo rašyti. Jos straipsniai ir novelės buvo spausdinamos dienraštyje „Draugas“, žrn. „Ateitis“ ir laikr. „Darbininkas“. 2002 m. jos novelė „Kelias nežinion“ buvo išleista Lietuvoje.

Endzinas, Arnoldas

[gimė 1906 10 27 Bairam Alyje (Turkmėnija) – 1984] - mokytojas, kultūros istorikas. Baigė Kauno Vytauto Didžiojo universitetą, mokytojavo pradžios mokyklose, Vilkaviškio ir kitose gimnazijose, 1927-1940 metais buvo Lietuvos mokytojų profesinės sąjungos narys. Pokario metais, nuo 1954 m. dėstė Kauno žemės ūkio technikumė. Tyrinėjo balų rūdos ir geležies gamybos raidą Lietuvoje. Šiuo klausimu paskelbė straipsnių. Rinko istorinę medžiagą apie Mažąją Lietuvą.

Frickis Oskaras

[gimė 1906 12 30 Užbalių k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] - miškininkas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-jos 6 klases ir Alytaus auštesn. miškų mokyklą. 1929 02 19 baigė Karo mokyklą ats. leitenanto laipsniu. 1933 m. gyveno Prienuose, dirbo Prienų miškų urėdijoje girininku. Nuo 1923 m. Lietuvos šaulių sąjungos narys. 1934 03 07 pakeltas į ats. leitenantus.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Gavėnas Vincas

[gimė 1906 10 15 Paršinskių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. - 1944 06 14] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Mokėsi Vilkaviškio g-joje, buvo ateitininkų kuopos vicepirmininkas. Baigė Marijampolės mokytojų seminariją. 1932 10 31 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Likviduojant Lietuvos kariuomenę paskirtas RA 29 ŠTK 184 šaulių divizijos 262 šaulių pulko kuopos vadu. 1940 10 05 paskirtas 2 kulkosvaidžių kuopos vadu. 1941 06 14 suimtas Varėnoje, išvežtas į Norilską. 1942 09 05 Ypatingojo pasitarimo nuteistas 7 metams, perkeltas į Taišetlagą, Irkutsko sr. Žuvo lageryje.

Gerulevičius - Gerulaitis Marijonas Feliksas

[gimė 1906 10 13 Bartninkų dvare, Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - gydytojas, Lietuvos kariuomenės karininkas.

1928 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1935 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1938 m. baigė VDU Medicinos fakultetą. 1940 02 10 priimtas į tarnybą Karo ligoninėje civiliu tarnautoju - jaun. ordinatoriumi. 1944 m. Vietinės rinktinės 301 bataliono karininkas - gydytojas.

Giedraitis Juozas

[gimė 1892 04 13 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1962 07 25 Hamiltone] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Mokėsi Vilkaviškio g-joje, Seinų kunigų seminarijoje, iš kurios už slaptą lietuviškąją veiklą buvo pašalintas. 1919 01 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo kovose su bolševikais prie Dauguvos, su lenkais prie Suvalkų, Širvintų, Giedraičių ir kt. 1919 12 14 suteiktas kapitono laipsnis. 1922 10 06 baigė Aukštuosius karininkų kursus. 1923 05 18 pakeltas į majorus, 1928 11 23 pakeltas į pulkininkus leitenantus. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, apsistojo Liubeko stovykloje, iš kur emigravo į Kanadą. Gyveno Hamiltone,

Ontarijo provincijoje. Aktyviai dalyvavo lietuviškoje veikloje, buvo Kanados lietuvių Krašto tarybos ir valdybos narys. Mirė Hamiltone.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 5 laipsnio (1919), Vyties Kryžiaus 4 laipsnio (1920), DLK Gedimino 3 laipsnio (1938) ir 4 laipsnio (1929) ordinais, Savanorių (1928), ir Lietuvos nepriklausomybės (1928) medaliais, ugniagesių „Artimui pagalbon“ 3 laipsnio kryžiumi (1934), skautų Svastikos ordinu (1935), Latvijos išsivadavimo karo 10-mečio medaliu (1929).

Glovackas Pijus

[gimė 1902 02 03 Šilbalių k., Vilkaviškio vls. - 1941 06 24 netoli Utenos] - Lietuvos komunistų veikėjas.

1919 m. Vilkaviškio g-joje įkūrė aušrininkų organizacijos skyrių. 1921 m. išrinktas LKJS Centro biuro nariu. Pašalintas iš Vilkaviškio g-jos (1922), įstojo į Marijampolės realinę g-ją. Už antivalst. veiklą kelis kartus kalintas. 1927 m. nuteistas mirti, 1939 m. amnestuotas. 1939 - 1940 dalyvavo judėjime prieš autoritarinę A. Smetonos valdžią. SSRS okupavus Lietuvą, 1940 06 paskirtas LSSR Užs. reikalų m-jos gen. sekretoriumi, prisidėjo prie m-jos likvidavimo. Nuo 1940 08 LSSR Valst. plano komisijos pirmininkas, padėjo sovietizuoti Lietuvą. SSRS - Vokietijos karo pradžioje traukdamasis į SSRS per klaidą RA kareivio nukautas.

Grajauskas Jonas

[gimė 1909 10 25 Ožkabalių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1983 05 22] – Lietuvos kariuomenės karininkas.

Mokėsi Vilkaviškio „Žiburio“ g-joje. 1930 m. baigė Rygiškių Jono g-ją Marijampolėje. 1931 08 24 pašauktas į karinę tarnybą, pasiūstas į Karo mokyklą. 1933 09 15 ją baigė jaun. leitenanto laipsniu. 1936 11 23 pakeltas į leitenantus. 1938 m. pradėjo mokslus Vytauto Didžiojo aukštojoje karo mokykloje. 1941 06 14 Kaune suimtas, išvežtas į Sevrallagą, Garių r., Sverdlovsko sr. 1942 07 15 nuteistas 5 metams lagerio. 1956 04 11 iš tremties paleistas, 1968 m. grįžo į Lietuvą. Mirė 1983 m., palaidotas Vilniuje.

Gralytė-Kasperskienė Olga

[gimė 1898 05 31 Vilkaviškyje] – mokytoja.

Vilkaviškio gimnazijoje dėstė matematiką, fiziką, kosmografiją, chemiją.

Gražulis Juozas

[gimė 1906 09 09 Simanėliškių k., Vilkaviškio aps. - 1985 12 05 Žiežmariuose] - poetas.

Mokėsi Vilkaviškio g-joje, baigė mokytojų kursus. 1947 m. areštuotas ir nuteistas 25 metams, kalėjo Karagandos, Olžeraso ir kt. lageriuose. Į Lietuvą grįžo 1956 m. Eiliuoti pradėjo g-joje. Pokario metais jo eilėraščiai plito nuorašais lageriuose ir Lietuvoje, juos dainavo partizanai ir kaliniai. Išleistas eilėraščių rink. „Prarastos dienos“ (1988, su kontrafakcine 1957 data) ir eilių bei poemų kn. „Mirties angelui praskridus“ (1995).

Greičius Jonas

[gimė 1903 04 30 Verpikų k., Slavikų vls., Šakių aps. – 1985 08 08 Vilniuje] – mokytojas.

Mokėsi Marijampolės ir Šakių „Žiburio“ gimnazijose. 1925 – 1932 studijavo Kauno universiteto Teologijos ir filosofijos fakultete lietuvių kalbą ir literatūrą. 1928 m. pradėjo dirbti Jurbarko „Saulės“ gimnazijos mokytoju, o nuo 1932 m. – Vilkaviškio dr. J. Basanavičiaus gimnazijoje. 1945 01 buvo paskirtas besikuriančios Vadžgirio progimnazijos

laikiniu ju direktoriumi. 1945 – 1948 dirbo Pagėgių gimnazijos direktoriumi. 1949 m. pavasarį su šeima ištremtas į Irkutsko sr., o vėliau – į Buriat-Mongolijos autonominę sr. 1956 m. pavasarį su šeima grįžo į Lietuvą ir vėl dirbo pedagoginį darbą. Pradžioje dirbo Viešvilės vaikų namuose, o vėliau - Viešvilės vidurinėje mokykloje. 1963 m. išėjęs į pensiją apsigyveno Vilniuje. Rinko žodžius Lietuvių kalbos žodynui. Yra bendradarbiavęs „Ryte“, „Pavasaryje“, „Lietuvos mokykloje“ ir kituose laikraščiuose. Mirė 1985 m., palaidotas Alytuje.

Grigaitytė Kotryna

[gimė 1910 07 26 Būdežerių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 2008 08 15 JAV] - rašytoja. Mokėsi Vilkaviškio gimnazijoje. 1932 m. Kaune baigė g-ją, 1934 - 1936 studijavo VDU. Poeziją pradėjo publikuoti 1927 m. Išleido eilėraščių rink. „ Akys pro vėduoklę“ (1937). 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. persikėlė į JAV. Išleido eil. rink. „Paslaptis“ (1950), „Širdis pergamente“ (1956), „Rudens sapnai“ (1963, Draugo premija), „Trapus vakaras“ (1968), „Marių vėjui skambant“ (1980, LRD premija), „Tylos duona“ (1983), rinktinę „Tylos duona“ (1991), novelių ir apysakų rink. „Veidu prie žemės“ (1962), romaną „Auksinukai“ (1995). Priklausė Lietuvos rašytojų draugijai (1958 - 1962 v-bos narė), Lietuvos rašytojų sąjungai.

Guoga Juozas

[gimė 1906 04 28 Pūstapėdžių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

Baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1936 02 12 baigė Karo aviacijos oro žvalgų kursus. 1938 11 23 pakeltas į ats. leitenantus. Nuo 1938 m. dirbo Klaipėdos ir Utenos bankuose.

Gurevičius Kostas

[gimė 1898 01 23 Geisteriškių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. -1990 09 12 Marijampolėje] - choro ir orkestro dirigentas, pedagogas.

Nuo 1919 m. Marijampolėje mokėsi dirigavimo pas J. Bendorių. Vėliau vadovavo mėgėjų chorams, dėstė muziką ir dainavimą kunigų Marijonų bei Rygiškių Jono g-jose, būrė chorus. 1924 m. visos Lietuvos dainų šventei Kaune parengė tris chorus ir buvo jungtinio choro dirigentas. Šventėje susipažino su Stasiu Simkumi, kuris jį pakvietė mokytis Klaipėdos muzikos mokykloje. 1928 06 22 Klaipėdoje pastatytai Sarlio Guno operai „Faustas“ parengė chorus. Nuo 1935 09 01 – 1936 08 01 dėstė muziką ir dainavimą Vilkaviškio g-joje, vadovavo moksleivių ir suaugusiųjų chorams bei pučiamųjų orkestrui. Vilkaviškio darbo rūmų 52 dalyvių chorą ir Vilkaviškio jaunaliuvių 36 dalyvių chorą parengė 1938 m. dainų šventei Klaipėdoje. Nuo 1939 m. - muzikos mokytojas, chorų ir orkestrų vadovas Marijampolėje. 1960 m. jam suteiktas nusipelnusio mokytojo vardas.

Gutauskas Jonas

[gimė 1910 09 22 Užbalių k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] - ekonomistas, karininkas. 1929 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. Nuo 1930 m. Kauno m. savivaldybės Kelių valdybos tarnautojas. 1933 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu ir paleistas į artilerijos karininkų atsargą. Nuo 1939 10 30 LSS I Kauno rinktinės 5 inžinerijos šaulių kuopos narys. 1940 m. baigė VDU Teisių f-to Ekonomikos skyrių.

Gutauskas Juozas

[gimė 1896 11 04 Lazdijų parapijoje – 1983 04 10 Škotijoje] – prelatas.

Baigė Seinų gimnaziją, mokėsi Seinų kunigų seminarijoje ir Pirmo pasaulinio karo metu – Žitomiro dvasinėje seminarijoje. Grįžęs 1920 m. baigė Seinų kunigų seminariją. Trejus metus studijavo Friburo (Šveicarija) ir Miunsterio (Vokietija) universitetuose. Nuo 1925 m. dėstė tikybą Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje. 1927 – 1928 buvo kurijos sekretorius, notaras. Dirbo kapelionu Vilkaviškio, 1931 – 1933, Šakių, 1934 m. Kalvarijos dvasios tėvas. Aptarnavo lietuvius Eidinburge, Glazgove ir kituose miestuose. Nuo 1934 m. 50 metų redagavo „Išėvių draugą“. Įvairiais būdais ir priemonėmis stiprino Škotijos lietuvių tautinį sąmoningumą. Parašė ir išleido knygą „Žilam plaukiui“. Gyveno Glazgove (Škotija). Nuo 1962 m. – prelatas. Mirė Glazgove, čia ir palaidotas.

Ičkauskaitė Domicėlė

[gimė 1898 08 14 Paežerių vls., Vilkaviškio aps.] – mokytoja.

Voroneže baigė M. Yčo gimnaziją. Vilkaviškio gimnazijoje mokytojavo nuo 1919 m. rugsėjo mėnesio. Dėstė rusų kalbą, geografiją, istoriją.

Idika Algirdas

[gimė 1916 07 02 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1996 10 02 Springfielde, IL] - elektrotechnikos inžinierius, visuomenės veikėjas.

Baigė Vilkaviškio g-ją. 1937 m. baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1944 m. Kauno VDU įgijo elektrotechnikos inžinieriaus diplomą. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Priklausė Lietuvos inžinierių s-gai, bendradarbiavo „Technikos kelyje“, „Technikos žodyje“. 1948 m. persikėlė į Braziliją. Paskelbė > 40 straipsnių iš elektrotechnikos. Priklausė Brazilijos liet. s-gai, LB Pietų Amerikos liet. kongresų dalyvis, organizacinių komitetų narys, Kultūros draugijos vicepirmininkas. 1974 m. įsteigė PLIAS Brazilijos skyrių, buvo jos pirmininkas. 1990 m. persikėlė į JAV. Turėjo radijo mėgėjo teises, palaikė ryšį su Lietuvos, JAV, Kanados, Vokietijos, D. Britanijos ir kt. kraštų mėgėjais.

Išganaitė – Katkevičienė Leonora

[gimė 1926 01 21 Kudirkos Naumiestyje] - plaukikė, čiuožėja, plaukimo trenerė. LSSR nusip. tr. (1971).

1944 m. baigė Vilkaviškio gimnaziją. 1950 baigė LVKKI. 1951-62 Kauno 9 vidurinės mokyklos kūno kultūros mokytoja, 1962-96 Kauno plaukimo mokyklos trenerė. Lietuvos plaukimo estafetės 4 × 100 m laisvuoju stiliumi (I. st; 1949-51) čempionė, čempionatų plaukimo I. st: 100 m (1949, 1950), 200 m (1949-51), 400 m (1949) sidabro, 400 m (1951) bronzos medalių laimėtoja. Lietuvos plaukimo estafetės 4 × 100 m rekordininkė (1949). Lietuvos greitojo čiuožimo čempionatų prizininkė: 1000 m (1951, 1953), 1500 m (1955), 5000 m (1953), 3000 m (1953, 1955) čiuožimo sidabro, 500 m (1951), 5000 m (1951) čiuožimo ir daugiakovės (1951, 1953, 1955) bronzos medalininkė. Lietuvos 5 k. rekordininkė: 1950 - 500 m (1 min 04,5 s), 3000 m (7 min 23,2 s), 5000 m (17 min 46,9 s) čiuožimo, daugiakovės (338,556 tšk.), 1953 - 1000 m čiuožimo (2 min 00,4 s). Lietuvos universaliosios daugiakovės (PDG) čempionė (1974). Žymiausieji ugdytiniai: SSRS plaukimo sp. m. L. Šeinytė, V. Reinikovaitė, L. Jasinskaitė, R. Stakeliūnaitė, N. Makarevičiūtė, J. Gužytė, R. Jasiukaitytė, V. Katkevičius.

Apdovanota KKSD aukso medaliu *Už nuopelnus Lietuvos sportui* (2006).

Januševičius Antanas

[gimė 1902 11 25 Epidemijų k., Marijampolės aps. – 1943 06 07] – istorikas, mokytojas, žurnalistas, poetas.

Mokėsi Liubavo pradinėje mokykloje ir Rygiškių Jono gimnazijoje. Baigęs gimnaziją, išvyko į Italiją ruošti misionieriaus veiklai. Tačiau misionieriumi netapo ir, grįžęs į Lietuvą, pradėjo studijas Kauno universiteto Teologijos – filosofijos fakultete. Universitetą baigė 1930 m. ir įgijo teisę dirbti istorijos, filosofijos ir geografijos mokytoju. 1930 – 1931 mokėsi Karo mokykloje ir gavo jaunesniojo leitenanto laipsnį. Mokytojauti pradėjo Vilkaviškio gimnazijoje ir mokytojavo nuo 1928 09 01 – 1930 09 22. Gimnazijoje dėstė prancūzų kalbą, istoriją. Vėliau dirbo mokytoju Mažeikiuose ir direktoriumi Skuodo gimnazijoje. 1941 m. buvo paskirtas Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos direktoriumi. Dar studijuodamas aktyviai dalyvavo ateitininkų veikloje, 1926 – 1928 redagavo „Ateities“ žurnalą. „Tuo metu jo bendramintė ir artima bičiulė buvo pradedančioji poetė Salomėja Nėris, - straipsnyje „Negrįžęs iš Štuthof“ rašo Januševičiūtė – Vaitaitienė. – Pirmoji jos eilėraščių knygutė buvo išleista mano tėvo redaguoto žurnalo lėšomis.“ („Suvalkija“, 2002 m., Nr. 3) Jis bendradarbiavo įvairiuose Lietuvos laikraščiuose ir žurnaluose.

Jarumbavičiūtė – Puodžiukynienė Česlova

[gimė 1918 09 27 Sintautų k., Sakių aps.] – pedagogė.

Pradžios mokslus ėjo Marijampolės Petro Armino mokykloje. Vėliau mokėsi Rygiškių Jono gimnazijoje. 1936 m. baigusi Mergaičių Rygiškių Jono gimnaziją, įstojo į Aukštuosius kūno kultūros dvimečius kursus Kaune. Juos baigė 1938 m. ir įgijo Fizinio auklėjimo mokytojos specialybę. Metus dirbo Kelmėje, o 1939 m. buvo perkelta į Vilkaviškio dr. Jono Basanavičiaus gimnaziją. Čia dirbo iki 1944 m. Tais pačiais metais buvo perkelta į Kauną. 29 metus išdirbo Kauno Salomėjos Nėries mokykloje. 1954 m. baigė neakivaizdinį Valstybinį Lenino ordino ir Raudonosios Vėliavos ordino P.F. Lesgafto vardo Kūno kultūros institutą. 1944 m. Vilkaviškio gimnazijos abiturientės L. Išganaitytė, B. Jasulaitytė ir M. Žindžiūtė prisimena, kaip gimnazijoje pradėjo dirbti jauna, graži, nuotaikinga kūno kultūros mokytoja Česlova Jarumbavičiūtė. Ji buvo tikras šviesos spindulys karo prislėgtoje atmosferoje. Dar labiau džiaugėsi kai buvo paskirta klasės auklėtoja. Dėstydamą fizinę kultūrą, mokytoja skiepijo dvasinę kultūrą, kurių taip reikėjo karo sujauktame gyvenime. Mokytoja daug dėmesio skyrė tautiškumui ir patriotizmui ugdyti. Intensyviai buvo mokoma tautinių šokių. Iš gabesniųjų šokėjų buvo sudarytas tautinių šokių būrelis. Per pamokas ir po jų aktyviai treniruojamas, jis pasiekė aukštą meninį lygį ir pajvairindavo Vilkaviškio miesto ir gimnazijos kultūrinių renginių programą.

Jasaitis Jonas

[gimė 1926 06 09 Mažučių k., Vilkaviškio aps. - 1981 03 17 Čikagoje, IL] - teisininkas, visuomenės veikėjas.

Mokėsi Vilkaviškio g-joje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1946 m. baigė liet. g-ją Dörverdene, 1949 m. - Pabaltijo universiteto Teisės fakultetą Hamburge - Pinneberge. 1950 m. persikėlė į JAV. Veikė pirmųjų JAV bei Kanados liet. dainų ir tautinių šokių švenčių komitetuose. Su kitais organizavo parodą apie liet. tautos genocidą, buvo prie ALTo veikiančios komisijos šiai parodai rengti pirmininkas. Rašė spaudoje. Priklausė LŠS.

Jasulaitis Vincas

[gimė 1898 09 24 Majoriškių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1988 11 11 Kaune] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1915 1917 mokėsi Vilkaviškio M. Yčo g-joje, evakuotoje į Voronežą, 1917 - 1918 - Marijampolės g-joje. 1919 07 06 baigė Karo mokyklą karužo laipsniu. 1919 08 04 - 1919 10 11 dalyvavo nepriklausomybės kovose su bolševikais, 1919 10 12 - 1919 12 15 - su bermontininkais. 1925 08 08 baigė Aukštųjų karininkų kursų Artilerijos skyrių. 1926 02 16 pakeltas į kapitonus. 1926 09 28 išvyko studijuoti į Fontenblo artilerijos karo mokyklą Prancūzijoje. 1929 11 23 pakeltas į majorus. Ilgametis karo mokslo žurnalo „Mūsų žinynas“ redkolegijos narys. „Mūsų Žinyne“ paskelbė 14 teorinių artilerijos mokslo straipsnių. 1932 m. parengė ir išleido monografiją „Verdeno kautynės“. 1933 03 17 pakeltas į plk. leitenantus. 1937 11 23 pakeltas į pulkininkus. 1941 06 28 suimtas ir išvežtas į Gorkio kalėjimą, iš čia į lagerį Krasnojarske, vėliau - į Lamos lagerį, Krasnojarsko kr. 1941 11 21 Ypatingojo pasitarimo nuteistas 10 metų kalėti. 1956 06 iš tremties paleistas.

Apdovanotas Vyties Kryžiaus 5 laipsnio (1920), Vytauto Didžiojo 4 laipsnio (1936), DLK Gedimino 4 laipsnio (1928) ordinais, Savanorių ir Lietuvos nepriklausomybės medaliais (1928), Latvijos išsivadavimo karo 10-mečio medaliu (1929), Švedijos Kalavijo 5 laipsnio ordinu (1932).

Jaudegis Albinas

[gimė 1906 10 14 Gražiškių parapijoje – 1993 12 27] – kunigas.

Mokėsi Vilkaviškio ir Marijampolės gimnazijose. 1928 m. įstojo į Kunigų seminariją, kuri tuomet buvo Gižų pradžios mokykloje. 1932 m. įšventintas į kunigus. Vikaravo Bartninkuose ir Kalvarijoje, pas dekaną M. Krupavičių. Čia platina spaudą, mokykloje ir organizacijose. Studijavo Kauno VDU Teologijos–filosofijos fakultete. Karo metu vikaravo Lazdijuose, buvo gimnazijos kapelionu. 1944 m. klebonavo Sangrūdoje, o 1948 m. buvo klebonu–dekanu Šakiuose. Šakių miestas ir bažnyčia nuo karo labai nukentėjo, kunigo dalia čia buvo sunki. 1950 m. kun. A. Jaudegis paskiriamas į Kauno Kunigų seminariją, kartu ir Vytauto Didžiojo bažnyčios rektoriumi, vėliau Arkikatedros bazilikos vikaru. 1960 m. – Leipalingio klebonas ir Veisėjų dekanas. 1963 m. – Miroslovo klebonas, o vėliau ir Alytaus dekanas. Miroslovo bažnyčią remontavo ir atnaujino. Čia besidarbuodamas persitempė, pavargo ir 1977 m. paskirtas A.Panemunėje altarista, čia gydėsi. Trumpai buvo Igliaukoje, o 1979 m. pasiprašė į Ažuolų Būdą klebonu. 1981 m. vyskupas jį paskyrė Kazlų Rūdos klebonu. Nuo 1990 m. – Kazlų Rūdoje altaristas. Mirė 1993 m., palaidotas Kazlų Rūdos šventoriuje. Kunigai jį prisimena kaip gero būdo kunigą, tėvišką, ramų ir nuoširdų Kristaus apaštalą.

Jočys Petras

[gimė 1894 09 14 Jusiškio k., Šešuolio vls., Ukmergės aps.- 1970 01 30 Holovilis, Niujorkas, JAV] – teisininkas, Lietuvos politinis bei visuomenės veikėjas.

1915 m. baigė „Saulės“ kursus Vilniuje, 1918 m. Vilkaviškio gimnaziją Voroneže (Rusija). 1920 – 1927 Steigiamojo seimo, II ir III seimų narys, II ir III seimo prezidiumo antrasis sekretorius, darbo ir socialinės apsaugos komisijos narys. Seime atstovavo Lietuvos darbo federacijai, 1920 – 1934 šios federacijos vyriausiojo sekretoriato narys. 1927 – 1928 „Darbininko“ redaktorius. 1929 m. kalintas Varnių koncentracijos stovykloje. 1933 m. baigė VDU Teisių fakultetą. Nuo 1933 m. Alytaus, 1936 – 1944 Utenos apylinkės teisėjas. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1947 m. lietuvių tremtinių stovyklos komiteto pirmininkas Schwäbisch Gmünde. 1949 m. persikėlė į JAV.

Jucaitis Pranas

[gimė 1896 12 05 Kiaulupių k., Sintautų vls., Šakių aps. – 1986 07 09 JAV) – Lietuvos chemikas, visuomenės veikėjas.

Pradžios mokslą Pranas išėjo Sintautų mokykloje, kur 1905 m. revoliucijos metu mokslas buvo einamas lietuvių kalba, vadovėliais buvo vartojami Amerikoje paruošti „rankvedėliai“. 1907 m. įstojo į Vilkaviškio gimnaziją, o 1913 m. perėjo į Suvalkų gimnaziją. Ją 1915 m. baigė medaliu Varšuvoje, kur gimnazija buvo perkelta dėl prasidėjusio Pirmojo pasaulinio karo. 1915 m. dirbo Lietuvių draugijos nukentėjusiems dėl karo šelpti Vilniaus komitete. Tų pačių metų rudenį mokytojavo M. Biržiškos įsteigtoje lietuvių gimnazijoje Vilniuje, o 1916 m. pradžioje kunigo dr. J. Galdiko suorganizuotoje gimnazijoje Šiauliuose, kurią dėl lietuviškos veiklos vokiečiai 1917 m. uždarė. 1917–1918 Lietuvos Tarybos Tremtinių ir belaisvių gražinimo sekcijos sekretorius Vilniuje, 1919 m. Lietuvos pasiuntinybės Šveicarijoje sekretorius. Studijavo Berno, Fribourgo, nuo 1920 m. Miunsterio universitetuose. 1930 m. chemijos daktaras.

1924–1941 dėstė Žemės ūkio akademijoje Dotnuoje; 1932 m. profesorius. 1941–1942 Vytauto Didžiojo universiteto Fizikinės chemijos katedros vedėjas ir Technologijos fakulteto dekanas. 1944 m. pasitraukė į Vakarų. 1948–1951 m. dėstė Gannono kolegijoje Eryje, 1951–1958 Iliojaus technologijos instituto Čikagoje Biochemijos ir maisto technologijos skyriaus vedėjas. 1952–1954 Amerikos lietuvių profesorių draugijos, nuo 1954 m. Ateitininkų sendraugių sąjungos pirmininkas. 1958–1961 m. dirbo tirprios kavos bendrovėje „Linden“, 1961–1970 „Owens-Illinois Co“ Mokslinių tyrimų centre.

Savo specialybės straipsnių paskelbė vokiečių žurnale „Zeitschrift für anorganische und allgemeine Chemie“ (1930 ir 1934). Eilę straipsnių išspausdino Žemės ūkio Akademijos Metraštyje apie termometrinę tūrio analizę, Lietuvos kviečių keпамąją vertę, gyvsidabrio organinius junginius, becus ir kt. Nuo pat pradžios buvo „Kosmos“ žurnalo bendradarbis. 1938 m. Žemės ūkio Rūmų prašomas, suredagavo veikalą „Pašaro rauginimas ir raugyklos“. Be to, yra rašęs „Žemės ūkyje“. „Veterinarijoje ir zootechnikoje“ ir kt. Daugelio tyrimų rezultatai liko Lietuvoje dar nepaskelbti. Kaip visuomenininkas prof. Pr. Jucaitis veikė šiauliuose, Vilniui vaduoti sąjungoje, ateitininkuose, buvo knygų leidyklos „Žinijos“ bendrovės valdybos narys, Linden, N. J. ALTos skyriaus garbės narys. JAV 1952 – 1954 pirmininkavo Amerikos lietuvių profesorių draugijai. 1954 – 1957 buvo ateitininkų sendraugių sąjungos pirmininkas. Vienas pirmųjų ateitininkų. 1910 m. Vilkaviškio gimnazijoje drauge su kitais mokiniais skaitydavo ir komentavo „Aušrinę“. 1911 m. pradžioje pradėjo skaityti „Ateitį“ ir įsijungė į ateitininkų veiklą. Posėdžiauti kartais tekdavo, saugumo sumetimais, ir miškuose. 1913 m. Suvalkų gimnazijoje įsteigė ateitininkų kuopą, o 1922 m. Muensteryje – studentų ateitininkų kuopelę.

Juodišius Jonas

[gimė 1892 06 18 Ropydų k., Barzdų vls., Šakių aps. - 1950 12 18 Abezėje, Komija] - Lietuvos karinis veikėjas, brigados generolas.

1913 m. baigęs Vilkaviškio g-ją, pradėjo studijuoti matematiką Sankt Peterburgo universitete. Buvo aktyvus ateitininkas. 1916 05 25 mobilizuotas į Rusijos kariuomenę ir paskirtas į 2-ąjį parengiamąjį batalioną Caricyne. 1916 12 08 baigus praporščikų m-lą Odesoje suteiktas praporščiko laipsnis. Dalyvavo I pasauliniame kare, 1917 06 28 paskirtas 289-ojo atsargos pėstininkų pulko 4 kuopos jaunesnioju karininku. 1918 grįžo į Lietuvą, dėstė matematiką Šakių "Žiburio" g-joje. 1919 01 26 įstojo į Lietuvos kariuomenę, paskirtas Mokomosios komandos prie Kauno komendantūros jaun. karininku, 1919 02 17 – 1-os baterijos jaunesnioju karininku. 1919 04 02 – 1919 06 10 ir 1919 06 13 - 1920 01 01 dalyvavo nepriklausomybės kovose su bolševikais. 1919 10 07 suteiktas vyr. leitenanto

laipsnis. 1920 02 01 paskirtas 1-ojo pasienio pulko kuopos, vėliau - bataliono vadu. 1922 01 06 pakeltas į kapitonus. 1922 05 04 paskirtas 1-os haubicų baterijos vadu. 1922 10 06 baigė Aukštųjų karininkų kursų (II laida). 1923 12 01 pakeltas į majorus. 1924 01 10 paskirtas 2-ojo artilerijos pulko vado padėjėju, 03 06 - l.e. pulko vado pareigas. 1925 10 01 - 1929 05 15 mokėsi Belgijos generalinio štabo akademijoje (Ecole de guerre) Briuselyje. 1929 05 15 paskirtas į gen. štabo III (operacijų) skyrių. 1929 11 23 pakeltas į pulkininkus leitenantus. 1930 02 17 perkeltas į Karo mokyklą inspektoriumi, dėstė karo istoriją ir taktiką. 1934 01 29 pakeltas į pulkininkus ir paskirtas 4-to artilerijos pulko vadu. 1937 02 16 suteiktos gen. št. karininko teisės. 1939 04 04 paskirtas karo mokyklos viršininku. 1939 06 13 pakeltas į brigados generolus. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, 1940 07 29 atleistas iš Karo mokyklos viršininko pareigų ir paskirtas Vilniaus pėstininkų karo mokyklos etatinių lektoriumi. Sovietams likviduojant Lietuvos kariuomenę, 1940 09 02 paskirtas RA 29-to TŠK 179-to šaulių divizijos artilerijos viršininku, suteiktas RA generolomajoro laipsnis. 1941 06 10 išsiųstas į artileristų kursus Dzeržinskio artilerijos karo akademijoje Maskvoje. Iš čia išvyko į Gorochovetsko poligoną, netoli Gorkio, kur 1941 06 28 naktį suimtas ir išvežtas į Lamos lagerį Norilske, Krasnojarsko krašte. Ten 1942 09 05 SSRS NKVD Ypatingojo pasitarimo nuteistas 10 metų kalėti. 1942 - 1943 m. žiemą gulėjo Norilsko lagerių centrinėje ligoninėje, kur gydėsi Lamos lageryje sulaužytą koją. Po to liko invalidu. 1944 07 perkeltas į Potmos lagerį, Zubovo Polianos r. (Mordovija). 1946 perkeltas į Abezės lagerį Komijoje. 1950 12 18 žuvo lageryje Abezėje. 1991 sūnūs tėvo garbei Abezėje pastatė paminklą.

Apdovanotas Vytauto Didžiojo 4-to laipsnio (1930), DLK Gedimino 3-čio laipsnio (1936) ordinais, Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Latvijos Trijų žvaigždžių 3-čio laipsnio ordinu (1931), Latvijos išsivadavimo karo 10-mečio medaliu (1929). Žmona - Leokadija Januševičiūtė (1896-1976), sūnūs - Paulius Liucijus (1932-1993) ir Jonas Stanislovas (1938-2002).

Juraitis Juozas

[gimė 1890 03 22 Marijampolės parapijoje – 1962 06 08 Žiežmariuose] - kunigas, slaptos lietuvių literatūrinės draugijos narys.

Marijampolėje baigė 6 klases. Nuo 1909 m. mokėsi Seinų kunigų seminarijoje. Besimokydamas joje buvo įstojęs į slaptą lietuvių literatūrinę draugiją, kurios tikslas buvo tautinės savimonės ir lietuviybės ugdymas tarp klierikų lietuvių. Žymesni draugijos nariai 1909 m. buvo J. Reitelaitis, V. Mykolaitis (vėliau Putinas), M. Krupavičius. Susekus šią draugiją, J. Juraitis prisiėmė visą kaltę. Vėliau šios draugijos nariai tapo kunigais, rašytojais, mokslininkais ir politikais. Po kunigo šventimų 15 metų vikaravo Alytuje, Udrijoje, Kalvarijoje, buvo Kalvarijos progimnazijos ir Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijos kapelionu. Nuo 1923 09 01 šioje gimnazijoje dėstė ne tik tikybą, bet ir lietuvių kalbą bei literatūrą. Pasisiūlęs kan. Juozapui Kuktai, buvo paskirtas klebonu į Labanorą (1925-1930), paskui į Širvintas, kur išbuvo 15 metų 1930-1945). Jo vikarais buvo Juozapas Meidus, Pranas Gaidamavičius, Valentas Balčius ir kiti. Vėliau buvo Nemunaičio klebonu (1945-1961), kartu ėjo ir Merkinės dekanato pareigas. Nusilpęs ir susenęs 1961 m. įsiprašė rezidentu į Žiežmarius. Po metų čia ir mirė. Parašė atsiminimus apie poetę S. Nėrį.

Jurkynas Matas

[gimė 1909 11 20 Krijobalių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1944 05 14 Kaune] - kalbininkas.

Mokėsi Vilkaviškio g-joje. Studijavo Vytauto Didžiojo universitete. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1933 m. pradėjo dirbti Vidaus reikalų ministerijos pavardžių atlietuvinimo komisijoje. Parengė spaudai „Pavardžių žodyną“. Komisija išplėsta į pavardžių ir vietovardžių komisiją. Padedamas mokytojų ir studentų apvažinėjęs didelę Lietuvos dalį, sudarė Lietuvos vietovardžių žodyną. Kalbos klausimais bendradarbiavo „Gimtojoje kalboje“, „Lietuvos aide“, „Naujojoje Romuvoje“, ir kt. Nuo 1940 m. dirbo „Lietuvos žemės vardyno“ redaktoriumi. Rengiamai, bet neišleistai kalbininkų knygai „Iš mūsų kalbos gyvenimo“ parašė straipsnį apie asmenvardžius, pavardes, ir vietovardžius. Paskelbė straipsnių onomastikos klausimais. Parengtas „Vardyno“ skyrius paskelbtas 1948 m. „Lietuvių kalbos rašybos žodyne“.

Jurkūnas Juozas

[gimė 1898 10 03 Alvito k., Vilkaviškio aps. - 1974 10 14 Leksingtone (JAV)] - savanoris, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Mokėsi Vilkaviškio gimnazijoje. Baigė 4 klases. 1916 m. išvyko į Rusiją, išlaikė egzaminus į 5 klasę. Atkūrus nepriklausomą Lietuvą 1918 m. grįžo į Lietuvą, aktyviai dalyvavo kuriant vietos miliciją kovai su plėšikaujančiais ir į Lietuvą besiveržiančiais bolševikais. Mokėsi Karo mokykloje 1920 11 15 - 1921 12 18. Baigė mokyklos IV laidą. leitenanto laipsniu. Iki įstojant į Karo mokyklą dirbo Vilkaviškio valdyboje raštininku. 1926 02 16 pakeltas į vyr. leitenantus. 1931 11 23 pakeltas į kapitonus. 1940 01 26 pakeltas į majorus. Vėliau NKVD suimtas ir kalintas Marijampolės kalėjime. Kilus Vokietijos - SSRS karui išlaisvintas. Kaune gyveno Šančiuose, Švedų 5 – 4, Vilkaviškyje - Žalumynų 2. 1952 m. emigravo į JAV, dirbo fabrikuose. Mirė Leksingtono (JAV) senelių namuose. Palaidotas Šv. Marijos kapinėse. Apdovanotas DLK Gedimino 5 laipsnio ordinu (1931), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), Latvijos išsivadavimo karo 10-mečio medaliu (1929).

Juška Antanas

[gimė 1902 01 27 Geležių k. (jis pats rašė Gelažiai), Ramygalos vls., Panevėžio r. – 1985 03 18 Vilniuje] – filosofijos daktaras, astronomas, matematikas.

Mokėsi rusiškoje Ramygalos pradžios mokykloje, vėliau – Panevėžio realinėje, 1919 m. baigė Vilniaus vyrų (buvusią „Ryto“) gimnaziją. Kurį laiką Ramygaloje mokytojavęs, 1920 m. įstojo į Berlyno universiteto Fizikos – matematikos fakultetą, nes nepasiteisino viltis sulaukti atidarant universitetą Lietuvoje. 1922 m. A. Juška persikėlė į Gėtingeno universitetą. Baigdamas universitetą, jis pasirinko temą daktaro disertacijai „Šviesumo pasiskirstymas Saulės diske“. 1925 m. grįžęs į Lietuvą, A. Juška buvo paskirtas Pasvalio vidurinės mokyklos, o vėliau perkeltas į į Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijos direktoriumi. 1927 m. išlaikęs reikiamus egzaminus, astronomas 1929 m. vasarą įteikė atspausdintą disertaciją ir gavo filosofijos daktaro diplomą. 1927 – 1930 dirbo Vilkaviškio gimnazijos direktoriumi. Dirbdamas Vilkaviškyje, A. Juška parengė pirmąją mokymo priemonę „Astronomijos vadovėlį“ (Kaunas, 1928), kuriam pasirodžius, buvo pakviestas į Lietuvos universitetą Filosofijos skyrių habilituotis privatdocentu. Gavęs šį vardą, filosofijos studentams skaitė įvadą į gamtos mokslus, o stojantiesiems geografiją – praktinę astronomiją. 1930 m. buvo sukeisti Biržų ir Vilkaviškio gimnazijų direktoriai, todėl A. Juška atsidūrė Biržuose, čia parengė naują vadovėlį „Matematikos analizės pagrindai“ (Kaunas, 1934), parašė nemažai straipsnių gamtos mokslų ir pedagogikos klausimais, aktyviai dalyvavo „Naujosios Romuvos“ klubo veikloje, daug dėmesio skyrė Vilniaus vadavimo sąjungai, buvo veiklus teniso kubo narys. 1934 m. jis gavo naują paskyrimą – tapo Lietuvos švietimo ministerijos organizuojamo kultūros departamento direktoriumi. 1935 –

1939 jis buvo Vilniaus vadavimo sąjungos centro komiteto narys, jos pirmininkas, pirmininko pavaduotojas, oficialus žurnalo „Mūsų Vilnius“ redaktorius. 1934 m. A. Juška buvo paskirtas naujai įkurtos Kauno V gimnazijos direktoriumi. 1939 m. jis gavo paskyrimą Kauno valstybinio teatro direktoriumi, bet liko mokytoju – dėstė fiziką, parengė „Fizikos vadovėlį“ (D. 1 Mechanika. – Kaunas, 1940) bei „Aukštosios matematikos pradmenis“ (B.V., 1941), išvertė A. Kiseliovo „Algebrą“ (D. 2. – Kaunas, 1941). Vokiečių okupacijos metais jis ėjo Švietimo ministerijos mokslo departamento direktoriaus pareigas, kartu dirbo Kauno universiteto Statybos fakulteto Astronomijos ir geodezijos katedroje docentu. 1943 m., gresiant suėmimui, A. Juška pasitraukė į Ramygalą ir čia mokytojavo. Pokario metais taip pat parašė daug straipsnių, išleido keletą knygų: „kelionė po saulės sistemą“ (1958), „Mėnulis“ (1960), „Saulės sistema ir jos vystymasis“ (1960), „Nuo žemės iki Plutono“ (1964), „Mūsų žvaigždė saulė“ (1966), „Venera“ (1971), „Žvaigždynų pasauliai“ (1972), „Astrofizika“ (su A. Ažusieniu ir G. Kakaru, 1977), „Matematika“ (su kitais, 1966), parengė „Astronomijos enciklopedinį žodyną“ (1984) bei „Jaunojo astronomo žinyną“ (kartu su V. Kaminsku ir V. Šlapkausku, 1986). Nemažai vertimų. Be keleto vadovėlių, išvertė ir grožinės literatūros kūrinių. Ypač aktyviai dalyvavo „Žinijos“ draugijos veikloje. „Žinija“ išleido daug jo parengtų mokslo populiarinimo leidinių. Mirė Vilniuje, palaidotas Rokantiškių kapinėse.

Juška Juozas

[gimė 1910 12 27 Šapkinų k., Lankeliškių vls., Vilkaviškio aps. - 1950 02 19] - karininkas. 1930 m. baigęs Vilkaviškio g-ją įstojo į VDU Technikos fakultetą. 1932 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1936 m. baigė VDU. 1938 11 23 pakeltas į leitenantus. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą 1941 06 14 suimtas. 1942 06 17 lageryje Krasnojarsko kr. SSRS NKVD Ypatingojo pasitarimo nuteistas 10 metų kalėti. Žuvo lageryje.

Kalakauskas - Kalakonis Jurgis

[gimė 1910 10 08 Starkų k., Vilkaviškio aps. - 1958 07 07 Sidnėjuje] - žurnalistas. Mokėsi Vilkaviškio ir Marijampolės g-jose, studijavo VDU ekonomiką. Nuo 1929 m. bendradarbiavo spaudoje. 1934 - 1936 savaitraščio „Suvalkietis“ redaktorius. 1937 - 1938 dirbo laikraštyje „Vakarai“, 1938 - 1940 - „Lietuvos aidas“. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1946 redagavo kult. laikr. „Apžvalga“. 1949 m. išvyko į Australiją. 1953 - 1958 redagavo savaitraštį „Mūsų pastogė“. 1929 - 1933 slap. K. Jurgysa išspausdino novelių.

Karuža Kazys

[gimė 1908 08 24 Škotijoje – 2005 10 22] – žurnalistas, visuomenininkas. Nuo 1912 m. gyveno Alvite bei Vokiškėlių k. netoli Vilkaviškio. K. Karuža mokėsi Vilkaviškio gimnazijoje, studijavo Kauno universitete, bendradarbiavo žurnale „Naujoji Romuva“. Nuo 1949 m. gyveno JAV, Los Angeles mieste. 1997 m. K. Karužai sutektas Vilkaviškio rajono Garbės piliečio vardas, 2002 m. Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu apdovanotas Lietuvos Didžiojo kunigaikščio ordino Riterio kryžiumi. K. Karužos rūpesčiu ir lėšomis išleista: A. Vaičiulaičio novelių rinkinys anglų k. (1965 m.), brolio Petro Karužos kūrybos rinktinė (1948 m. Čikagoje, 1990 m. Vilniuje) G. Valančiaus knyga „Žemaičių Didysis“ (2 d., 1977–1978). Mirė K. Karuža 2005 m. spalio 22 d., palaidotas Glendale Fores Lawn kapinėse Los Angeles.

Karuža Petras

[gimė 1906 04 17 Škotijoje – 1933 03 15 Kaune] – žurnalistas, poetas.

1912 m. šeima grįžo į Lietuvą. Prasidėjus I pasauliniam karui tėvas Andrius buvo paimtas į rusų kariuomenę ir šeimai atėjo sunkus metas. Karo audroje sudegė namai Alvite ir šeima persikėlė į Vokiškėlių kaimą. Skaityti tėvai tegalėjo tik iš maldaknygių, o rašyti visai nemokėjo, todėl Petras namuose pats išmoko gerai skaityti iš maldaknygės ir pasakų knygos, kurią padovanojo Alvito klebonas. Tuo metu ėmė girdėtis Lietuvos nepriklausomybės balsas: pradėjo tvertis draugijos, steigti suaugusiųjų kursai. Kad ir mažas Karužų Petriukas įstojo į Vilkaviškio suaugusiųjų kursus, iškart į antrąjį. Čia išmoko taisyklingai skaityti, rašyti, įgijo tikybos ir istorijos žinių. Kitais metais įstojo į Vilkaviškio pradinę mokyklą, kurią 1920 m. baigė. Pasimokęs Vilkaviškio vidurinėje mokykloje, mokslą tęsė Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje, ir ją baigė 1928 m. Gimnazijoje dirbo platų visuomeninį darbą, steigė įvairias organizacijas. Petriui besimokant gimnazijoje, patiko Lietuvos kariuomenė ir šaulių organizacija. Jam kilo mintis suburti gimnazistus į šaulių būrį, kuris vėliau buvo pavyzdys kitoms jaunimo organizacijoms. 1928 09 06 P. Karuža įstojo į Lietuvos universiteto (Vytauto Didžiojo) Teologijos – filosofijos fakulteto Filosofijos skyrių, kur studijavo lietuvių literatūrą. 1934 m jis perėjo į Humanitarinių mokslų fakultetą, kur studijavo lituanistiką, prancūzų literatūrą ir pedagogiką. P. Karuža bendradarbiavo daugelyje to meto laikraščių ir žurnalų. Buvo parengęs išleisti rinkinį „Giesmės apie daiktus ir žmones“, bet daug žadėjusio poeto, publicisto ir žurnalisto veiklą 1933 03 15 nutraukė netikėta mirtis. P. Karuža buvo palaidotas Kauno kapinėse, vėliau palikai perkelti į Karužų šeimos kapą Vilkaviškio kapinėse. 1993 06 05 Vilkaviškio šaulių kuopai buvo suteiktas Petro Karužos vardas.

Kasperskis Liudas

[gimė 1901 07 31 Marijampolėje] – mokytojas.

Baigė Kaune Meno mokyklą. Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje dėstė nuo 1923 09 01 piešimą, dailę, rašė, braižė.

Kasulaitis Petras

[gimė 1906 09 06 Kiršų k., Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - karininkas.

1927 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1931 09 14 pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1932 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1936 m. mokėsi VDU Humanitarinių mokslų fakultete.

Kaukas Kazys

[gimė 1905 03 01 Pulokiškių k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1986 01 02 Kaune] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1927 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1929 10 06 Baigė Karo mokyklą artilerijos leitenanto laipsniu. 1934 09 15 baigė meteorologų kursus. 1936 11 23 pakeltas į kapitonus. Pasižymėjo žirginio sporto varžybose. Vokiečių okupacijos metais mokytojavo Alksnėnų pradžios mokykloje, vėliau dirbo Plungės savivaldybės kanceliarijos vedėju. Palaikė ryšius su partizanais. 1947 01 15 suimtas, kalintas Klaipėdoje. 1947 05 29 nuteistas 10 metų lagerio, išvežtas į Minlagą, Komijoje. 1955 09 12 grįžo į Lietuvą. Mirė Kaune, palaidotas Panemunės kapinėse.

Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1938), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Kaveckas Konradas

[gimė 1905 11 02 Tirkšlių k., Mažeikių aps. – 1996 11 08 Vilniuje] - vargonininkas, choro dirigentas, pedagogas, kompozitorius ir kultūros veikėjas.

Pirmasis muzikos mokytojas buvo tėvas Vladas Kaveckas – vargonininkas, mokytojas ir chorvedys K. Kaveckas mokėsi Tirkšlių pradžios mokykloje (rusų kalba), vėliau – Kaišiadoryse. 1918 m. išvyko į Mažeikių gimnaziją, kur muzikos ir chorinio dainavimo mokėsi pas Karolį Pukevičių – J. Naujalio mokinį. 1922 m. baigęs keturias gimnazijos klases, pradėjo mokytis Kauno „Aušros“ berniukų gimnazijoje. Čia muziką ir dainavimą dėstė žinomi pedagogai Julius Štarka ir Vincas Bacevičius. Kai gimnazijos choras ruošėsi koncertuoti Rygoje, V. Bacevičius pasiūlė, kad chorui diriguotų K. Kaveckas. O mokydamasis aštuntoje klasėje, jis pats suorganizavo abiturientų chorą ir jam parašė pirmąją savo dainą.

1923–1929 Kauno muzikos mokykloje pas L. Keželytę mokėsi skambinti fortepijonu, vėliau – pas J. Naujalį vargonauti, Juozą Gruodį – specialiosios harmonijos ir kompozicijos, pas J. Starką – chorvedybos.

1926 m. baigęs gimnaziją, įstojo į Lietuvos universitetą studijuoti pedagogikos, ten gavo ir vargonininko – chorvedžio vietą. 1928 09 10 – 1929 08 01 dirbo Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje, kur subūrė didelį moksleivių chorą ir jį parengė mokyklos 10-mečio jubiliejui. Per atostogas Kaišiadoryse suorganizavo 50 dalyvių chorą, surengė keletą koncertų. 1929–1933 m. Paryžiaus muzikos mokykloje *Schola Cantorum* ir *Ecole Normale de Musique* studijavo vargonų mokslą, dirigavimą ir kompoziciją. Muzikos teorijos ir istorijos paskaitų klausėsi Sorbonos universitete, o Šv. Grigaliaus institute studijavo grigališkąjį choralą. Paryžiuje suorganizavo lietuvių studentų ir darbininkų chorą, dalyvavo tautinėje šventėje Paryžiuje, koncertavo Grenoblyje, Lione, Nicoje ir Monake.

Grįžęs į Lietuvą, buvo pašauktas į karo tarnybą – tarnavo antrajame pėstininkų pulke, dirbo kuopos raštininku ir vadovavo karių chorui. Po karo prievolės aktyviai įsitraukė į muzikinį gyvenimą. 1930–1940 vadovavo Kauno Vytauto Didžiojo universiteto studentų mišriajam chorui, kuris koncertavo ne tik Lietuvoje, bet ir Rygoje (1935 m.), Stockholme (1936 m.), Paryžiuje (1937 m.) ir Prahoje (1938 m.). Kartu dirbo ir Kauno arkikatedros bazilikos vargonininku, rengė vargonų muzikos rečitalius, dėstė vargonavimą ir chorvedybą E. Laumenskienės liaudies konservatorijoje, vadovavo Šv. Cecilijos vargonininkų – chorvedžių kursams.

Daug metų buvo Lietuvos muzikų draugijos valdybos narys, vadovavo vargonininkų sekcijai, organizavo vargonininkų kursus ir juose dėstė. 1939 02 06 Lietuvos muzikų draugijos suvažiavime išrinktas Centro valdybos pirmuoju sekretoriumi, suvažiavime skaitė paskaitą „Lietuvių muzikos ugdymas“, buvo išrinktas į žurnalo „Muzikos barai“ redakcinę komisiją.

1939 m. Lietuvai atgavus Vilnių, senojo universiteto studentų chorui vadovauti buvo pakviestas K. Kaveckas. Per trumpą laiką į chorą susirinko apie 100 merginų ir vaikinių, išmoko nemaža lietuvių kompozitorių dainų ir surengė keletą koncertų vilniečiams. Koncertuose dalyvaudavo ir Kauno Vytauto Didžiojo universiteto studentų choras, kuriam taip pat vadovavo K. Kaveckas. 1940 03 02 Vilniuje vykusiame Lietuvos muzikų draugijos paskutiniame suvažiavime K. Kaveckas skaitė dvi paskaitas: „Muzika ir artimiausieji mūsų muzikos uždaviniai“ bei „Bažnytinės muzikos esmė ir paskirtis“. Suvažiavime koncertavo jo vadovaujamas Vilniaus universiteto (VU) studentų mišrusis choras.

1940 m. Vilniuje kartu su Jonu Bendoriumi įkūrė muzikos mokyklą, buvo mokymo dalies vedėjas, dėstytojas, 1946–1949 – direktorius.

Nuo 1945 m. – Vilniaus konservatorijos direktoriaus pavaduotojas mokymo reikalams, 1945–1947 – Dirigavimo – chorvedybos fakulteto dekanas, 1945–1948 – Operinio parengimo katedros vedėjas, 1948–1949 – Chorinio ir simfoninio dirigavimo katedros vedėjas, 1949–1962 ir 1970–1972 – Lietuvos valstybinės konservatorijos Choro dirigavimo katedros vedėjas, dėstytojas, docentas (1947 m.), profesorius (1964 m.). Išugdė apie 70 choro dirigentų. Nuo 1948 m. – Lietuvos kompozitorių sąjungos narys, ne kartą buvo renkamas į valdybą.

K. Kaveckas kūrybiškai dirbo su Lietuvos valstybinės filharmonijos mišriuotu choru, kurio meno vadovas ir vyr. dirigentas buvo 1949–1962 metais. Choras parengė ne vieną solidžią koncertinę programą. Choras su pasisekimu koncertavo Maskvoje, Leningrade, Minske, Kijeve, Tbilisyje, Jerevane, Kišiniove, Rygoje, Taline, Tartu ir daugelyje Lietuvos miestų bei miestelių. Ypač sėkmingai jis (kartu su Radijo vokaliniu ansambliu) pasirodė 1954 m. Lietuvių literatūros ir meno dekadose Maskvoje. Apie jungtinio choro koncertus ir K. Kavecką daug šiltų žodžių pasakė žymūs kompozitoriai, muzikologai ir dirigentai.

Ilgametis darbas su choralis nulėmė ir kūrybos pobūdį. Kas nežino giliai į širdį stringančios jo dainos „Susitikt tave norėčiau vėlei“, išpopuliarėjo ir jo sukurtosios chorams „Gimtinės daina“, „Pabaigtuvių daina“, „Žodeliai“, „Nuo Birutės kalno“, „Graži tėvyne mano“, „Vilniuj žydi liepos“, „Oi tai dyvai“ ir kt.

Pamėgtos ir solo dainos „Kiek daug šviesos“, „Jei tiki“, „Žuvėdros“, „Na tai kas“, „Pavasaris“, „Laukai laukeliai“, „Man su tavim gera“. Sukūrė ir kantatinio – oratorinio žanro kūrinių. Tai Mikalojaus Konstantino Čiurlionio „Jūros sonata“, chorinės siuitos „Lietuvos vaizdai“ ir „Poetų kelias“, oratorija „Metai“, chorinė baladė „Jūratė ir Kastytis“. Sukūrė giesmių, mišių, motetų, kūrinių vargonams, fortepijonui, smuikui, violončelei ir orkestrui. Muzikai gimti didelį impulsą davė ir dailės paveikslai, kuriuos kompozitorius labai mėgo.

Paskelbė daug muzikinių straipsnių ir koncertų recenzijų. Parašė biografinę apybraižą „Juozo Naujalio gyvenimas ir kūryba“ (1939 m.), sudarė tris Stasio Šimkaus chorinių dainų rinkinius „Plaukia sau laivelis“ (1961 m., 1965 m., 1966 m.), Juliaus Siniaus dainų rinkinį „Mano kraštas“ (1980 m.), dalyvavo muzikinėse laidose per radiją ir televiziją, skaitė paskaitas, surengė daug savo kūrybos autorinių ir kitų kompozitorių koncertų.

K. Kaveckas atliko didelį visuomeninį kultūrinį – muzikinį darbą. Buvo 1939 m. Kaune vykusios Pavasario federacijos dainų šventės vyr. dirigentas ir rajoninių dainų švenčių dirigentas, nuo 1946 - 1990 – visų respublikinių dainų švenčių ir chorų sąskrydžių vyr. dirigentas, chorų konsultantas, meno ir repertuarinių komisijų narys, chorų apžiūrų ir konkursų žiuri pirmininkas, Baltijos respublikų studentų dainų švenčių „Gaudeamus“ vyr. dirigentas, studentų mišriųjų chorų konkursų „Juventus“ Kaune žiuri pirmininkas, muzikos mokymo įstaigų valstybinių egzaminų komisijų pirmininkas. Buvo Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos deputatas (1958–1962).

Apdovanotas ikikarinės Lietuvos ordinais ir medaliais, Latvijos Trijų Žvaigždžių ordinu (1939 m.), Gedimino III laipsnio ordinu (1994 m.), 1954 m. dirigentui suteiktas nusipelnusio meno veikėjo garbės vardas, 1960 m. – liaudies artisto garbės vardas.

Kazlauskas Juozas

[gimė 1905 07 22 Vyžpinų k., Žvirgždaičių vls., Šakių aps.] – mokytojas.

Baigęs Antabūdžio pradinę mokyklą mokėsi Vilkaviškyje, kur baigė antrą gimnazijos klasę, o Naumiesčio progimnazijoje baigė trečią ir ketvirtą klases, o 1922 m. pradėjo mokytis Šakių „Žiburio“ gimnazijoje ir 1925 m. tapo tos gimnazijos 1 laidos abiturientu. Tais pačiais metais pradėjo studijuoti Kauno universiteto Gamtos ir matematikos fakulteto fizikos skyriuje. 1930 m. dirbo Lazdijų „Žiburio“ gimnazijoje, o 1934 m. pradėjo dirbti Kretingos

pranciškonų gimnazijoje. 1940-1942 dirbo Plungėje, o 1942-1944 – Šakių „Žiburio“ gimnazijoje. 1944 m. buvo suimtas ir kalintas, 2 metus kasė anglis Urale. Grįžęs į laisvę, 1947 m. pradėjo dirbti Šakių „Žiburio“ gimnazijoje, kuri tuomet buvo įsikūrusi Lukšiuose, o vėliau persikėlė į Šakius.

Keidošius Petras

[gimė 1924 08 29 Vištyčio Laukų II-ame k., Vilkaviškio r. – 2006 01 03 Vilniuje] – poetas, vertėjas.

Mokėsi Vištyčio Laukų pradinėje mokykloje, vėliau Vilkaviškio gimnazijoje. 1968 m. baigė žurnalistiką Vilniaus universitete. 1938 m. pradėjo skelbti pirmuosius eilėraščius. 1941-49 m. dirbo aktoriumi Kauno Jaunojo žiūrovo (vėliau – Jaunimo) teatre. Nuo 1950 m. dirbo savaitraštyje "Literatūra ir menas", laikraščių "Sportas", "Vakarinės naujienos", "Tėvynės balsas" literatūriniu darbuotoju. 1967 – 92 – nuolatinis "Literaturnaja gazieta" korespondentas Lietuvoje. Nuo 1957 m. – LRS narys. Nuo 1973 m. – Žurnalistų sąjungos narys. 1974 m. jam suteiktas nusipelnusio žurnalisto garbės vardas. Išleistos poezijos knygos: "Diena prasideda" (1952), "Žvaigždžių sąmyšis" (1963, vaikams), "Ji vėl su manim" (1974), "Įrašai" (1980), "Brydės" (1982), "Pirmasis ruduo" (1984, Salomėjos Nėries premija), "Atolų šerkšnas" (1986), "Prie žiemos slenksčio" (2001). Išvertė rusų, baltarusių, armėnų, čekų rašytojų kūrinių.

1984 m. įteikta Vilkaviškio rajono Salomėjos Nėries kolūkio literatūrinė premija.

Kemėža (Kemeža) Jonas

[gimė 1912 08 27 Kiršų k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1941 06 23] – Lietuvos kariuomenės karininkas.

1933 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1936 09 15 baigė Karo mokyklą artilerijos jaun. leitenanto laipsniu. 1938 10 13 pakeltas į leitenantus, paskirtas 3 art. grupės karininku žvalgu. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo 4 artilerijos pulko diviziono ryšių viršininku. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 10 03 paskirtas RA 29 ŠTK 615 artilerijos pulko 3 diviziono ryšių viršininku. Prasidėjus 1941 m. birželio trėmimams paleistas vienai dienai atostogų, nuvyko į Naująją Vilnią. Ten įvykus konfliktui su NKVD suimtas, bandant pasipriešinti sušaudytas. Palaidotas Naujojoje Vilnioje. 1942 06 14 perlaidotas Kudirkos Naumiestyje.

Kijauskas Albinas

[gimė 1905 01 26 Karklupėnų k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1962 05 22 Sidnėjuje (Australija)] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Mokėsi Kybartų ir Vilkaviškio g-jose. 1929 10 06 baigė Karo mokyklą pėst. leitenanto laipsniu. 1932 05 14 baigus Vytauto Didžiojo aukštųjų karininkų kursų Aviacijos skyrių, perkeltas į Karo aviaciją ir paskirtas 4 tolimosios žvalgybos eskadrilės karo lakūnu. Vėliau dirbo Kauno, Smalininkų, Varėnos muitinėse. LŠS narys, būrio vadas. 1939 03 31 priimtas į karinę tarnybą, paskirtas karo laivo „Prezidentas Smetona“ raštvedžiu - ūkio viršininku. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. emigravo į Australiją, gyveno Sidnėjuje, kur ir mirė. Palaidotas Rukvordo lietuvių kapinėse.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Kijauskas Petras

[gimė 1906 07 05 Keturvalakių k., Vilkaviškio aps. - 1995 02 14 Šlienavoje (Kauno r.)] - mokytojas, karininkas.

1925 m. baigė Vilkaviškio g-ją. Studijavo Šiaulių pedagoginiame institute. 1930 11 30 baigė Karo mokyklą ats. leitenanto laipsniu. 1931 01 01 pagal Karininkų laipsnių įstatymą laipsnis pakeistas į ats. jaun. leitenanto laipsnį. Mokytojavo Marijampolės g-joje, vėliau Kauno aukštuosiuose kūno kultūros kursuose. 1943 m. pasitraukė į Vokietiją. 1945 m. grįžo į Lietuvą. Mokytojavo Klaipėdos žemės ūkio technikumė. Nuo 1969 m. mokytojavo Šlienavos mokykloje (Kauno r.).

Kijauskas Vincas

[gimė 1909 10 25 Mėšlinių k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1999 12 16] - miškininkas, karininkas.

1930 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1933 m. baigė Alytaus aukštesn. miškų mokyklą. 1933 - 1937 Labanoro miškų urėdijoje girininkas. 1937 11 23 pakeltas į ats. leitenantus. 1937 05 - 1944 Baisogalos miškų urėdijos Grinkiškio girininkas. LŠS narys, šaulių būrio vadas. 1945 - 1948 slapstėsi nuo sovietinio saugumo, gyveno tėviškėje Vilkaviškio aps. 1948 m. suimtas, kalintas Vilniuje, nuteistas 25 metams, išvežtas į Taišeto lagerį, Irkutsko sr. 1950 m. perkeltas į Norilską. 1957 m. reabilituotas. 1957 - 1959 dirbo Kazlų Rūdos girininkijos žvalgu, 1959 - 1973 - Runkių k. (Marijampolės aps.) girininku. Mirė 1999 m. Palaidotas Kazlų Rūdoje.

Kirlys Valentinas

[gimė 1921 05 21 Pajevonio k., Vilkaviškio aps.] - pedagogas, nusipelnęs kultūros ir švietimo darbuotojas.

1941 m. baigė Vilkaviškio g-ją ir Marijampolės pedagoginius kursus. Nuo 1947 m. Alytaus I vidurinės mokyklos mokytojas, kultūros namų meno vadovas. Su kitais 1958 m. Alytuje įsteigė meninę agitbrigadą (vieną pirmųjų Lietuvos TSR), 1959 m. - liaudies teatrą. Surežisavo apie 30 pjesių. Daugumoje pjesių vaidino pagrindinį vaidmenį.

Kirvelaitis Pijus

[gimė 1896 10 03 Šakmušio k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 1953 10 25 Čikagoje, IL] - kunigas.

Pradžios mokslus ir progimnaziją baigė Pilviškiuose. Mokėsi Seinų ir Žitomiro kunigų seminarijose. Studijavo Lietuvos universitete Kaune ir 1926 m. baigė humanitarinių mokslų studijas. 1923 m. mokytojavo Vilkaviškio „Žiburio“ g-joje. 1923 - 1926 buvo Lietuvos Kariuomenės karo kapelionas. Karo metu Vilniaus suaugusių g-jos vadovas, inspektorius. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1950 m. išvyko į JAV. Rašė „Židiniui“, „Tiesos keliui“ ir kt. Parašė knygas: „Šviesa ir gyvenimas“, (2d., 1932 - 1933), „Katalikų dorovės mokslas“ (1929), „Kristaus bažnyčia“ (1933), „Liturgika“ (1938). Parašė maldų knygelę jaunimui „Jėzau, pas mane ateiki“ (1936), sudarė ir išleido maldaknygę moterims „Dangaus karalienė“ (1939) bei vyrams „Vyrai broliai“ (su kun. P. Dambrausku, 1940), Išvertė į lietuvių k. teologijos veikalų. Mirė Čikagoje nuo sunkios plaučių ligos. Palaidotas Čikagos Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Klimas Juozas

[gimė 1908 11 01 Alvito k., Vilkaviškio aps. - 1992 05 09 Kaune] - futbolininkas, ledo ritulininkas, krepšininkas, treneris, organizatorius, resp. kategorijos teisėjas (1955).

Mokėsi Vilkaviškio gimnazijoje. 1939 m. baigė VDU, 1948 m. - LVKKI. 1945 - 1951 dėstė LVKKI, 1951 m. - 60 LŽŪA Kūno kultūros katedros vedėjas. 1927 - 1950 atstovavo Lietuvos ledo ritulio futbolo rinktinėms. Lietuvos futbolo čempionas (1938, Kauno LGSF). 2 kartus (1934, 1935) žaidė puolėju Lietuvos futbolo rinktinėje (1 įvartis). 4 kartus Lietuvos ledo ritulio čempionas (1932, 1933, 1937, 1946). 2 kartus Lietuvos vyrų krepšinio čempionas (1933, 1934).

Pirmasis LVKKI sporto klubo pirmininkas (1946 - 1949). 1951 - 1959 Trenerių tarybos pirmininkas. Parašė kn.: „Ledo sportas“ (1963), „Futbolas kaimo jaunimui“ (1966), „Kaimo sporto kelias“ (1977).

Kožica Vincas

[gimė 1902 Andriškių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1970 Libertyville, IL] - gydytojas. Baigęs Vilkaviškio g-ją, studijavo VDU, jį 1937 m. baigė. 1939 m. paskirtas į Vilniaus Raudonojo kryžiaus ligoninės chirurgijos skyrių. Vokiečių okupacijos metais Lukiškių kalėjimo Vilniuje vyr. gydytojas, kartu dirbo ir Šv. Jokūbo ligoninėje. 1942 - 1944 gydytojavo Vilniaus universiteto klinikose. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Po karo vadovavo Heidscheimo (netoli Hannoverio) pabėgėlių ligoninei. 1946 m. persikėlė į Hanau, tobulinosi Frankfurto prie Maino Goethe universitete. 1949 m. apsigyveno JAV. Stažavo Oak Parko ligoninėje Čikagoje. 1956 m. persikėlė į Libertyville, IL, dirbo Downey veteranų ligoninėje. Priklausė skautams, ateitininkams.

Kriaučeliūnaitė (Kraucel) Nina

[gimė 1922 04 30 Žyinių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1975 04 25 Čikagoje, IL] - gydytoja.

Baugusi Vilkaviškio g-ją, 1941 m. pradėjo med. studijas VDU. Pasitraukusi į Vokietiją, 1948 m. baigė Hamburgo universitetą. 1949 m. persikėlė į JAV. Stažavo Rochesterio, NY, ir Evangelical (Čikagoje) ligoninėse. 1953 m., išlaikiusi Ilinojaus valstijos egzaminus, įgijo teisę verstis privačia praktika. Čikagoje specializavosi Grantos ir Augustanos ligoninių akušerijos ir ginekologijos skyriuose. Domėjosi citopatologija.

Kriaučeliūnas Leonas

[gimė 1919 11 28 Žyinių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1997 11 25 Lemonte, IL] - veterinarijos gydytojas, visuomenės veikėjas.

1940 m. baigęs Vilkaviškio g-ją, įstojo į Lietuvos vet. akademiją. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1946 m. baigė Hannoverio aukštąją vet. mokyklą. Veterinarijos daktaras (1947), Lietuvos vet. akademijos garbės daktaras (1995). 1949 m. persikėlė į JAV. 1953 m. Čikagos priemiestyje atidarė nuosavą mažųjų naminių gyvūnų ligoninę. Be profesinio darbo aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje, puoselėjo lietuviybę. 1963 m. kartu su žmona įkūrė Montessori liet. vaikų namus Čikagoje, vėliau pavadintus jų vardu. Montessori draugijos ir „Dainavos“ ansamblio garbės narys. Nuo 1961 m. keturių JAV LB tarybų narys. 1970 m. vadovavo ALTo rengiamai sovietų vykdomo liet. genocido parodai. Priklauso Lietuvos vyčiams, daug metų buvo jų atstovas Amerikos lietuvių taryboje; tos tarybos centro valdybos vicepirmininkas. Ilgametis Lietuvių tautinės sąjungos veikėjas, nuo 1984 m. trijų tos sąjungos centro valdybų pirmininkas. Lietuvių tautinio kultūros fondo steigėjas, jo tarybos narys. JAV LB Kultūros fondo, BALFo, „Dirvos“ laikraščio vaju ir „Amerikos balso“ liet. skyriaus 30 metų sukakties minėjimo komitetų pirmininkas. Nuo 1992 m. ALTS valdybos pirmininkas, žrn. „Naujoji viltis“ red. kolegijos narys. 1977 m. mirus jo sūnui

Eugenijui, įsteigė kasmetinę jo vardo jaunimo premiją. Savo iniciatyva ir lėšomis įkūrė Lietuvos vet. akademijos mažųjų naminių gyvūnų kliniką.

Apdovanotas Bulgarijos tautinio fronto komiteto medaliu (1970), LDK Gedimino ordinu (1996).

Kriaučiūnas Stasys

[gimė 1905 05 04 Papečių k., Kaupiškių vls., Vilkaviškio aps. - 1942 09 28] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją ir studijavo VDU Technikos fakultete. 1929 10 06 baigė Karo mokyklą artilerijos leitenanto laipsniu. 1933 09 09 baigė Vytauto Didžiojo karininkų kursų Artilerijos skyrių. 1936 12 31 pakeltas į kapitonus. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 09 11 paskirtas į RA 29 ŠTK 184 šaulių divizijos 616 lengvosios artilerijos pulko diviziono vadu. 1941 06 14 Varėnos poligone suimtas, išvežtas į lagerį Norilske, Krasnojarsko kr. 1942 09 05 SSRS NKVD Ypatingojo pasitarimo nuteistas 8 metams lagerio. Žuvo lageryje.

Krikščiūnas Matas

[gimė 1886 12 31 Ašmintos k., Prienų vls., Marijampolės aps. – 1964 02 07 Čikagoje (JAV)] – pedagogas, visuomenininkas, draudžiamosios liet. spaudos platintojas.

Mokydamasis Marijampolės gimnazijoje slapta platino draudžiamas knygas. 1905 m. revoliucijos metu rašė atsišaukimus. Pašalintas iš gimnazijos, 1906 m. baigė Marijampolės gimnaziją, 1915 m. – Peterburgo universiteto Fizikos – matematikos fakultetą. Iki 1920 m. dirbo mokytoju Bogorodicko (Tulos gubernija, Rusija) berniukų gimnazijoje ir karo metu čia atkeltoje Dotnuvos žemės ūkio mokykloje. 1921 m. grįžęs į Lietuvą dirbo Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos mokytoju, 1923 - 1924 šios gimnazijos inspektorius. 1930 – 1931 dirbo direktoriumi Vilkaviškio gimnazijoje, dėstė fiziką, trigonometriją. Taip pat dirbo Biržuose, buvo Kauno ir Jurbarko gimnazijos direktoriumi, 1942 – 1944 – Vilniaus pedagoginio instituto dėstytojas. Dar besimokydamas gimnazijoje įsitraukė į aktyvią visuomeninę veiklą ir dalyvavo joje visą gyvenimą. 1944 m.

Kriščiukaitis Jonas

[gimė 1866 12 30 Būgnų k. (Nadrausvės), Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1946 02 09 Romoje] - kunigas marijonas.

Mokėsi Paežerių pradžios mokykloje, Vilkaviškio g-joje, 1886 - 1891 Seinų kunigų seminarijoje. 1912 - 1913 administravo Sapackinės ir Teolino parapijas - gynė skriaudžiamus unitus nuo persekiojimų. Stengėsi pažadinti lietuvių tautinę sąmonę. Tai nepatiko lenkams ir kunigą privertė iš Teolino išsikelti. Karo metus praleido pas brolių Naugarde. Grįžo 1918 m. ir įstojo į marijonų vienuoliją Marijampolėje. Vikaravo Vilkaviškio vyskupijos parapijose. 1920 - 1924 buvo Vilniaus vyskupo Jurgio Matulaičio asmeninis sekretorius marijonų reikalams. 1925 - 1930 - Lietuvos marijonų generalinis vikaras. J. Matulaičio paragintas, Vilniaus antikvariatuose ir Lenkijos knygynuose supirko labai daug knygų Lietuvos istorijai ir kultūrai pažinti ir 1925 m. atgabeno į Marijampolę, bene pilną vagoną. Nuo 1933 m. gyveno Romoje, lankėsi JAV. Bendradarbiavo „Kryžiuje“, „Vadove“. „Ūkininke“. Paliko įvairių rašytinių atsiminimų, buvo knyginininkas, tvarkė marijonų biblioteką, archyvą. Mokėjo keletą kalbų. Mirė Romoje, palaidotas Campo Verano kapinėse prie marijonų.

Kriščiūnas Juozas Bronius

[gimė 1912 11 01 Šelvių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] – Lietuvos kariuomenės karininkas. 1932 m. baigė Vilkaviškio J. Basanavičiaus g-ją. 1932 09 14 įstojo į VDU Matematikos - gamtos Fakulteto Matematikos skyrių. 1934 09 15 baigė Karo mokyklą ats. jaun. leitenanto laipsniu. Tęsė studijas, bet jau VDU Teisių fakulteto Ekonomikos skyriuje. 1936 05 28 suimtas ir nuteistas 8 metams sunkių darbų kalėjimo už ūkininkus kiršinančių atsišaukimų platinimą.

Kriščiunevičius Viktoras

[gimė 1922 09 22 Vilkaviškyje] - kunigas.

Baigęs Vilkaviškio g-ją, studijavo Vilkaviškio, Eichstätto (Vokietija), Brassono (Italija), kunigų seminarijose ir Popiežiniame Grigaliaus universitete Romoje. 1949 m. išventintas kunigu. Italijoje kurį laiką buvo vienuolyno kapelionas ir tikybos mokytojas. 1952 m. apsigyveno JAV, Detroite, MI. Kunigavo Šv. Petro parapijoje, vėliau iki 1974 m. buvo jos vikaras. Nuo 1975 m. Dievo Apvaizdos liet. parapijos klebonas.

Kronkaitis Vaclovas

[gimė 1912 09 28 Juodupėnų k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1943 05 07] – Lietuvos kariuomenės karininkas.

Baigė Vilkaviškio dr. J. Basanavičiaus g-ją. 1936 09 15 baigė Karo mokyklą artilerijos jaun. leitenanto laipsniu. 1938 05 12 - 1939 10 01 baterijos vyr. karininkas. 1939 10 19 pakeltas į leitenantus. 1939 m. rudenį paskirtas į LŠS, Biržų g-joje dėstė karinį parengimą, vadovavo mokinių šaulių būriui. 1940 10 03 paskirtas RA 29 ŠTK 179 šaulių divizijos 618 lengvosios artilerijos pulko baterijos vadu. 1941 06 14 suimtas, išvežtas į lagerį Norilske, Krasnojarsko kr. Žuvo lageryje.

Krulikas Kazys

[gimė 1911 01 11 Antupių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1977 12 05 St. Petersburge, FL] - inžinierius, visuomenininkas.

1929 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1935 m. VDU Technikos fakultete įgijo statybos inžinieriaus diplomą. 1936 m. baigė Karo mokyklos Kaune aspirantūrą. 1936 - 1937 Kauno apskrities savivaldybės viešųjų darbų vedėjas. 1938 - 1941 Marijampolės kelių rajono viršininkas. 1941 - 1944 Kelių valdybos kelių ir statybų direkcijos vedėjas, tyrinėjimo ir projektavimo direkcijos vedėjas. Pasitraukęs į Vokietiją, Würzburge 1945 - 1948 buvo liet. stovyklos inžinierius. 1946 m. su kitais įsteigė Suaugusiųjų institutą, buvo 1946 - 1948 šio instituto vedėjas. 1947 - 1949 Liet. tremtinių bendruomenės Švietimo valdybos specialiųjų mokslų inspektorius amerikiečių zonoje. 1950 m. persikėlė į JAV. 1952 - 1953 dėstė Niujorko liet. statybos braižytojų kursuose; šių kursų vedėjas. Veikė skautuose, buvo Šaulių sąjungos narys. Su kitais įsteigė ALIAS. Bendradarbiavo „Studentų balse“, „Svetimoje padangėje“, „Inžinieriaus kelyje“, „Technikos pasaulyje“, „Inžinierių metraštyje“. Išleido studiją „Akmens anglis - Belgijos auksas“ (1947).

Kubilinskas Kostas

[gimė 1923 07 01 Rūdodos k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1962 03 09 Malevskoje (prie Maskvos)] - poetas.

Mokėsi Gižų mokykloje, Vilkaviškio gimnazijoje ir Marijampolės mokytojų seminarijoje, 1946–1948 m. studijavo Vilniaus universitete ir Vilniaus pedagoginiame institute. Vokiečių okupacijos metais paskelbė antibolševikinių eilėraščių, nemažai poemų, dėl kurių 1946 m. pašalintas iš Vilniaus jaunųjų rašytojų sekcijos. 1947 m. sovietinio saugumo pasiūstas į

Lynežerio pradinę mokyklą Dzūkijoje ir infiltruotas į partizanų būrį, atliko provokatoriaus ir išdaviko vaidmenį, nušovė partizaną poetą B. Labėną. 1949 - 1950 dirbo Grožinės literatūros leidykloje, 1950 - 1955 „Žvaigždutės“, 1957 m. - „Genio“ redakcijose. Eilėraščius pradėjo spausdinti vaikų žurnaluose 1938 m. Puikiai valdė eiliavimą, gebėjo suteikti bet kurios temos kūriniiui grakščią formą. Atsižvelgdamas į vaiko psichologiją, žaismingam eilėraščiui suteikdavo pažintinį turinį (kn. „Raidžių paradas“, 1951; „Mano skaičiai“, 1957; „Mano spalvos“, 1957; „Oi jūs grybai, grybai“, 1961; „Gintarėliai“, 1961; „Pirmasis dantukas“, 1962 ir kt.). Gyvo žodžio ekspresija būdingi ir eiliuotoms pasakoms („Oželis kvaišelis“, 1951; „Stovi pasakų namelis“, 1957; „Buvo buvo, kaip nebuvo“, 1958; „Varlė karalienė“, 1962; „Ryklio rūmai“, 1965; „Seka pasaką senelis“, 1966). Parašė pjesių vaikams („Strakaliukas ir Makaliukas“, 1958; „Vėjo botagėlis“, 1963; „Molio Motiejukas“, 1963). Suaugusiems lyrinio ir publicistinio stiliaus eilėraščių rink. „Lygumos dainuoja“ (1964), „Kalnų ilgesys“ (1970), išleisti po mirties. Kartu su A. Jonynu išleido satyrinės poezijos rink. „Pernykštis sniegas“ (1957). Eilėraščių išversta į lenkų, baltarusių, moldavų, rusų, ukrainiečių ir kt. kalbas.

Kudirka Feliksas

[gimė 1901 08 28 Ramoniškių k., Šakių aps. – 1967 05 07 Los Angeles (JAV)] – pedagogas.

Mokėsi Marijampolės ir Vilkaviškio gimnazijose. Vėliau VDU studijavo lituanistiką. 1927 – 1940 Telšių gimnazijos ir kunigų seminarijos lietuvių kalbos mokytojas. 1942 – 1944 Raseinių gimnazijos direktorius. Nuo 1949 m. gyveno JAV, Los Angelese. Redagavo lietuviškus leidinius (žurnalą „Lietuvių dienos“) ir knygas (B. Kviklio „Mūsų Lietuva“), taisė jų kalbą. Dalyvavo ateitininkų veikloje.

Kudirka Juozas

[gimė 1870 Naumiesčio (tada Vladislavo) aps.] – daktaras, pedagogas, visuomenininkas. Mokėsi Varšuvos universitete Medicinos fakultete. Buvo vienas iš pirmųjų Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijos mokytojų, dėstė lotynų kalbą, gamtą, higieną.

Kudirka Stasys

[gimė 1904 11 15 (tokia data rašoma dokumentuose, enciklopedijose, nors jis gimė žymiai anksčiau, nes po 1903 m. dar yra gimusi jo jaunesnioji sesuo Stasė) Masiauskų k., Barzdų vls., Šakių vls. – 1976 02 19] – gydytojas, chirurgas.

Vieną žiemą pasimokęs pas kaimo daraktorių Jurgį Radzevičių ir pramokęs skaityti bei rašyti kitą žiemą jau mokėsi Barzdų pradžios mokykloje, 1912 m. baigęs pradinį mokslus piemenavo tėviškėje. Praūžus Pirmajam pasauliniam karui ir kiek pasimokęs pas Pilviškių mokytoją Jurkšą, 1919 m. pradėjo mokytis Marijampolės gimnazijos trečioje klasėje, o po metų jau lankė Vilkaviškio „Žiburio“ gimnaziją. Mokėsi kartu su S. Bačinskaite, būsimoja poete Salomėja Nėrimi. Kartu veikė ateitininkų organizacijoje, leido mokyklos sienlaikraštį. 1924 m. gerais pažymiais baigęs gimnaziją jis pradėjo studijuoti mediciną Kauno universitete. 1930 m gavo gydytojo diplomą, bet norėdamas ilgai būti greta prof. V. Kuzmos, liko universitete. Kurį laiką, vadovaujant prof. V. Kuzmai, dirbo Medicinos fakulteto Chirurgijos klinikoje gydytoju ordinatoriumi. Susidarius nepalankioms aplinkybėms, nebaigęs mokslinio darbo, gabus ir daug žadantis mokslui gydytojas 1934 m. atvyko į Alytų dirbti ligoninės Chirurginio skyriaus vedėju, kur ir prabėgo visa jo likusio gyvenimo dalis. Ten jis įsteigė atskirą Chirurgijos skyrių ir tapo pirmuoju chirurgu Alytuje. Darė įvairias labai plataus profilio operacijas. 1939 m. pirmasis Alytuje pradėjo iš donoro

ligoniams perpilti kraują. Su jo vardu susijęs ir Traumatologinio skyriaus atsiradimas. Nepripažino darbo valandų, nežinojo, kas yra atostogos, nes neskirstė laiko į valdišką ir asmeninį. Iš viso atlikęs apie 35 000 operacijų. Mirė 1976 m., palaidotas Alytaus kapinėse.

Kudirkaitė – Kaunienė Marija

[gimė 1905 06 23 Žilių k., Barzdų vls., Šakių aps. – 2002] – gydytoja.

Mokėsi Barzdų ir Gražiškių pradinėse mokyklose, Naumiesčio progimnazijoje ir Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje. 1926 m. pradėjo studijuoti Kauno universiteto Medicinos fakulteto Stomatologijos skyriuje, kurį baigė 1932 m. CUM laude – su pagyrimu. Nuo 1932 m. vertėsi privačia stomatologijos gydytojos praktika Kalvarijoje, o nuo 1934 m. – Marijampolėje. Po karo dirbo stomatologijos gydytoja miesto poliklinikoje. Į pensiją išėjo 1963 m. Mirė 2002 m. Palaidota šeimos kape, Marijampolės naujosiose kapinėse.

Kulbokas Vladas

[gimė 1908 04 06 Našiškių k., Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. - 2000 12 24 Putnam (JAV)] - pedagogas, literatūros tyrinėtojas.

1926 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. Nuo 1927 m. studijavo VDU lietuvių kalbą ir literatūrą, prancūzų kalbą, pedagogiką; 1931 m. jį baigė. Dalyvavo šaulių, ateitininkų, Vilniui vaduoti sąjungos veikloje. Rinko tautosaką, žodžius „Lietuvių kalbos žodynui“ (užrašė apie 10 tūkst. žodžių). Mokytojavo Plungės g-joje, mokytojų seminarijoje, Pasvalio aukštesniojoje komercijos mokykloje. 1939 - 1942 Vilniaus III g-joje dėstė liet. kalbą. 1942 - 1944 dirbo Švietimo vadyboje. 1944 m. pasitraukė į Viena, vėliau į Vokietiją. 1945 - 1947 studijavo romanistiką Tübingeno universitete. 1949 m. persikėlė į JAV. 1953 - 1970 dirbo Bostono koledžo bibliotekoje. Taisė LE, pedagoginių leidinių, vadovėlių kalbą. Periodinėje spaudoje („Aiduose“, „Ateityje“, „Darbininke“, „Drauge“) ir mokslo darbuose paskelbė straipsnių apie liet. literatūros kritiką, estetikos, švietimo ir kt. klausimais, kelionių įspūdžių, recenzijų. Parašė monografijas „Lietuvių literatūrinė kritika tremtyje“ (2 t., 1982 - 1987), „Lietuvių religinė poezija“ (1982), „Antanas Tulys“ (1984), knygų „Lietuvių literatūra svetur 1945 - 1967“ (1968) ir „Lietuvių egzodo literatūra 1945 - 1990“ (1992) skyrius apie išeivijos literatūrinę kritiką. Parengė A. Tulio novelių pomirtinį rinkinį (1980). Išleido atsiminimų kn. „Laiko pagriebstai“ (1991). Dalyvavo ateitininkų veikloje. Buvo Lituanistikos instituto narys. Priklausė LKMA, Lietuvių rašytojų draugijai.

Kuliešius Vladas

[gimė 1882 12 24 Meškučių k., Pagirio vls. Ukmergės aps. – 1947 11 07 Kaune] - . Pedagogas, vertėjas iš lotynų ir lenkų kalbų, vadovėlių autorius, karininkas.

Baigė Kijevo universiteto I kursą. Vėliai mokėsi Kauno kunigų seminarijoje. 1917 m. baigė Kijevo Karo mokyklą. 1923 10 04 pradėjo dirbti Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje. Dėstė lotynų kalbą. . Nuo 1924 mokytojavo Utenos gimnazijoje, dėstė lotynų kalbą. Pedagogai naudojami jo parašytu žodynu. Parašė „Medžiaga lotynų kalbos sintaksės pratimams“ (1928); „Praktiškas lotyniškai lietuviškas žodynas“ (1932). Išvertė Ovidijaus, Vergilijaus kūrinį, B. Pruso „Emancipantes“ (I–III t.).

Kulikauskas Vincentas

[gimė 1878 11 14 Viščiakaimio k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1936 09 09 Čikagoje] - kunigas. Marijonas.

1898 m. baigė 6 klases Vilkaviškio g-joje ir įstojo į Seinų kunigų seminariją, kurią 1903 m. baigė ir įsišventino į kunigus. Vikaravo Sintautuose ir Pilviškiuose. 1912 m. įstojo į Marijonų

vienuoliją Friburge (Šveicarijoje). 1915 m. gavo licenciatu laipsnį ir buvo pasiūstas į JAV, kur veikė pirmas marijonų vienuolynas. Gyvendamas JAV apkeliavo daug parapijų su misijomis. Jo pastangomis buvo pastatytas Marian Hills naujokynas. Įkūrus ten seminariją, jis buvo pirmasis rektorius bei didesnių patalpų ir koplyčios statytojas. Redagavo „Laivą“, kelis kartus buvo „Draugo“ vyr. redaktorius, marijonų vyresniuoju bei marijonų Amerikoje provincijolu. Bendradarbiavo „Vadove“, „Tikėjime“, „Doroje“, „Šaltinyje“, „Vilniaus žiniose“, „Draugijoje“, „Lietuvos ūkininke“ ir kt. Dažniausiai pasirašinėdavo K.V.K., V.K., K.V. Išleido kn. „Palaimintas, kurį Dievas laimina“ (1907), „Rūtų vainikėlis“ (1908), „Šalin svaiginamieji gėrimai“ (1912), „Legendos ir pasakojimai“ (1919), „Misionieriaus užrašai“ (su kt., 1921), „Katalikų Bažnyčia ir jos valdžia“ (1915), „Skaityk, rasi paslėptą turtą“ (1928, 1936), „Trumpa Bažnytinė istorija ir Liturgija“ (1929), „Tik pinigų ir pinigų“, „Katalikiškas laidojimas“ (1929), „Mažas katekizmas“ (1932), scenos vaizdeliai - „Amerikos dovanos Lietuvoje“, „Desenzano Mergelė“ (1919). Vertė A. Rodriguez „Tobulybės kelias“ (1932), kun. J. F. Noel „Klebono žodis savo parapijai“ (1921). Marijonų provincijos archyve liko rankraščių.

Laurynaitis Vincas

[gimė 1904 10 24 Antabūdžio k., Griškabūdžio vls., Šakių aps. – 1978 08 11 Vilniuje] – literatūrologas.

Pradžios mokslą pradėjo prieš Pirmąjį pasaulinį karą vietos pradinėje mokykloje. 1918 m. įstojo į Marijampolės gimnazijos antrąją klasę. 1920 m. jis jau Vilkaviškyje pradėjo mokytis „Žiburio“ gimnazijos IV klasėje. Trejus metus mokėsi vienoje klasėje su S. Nėrimi. Šios gimnazijos nebaigė – VII klasėje išstojo iš jos, kaip rašo autobiografijoje „dėl materialinių sąlygų“. Vincas labai sunkiai vertėsi, yra net alpęs iš bado. Tai, matyt, ir paskatino jį domėtis vadinamosiomis „lygybės ir teisybės“ idėjomis ir nuvedė į komunistuojančio jaunimo gretas (iš V. Laurynaičio atsiminimų). Tikriausiai dėl tos priežasties turėjo palikti Vilkaviškio „Žiburio“ gimnaziją ir išvyko į Kauną, kur vertėsi privačiomis pamokomis ir ruošėsi brandos atestato egzaminams. Kartu pažymėtina, kad V. Laurynaitis 1926 m. nutraukė bet kokius ryšius su komunistiniu judėjimu ir vėliau, jau dirbdamas Vilniaus pedagoginiame institute, niekur neužsiminė apie tai, neieškojo, kaip yra įpratę visų laikų vadinamieji veikėjai, kokių nors privilegijų. 1928 m. Kaune Mokytojų profesinių sąjungų suaugusiųjų gimnazijoje išlaikė brandos atestato egzaminus eksterno teisėmis, gavo atestatą ir tais pačiais metais įstojo į Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakultetą, kurį baigė 1934 m. Diplominį darbą gynė ne iš karto, o beveik po dvejų metų. 1936 m. gegužės 21 d. išduotame diplome pažymima, kad V. Laurynaitis labai gerai atlikęs diplominį darbą „S. Daukanto „Darbay Senuju Lituviu yr Žemaycziu 1822“. Po to beveik dešimtmetį įvairiose vietose dirbo pedagoginį darbą – lietuvių kalbos mokytoju Vilkaviškio žydų gimnazijoje (1934 – 1935), Kauno žydų berniukų specialioje „Javne“ gimnazijoje (1935 – 1939), Mokytojų profesinių sąjungų gimnazijoje (1937 – 1939), 1940 m. perkeltas į Vilniaus III gimnaziją. Okupavus kraštą vokiečiams, buvo atleistas ir vienerius metus (1941 – 1942) dirbo Lietuvos Mokslų Akademijos Lituaniškos instituto Dialektologijos skyriaus vyresniuoju laborantu, tačiau dėl įstaigų darbo apimties apkarpyto bei sunkių materialinių sąlygų grįžo atgal į Suvalkiją ir 1942 – 1944 m. dirbo Šakių gimnazijos inspektoriumi. Tuo metu mokėsi mokiniai prisimena jį kaip vienintelį mokytoją, neėmusį kyšių, nors jis verstėsi labai sunkiai. Nors Šakiai dar tebebuvo vokiečių okupuoti, tarybiniai valdžios organai jam pavedė organizuoti Šakių gimnaziją Barzduose (18 km. nuo Šakių) ir paskyrė jį direktoriumi (1944-08-15 – 1945-09-01). Dar vyko mūšiai dėl Šakių, o V. Laurynaitis, pasikinkęs arkliuką, pafrontės mokyklose rinko suolus ir vežė į

Barzdus, kad ten įsikurtų gimnazija. Vėliau perkėlus gimnaziją į Lukšius, buvo išvežti ir baldai. V. Laurynaitis vėl pakartojė savo keliones rinkdamas baldus naujai mokyklai. Dėl to buvo net rusų kareivių sulaukytas – įtartas šnipinėjimu, ir tik protingo karininko dėka paleistas. Kai Šakiai buvo išvaduoti, gimnazija persikėlė į miestą, o Barzduose reikėjo organizuoti progimnaziją. Ir vėl V. Laurynaitis imasi to darbo ir tampa pirmuoju jos direktoriumi 1945-09-01 – Švietimo liaudies komisariato 1946-02-25 Įsakymu Nr. 75/A V. Laurynaitis skiriamas Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto Lietuvių kalbos ir literatūros fakulteto Visuotinės literatūros katedros vyresniuoju dėstytoju, vėliau docentas (1960). Iš šios įstaigos jis išėjo tik vieną ir paskutinį kartą – amžino atilsio į Griškabūdžio kapines. Parašė literatūros istorijos apybraižas „S. Daukanto jaunatvės kūryba“ (1936), „Dionizas Poška“ (1959), vadovėlių III klasei „Gimtasis žodis“ (su A. Iešmantu, 1947, 1949), parengė D. Poškos „Raštus“ (su D. Urbu, 1959).

Liorentaitė Antanina

[gimė 1911 11 11 Žvirgždaičių k., Šakių aps. – 2003 02 04 Čikagoje (JAV)] – pirmoji Lietuvos lakūnė ir parašutininkė.

Baigusi Vilkaviškio gimnaziją ir išvažiavo į Kauną, kur įsidarbino pašto telefoniste. Sykį, paskraidinta lėktuvu vyresniojo brolio Jono, kuris tarnavo karo lakūnu, Antanina susižavėjo aviacija ir nusprendė pati įvaldyti lėktuvą.

1931 metų rudenį įstojo į Lietuvos aeroklubą ir, baigusi teorijos kursą bei atlikusi medicininį sveikatos patikrinimą, pradėjo skraidyti. 1932 metų rugsėjo 26 dieną ji išskrido savarankiškai ir tapo pirmąją Lietuvos lakūne.

1936 metų birželio 7 dieną Tauragėje surengtoje aviacijos šventėje Antanina nustebino žiūrovus iššokdama su parašutu. Taip ji tapo ir pirmąja Lietuvos parašutininke. 1937 metų gegužės 16 dieną, minint LAK įkūrimo dešimtmetį Kauno aerodrome vykusioje aviacijos šventėje pirmą kartą Lietuvoje įvykdytas grupinis parašutininkų šuolis. Tarp dešimties šiame renginyje dalyvavusių sportininkų buvo ir Antanina. Vėliau šuolius su parašutu demonstravo kituose provincijos miestuose ir ten rengiamose aviacijos šventėse.

1939 metais atgavus Vilniaus kraštą apsigyveno sostinėje. 1944 metais artėjant frontui pasitraukė į Vakarų. 1949 metų rudenį atvyko į JAV. Čia aktyviai dalyvavo Amerikos lietuvių gyvenime. 1991 metais parėmė S. Dariaus ir S. Girėno paminklo prie Kauno stadiono statybą.

1993 metų liepos 14 dienos Lietuvos Respublikos Prezidento A. Brazausko dekretu Nr. 100 Antanina Liorentaitė apdovanota S. Dariaus ir S. Girėno medaliu.

Antanina Liorentaitė mirė 2003 metų vasario 4 dieną Čikagoje (JAV). Tų pačių metų kovo 15 dieną palydėta į amžinojo poilsio vietą tėviškėje. Urna su lakūnės pelenais pirmiausia palydėta iš jos tėviškės, kur stovi tvirtas ažuolas, menantis velionės vaikystę. Paskui šv. Mišias Žvirgždaičių bažnyčioje aukojo Paluobių klebonas kun. Antanas Mickevičius. Kapinėse žodį tarė velionės bičiulis lakūnas Viktoras Ašmenskas, rajono jaunųjų sklandytojų būrelio vadovas Antanas Unikauskas. Pirmoji lakūnė palaidota šalia tėvo ir sesers.

Literskis Vladas

[gimė 1909 04 10 Pūstapėdžių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1971 01 05 Čikagoje, IL] - biologas. Gamtos mokslų daktaras (1948).

1930 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1930 11 07 pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą ats. jaun leitenanto laipsniu. 1930 - 1934 VDU studijavo geografiją,

1934 - 1938 - biologiją. 1938 11 23 pakeltas į ats. leitenantus. Parengė citrinos rūgšties gamavimo pramoniniu būdu technologiją. 1940 - 1944 dirbo Technologijos fakulteto vyr. asistentu, Filosofijos fakultete dėstė mikrobiologiją ir geografiją. 1944 m. su šeima pasitraukė į Vokietiją. 1946 - 1951 mokytojavo Greveno, Blombergo ir Augustdorfo g-jose. Studijavo Getigeno ir Miunsterio universitetuose. 1954 - 1957 Vasario 16 g-jos Vokietijoje direktorius. BALF'o šalpos komisijos, Greveno, Augustdorfo liet. komiteto narys, jo pirmininkas, VLIK'e atstovavo lietuvių vienybės sąjūdžiui. 1957 m. emigravo į JAV, gyveno Čikagoje. Dirbo vyr. asistentu Iliojaus universiteto Mikrobiologijos skyriuje. Aktyviai dalyvavo JAV lietuvių visuomeninėje veikloje, reiškesi spaudoje (slap. dr. Litas). Mirė Čikagoje, palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Liutkevičius J.

[gimė 1894 03 01 Skersbalių k., Marijampolės aps.] – visuomenės veikėjas. Kaune Lietuvos universitete baigė medicinos fakultetą, Formacijos skyrių. Nuo 1926 09 01 – 1929 01 08 Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje dėstė chemiją.

Lukšys Motiejus

[gimė 1907 02 22 Lankeliškių dvaro kumetyne, Vilkaviškio aps. - 1996 05 21 Vilniuje] - prozininkas.

Baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-jos 4 klases ir Naumiesčio pedagoginius kursus, įgydamas pradinių klasių mokytojo pažymėjimą. Nuo 1936 m. gyveno Panevėžyje, dirbo mokytoju įvairiose mokyklose iki pat 1968 m. Čia ir liko ir amžinajam poilsiui.

Lietuvos rašytojų draugijos (nuo 1938 m.) ir Lietuvos rašytojų sąjungos (nuo 1993 m.) narys.

Prieš karą reiškesi kaip vaikų rašytojas. Išleido apsakymų rink. „Aukso trupiniai“ (1935), „Gailėtingoji sesutė“ (1937), „Saulėtą dieną“ (1938), pasaką dramą „Žalčių karalienė“ (1940 m., pažymėta Švietimo ministerijos pirmąja premija). Sovietmečiu parašė platų autobiografinio pobūdžio romaną, prasidėjus Atgimimui paskelbė vieną jo dalį „Dvaro pagairėje“ (1990), antra dalis „Naujakuriai“ išėjo po autoriaus mirties (1998), „Duobėti vieškeliai“ (2006). 2003 m. išleista M. Lukšio knygelė vaikams „Voverėlė Rudapūkė“.

Mačys Vytautas Stasys

[gimė 1907 02 10 Opšrūtų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps.] - ekonomistas, teisininkas. 1926 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją ir 1932 m. VDU Teisės fakulteto ekonomikos skyrių. Studijuodamas 1927 - 1928 buvo studentų Teisininkų ir ekonomistų draugijos pirmininkas; redagavo „Studentų balsą“. 1930 - 1940 Ekonominių studijų draugijos reikalų vedėjas, žrn. „Tautos ūkis“ redaktorius. 1934 - 1936 vienas turizmo biuro organizatorių bei turizmo sąjungos centro valdybos narių. 1940 - 1941 žrn. „Liaudies ūkis“ techninis redaktorius. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1947 - 1948 Lietuvių kooperatyvų sąjungos pirmininkas bei reikalų vedėjas Vokietijoje. 1950 m. persikėlė į JAV. Nuo 1956 m. veikė JAV LB Worcesterio, MA, apylinkėje (buvo pirmininkas), Bostono, MA, apygardos valdyboje; nuo 1956 m. redagavo „Lietuvių žinias“. Ekonomikos klausimais bendradarbiavo spaudoje.

Malakauskas Antanas

[gimė 1906 12 30 Šiaurės Amerikoje – 1977 08 15] – kapitonas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1910 m. su tėvais grįžo į Lietuvą, gyveno Ožkabalių k., Vilkaviškio aps. 1926 metais baigęs Vilkaviškio gimnaziją įstojo į Karo mokyklą. 1929 10 06 ją baigus (XI laida) suteiktas pėstininkų leitenanto laipsnis ir paskirtas 9 pėstininkų pulko 5 kuopos jaun. karininku. 1931 01 01 pagal Karininkų laipsnių įstatymą laipsnis pakeistas į jaun. leitenanto. Nuo 1932 04 19 vyr. karininkas. 1933 11 20 pakeltas į leitenantus. 1935 02 22 paskirtas 4 kuopos vyr. karininku. 1937 11 23 pakeltas į kapitonus ir paskirtas pulko adjutantu. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą 1910 07 29 kartu su kitais 9 pėst. karininkais, žygiavusiais su pulku iš Marijampolės link Vokietijos, iš kariuomenės atleistas, nors jau 1940 07 24 NKVD suimtas, kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. 1941 01 06 iš kalėjimo paleistas. 1944 m. su šeima pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. emigravo į JAV, gyveno Vaterburyje, dirbo įvairius darbus. LKVS „Ramovė“ Vaterburio skyriaus narys, keletą metų buvo jos pirmininkas. Mirė 1977 08 15, palaidotas Vaterburio lietuvių kapinėse. Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1939), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Malskaitis Albertas

[gimė 1908 09 08 Kaupiškių k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. – 1986 08 09 Naujojoje Zelandijoje] – Lietuvos kariuomenės karininkas.

1927 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ gimnaziją ir pradėjo tarnauti (su pertrauka 1928 10 30 – 1930 08 20) Lietuvos kariuomenėje. 1933 09 15 baigus Karo mokyklą (XV laida) suteiktas kavalerijos jaunesniojo leitenanto laipsnis, paskirtas 2 ulonų pulko jaunesniuoju karininku. 1936 12 31 pakeltas į leitenantus. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo 2 ulonų pulke 4 eskadrono vyr. karininku. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 10 03 paskirtas RA 29 ŠTK 179 šaulių divizijos 618 lengvosios artilerijos pulko diviziono ryšių viršininku. Kilus Vokietijos – SSRS karui iš RA pasitraukė. Vokiečių okupacijos metais tarnavo karininku LSD. 1943 m. pakeltas į vyr. leitenantus. 1944 m. su šeima pasitraukė į Vokietiją, nuo 1945 05 05 gyveno Uktės pabėgėlių stovykloje. 1949 m. emigravo į Naująją Zelandiją., dirbo ūkio darbus. Mirė Naujojoje Zelandijoje, palaidotas Waikumete kapinėse. Apdovanotas DLK Gedimino ordino 3 laipsnio medaliu (1932), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Martišiūnas - Martis Albinas

[gimė 1915 10 28 Lankeliškių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - kunigas.

Mokėsi Vilkaviškio ir Marijampolės g-jose. 1936 m. įstojo į Vilkaviškio kunigų seminariją, kurią baigė 1943 m. Po to paskirtas vikaru į Alvitą. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1944 - 1945 Lietuvių kolonijos kapelionas Leipcige, 1945 - 1946 Hanau liet. stovyklos bažnyčios organizatorius ir klebonas. 1946 m. atvyko į JAV ir dirbo pastoracinį darbą amerikiečių tarpe. 1950 - 1951 studijavo anglų k. ir literatūrą St. Joseph's kolegijoje ir St. John's universitete Minnesotoje. Jis ypač reikėsi lietuvių šalpos darbe ir amerikiečių tarpe kėlė Lietuvos laisvės reikalą. Bendradarbiavo „Mūsų kelyje“, „Drauge“, „Kristaus Karaliaus laive“

Masys Petras

[gimė 1908 01 23 Vanami m. (JAV) – 1975 06 02] – Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1914 m. su tėvais grįžęs į Lietuvą gyveno Vilkaviškyje, baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją, vėliau - Kauno aukštesniąją technikos mokyklą. 1925 09 10 pradėjo tarnauti Lietuvos kariuomenėje. 1928 09 08 baigus Karo mokyklą (X laida) suteiktas pėst. leitenanto laipsnis ir paskirtas 9 pėstininkų pulko 2 kulkosvaidžių kuopos jaun. karininku, vėliau perkeltas į mokomąją kuopą, 1930 11 03 - į 3 kuopą. 1931 01 01 pagal Karininkų laipsnių įstatymą

leitenanto laipsnis pakeistas į jaun. leitenanto. 1931 02 17 perkeltas į Karo aviaciją. 1932 05 14 baigė Vytauto Didžiojo karininkų kursų Aviacijos skyrių (III laida), paskirtas 2 oro eskadrilės II eilės karo lakūnu. 1932 11 21 pakeltas į leitenantus. 1934 07 21 suteiktas I eilės karo lakūno vardas. 1935 11 23 pakeltas į kapitonus. 1939 01 26 paskirtas 3 bombonešių eskadrilės vadu. 1939 09 05 - 11 22 dalyvavo komisijoje bandant ANBO-VIII. 1939 11 23 pakeltas į majorus. 1940 10 04 Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą ir likviduojant Lietuvos kariuomenę paskirtas RA 29 ŠTK atskirosios aviaeskadrilės šturmanu. Kilus Vokietijos SSRS karui su dalimi eskadrilės karininkų pasitraukė iš RA, prie Siesikų (Ukmergės r.) pateko į vokiečių nelaisvę, nugabentas į belaisvių stovyklą netoli Lodzės, Lenkijoje. 1940 10 09 paleistas, gyveno Šiauliuose. 1942 01 - 03 dirbo Šiaulių m. butų biuro referentu. 1943 m. LLA Šiaulių apylinkės vadas. 1950 06 27 antrosios sovietinės okupacijos metu NKVD suimtas, nuteistas 25 metams. Kalėjo lageryje Vorkutoje. 1956 m. po Stalino mirties peržiūrėjus bylą paleistas, grįžo į Lietuvą, gyveno Kaune. 1975 06 02 mirė, palaidotas Eigulių kapinėse Kaune.
Apdovanotas: Vytauto Didžiojo 5 laipsnio ordinu (1937), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), „Plieno sparnų" garbes ženklu (1939).

Matulionis Jonas

[gimė 1906 02 01 Maskvoje – 1993 06 08 Kaune] - matematikas, pedagogas, socialinių mokslų daktaras.

1934 m. baigė Vytauto Didžiojo universitetą. 1962 m. pedagoginių mokslų kandidatas. 1933–1941 m. mokytojavo Raseinių, Vilkaviškio gimnazijose. 1941–1950 m. Kauno universiteto (iki 1946 m. Vytauto Didžiojo universitetas), nuo 1951 m. Kauno politechnikos instituto dėstytojas, 1945–1968 m. Bendrosios matematikos katedros (1940–1950 m. Matematikos, 1950–1962 m. Aukštosios matematikos katedra) vedėjas, 1951–1962 m. Elektrotechnikos fakulteto dekanas; nuo Aukštoji matematika, vadovėlis, 1950 m., 2 d. 4 leid. 1966-1968 m. Profesorius puikiai išmanė savo dėstomą dalyką – matematiką, buvo reiklus ir dėmesingas moksleiviams bei studentams. Pedagoginį darbą jis dirbo daugiau nei 50 metų. Profesorius J. Matulionis parengė techniškųjų specialybių studentams skirtą vadovėlį „Aukštoji matematika“. Ilgą laiką tai buvo vienintelis tokio pobūdžio vadovėlis gimtąja kalba. Iš jo mokėsi ne viena būsimųjų inžinierių karta. Už šią knygą prof. J. Matulioniui 1972 m. buvo paskirta Respublikinė mokslo premija

Maurutis Bronius

[gimė 1921 05 20 Vilkaviškyje] - visuomenės veikėjas.

1941 m. baigė Vilkaviškio J. Basanavičiaus g-ją. Persikėlęs į JAV, 1949 - 1985 dirbo metalo pramonės įmonėse. 1950 - 1953 lankė lituanistinę mokyklą Waterbury, CT. Aktyviai dalyvavo Waterbury LB veikloje: 1953 - 1957 sporto klubo pirmininkas, 1957 - 1961 skautų tėvų ir rėmėjų komiteto pirmininkas, 1967 - 1970 skautų stovyklos komiteto narys; pelnė LSS ordiną.

Maurutis Vytautas

[gimė 1917 09 17 JAV – 2012 12 19 JAV] – gydytojas, visuomenės veikėjas.

V. Maurutis gimė Amerikoje, bet augo Lietuvoje. Mokėsi Vilkaviškio gimnazijoje. V. Maurutis aštuonis semestrus mokėsi LVA. Baigimo diplomą gavo jau Vokietijoje, Hanoverio aukštojoje veterinarijos mokykloje.

Mileris Jurgis

[gimė 1894 04 12 Pajevonio k. ir vls., Vilkaviškio aps.] - pedagogas.

Mokėsi Pajevonyje, vėliau mokėsi Vilkaviškio g-joje. Pirmajam pasauliniam karui prasidėjus, pasitraukė į Rusiją ir tęsė mokslą Voroneže. Grįžęs į Lietuvą, 1918 m. lankė vokiečių organizuotus kursus mokytojams Marijampolėje. Tais pačiais metais išvyko į Vilnių, kur buvo mokytoju liet. vaikų prieglaudoje ir pats mokėsi „Ryto“ draugijos mokytojų seminarijoje. 1922 m. lenkų ištremtas iš Vilniaus kartu su 33 lietuvių ir gudų veikėjais. Atsidūręs Kaune, mokytojavo Kauno miesto II pradžios mokykloje, 1923 m. paskirtas tos pačios mokyklos vedėju. Savo pedagoginėje veikloje pasižymėjo dideliu darbštumu, sąžiningumu ir organizaciniais gabumais.. Veikliai dalyvavo „Vilniui vaduoti“ ir „Lietuvių katalikų mokytojų“ sąjungose. Bendradarbiavo spaudoje. Išvertė A. K. Greeno „Dingusi mergaitė“ (1937).

Miliūnas Viktoras

[gimė 1916 0216 Blantaire, Škotija – 1986 11 09 Vilniuje) – rašytojas, dramaturgas, prozininkas, vertėjas.

Baigęs Vilkaviškio gimnaziją, 1935 – 1941 studijavo prancūzų kalbą bei literatūrą Kauno Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetuose. Taip pat lankė B. Sruogos teatro seminarą, spaudoje spausdino eilėraščius, apsakymus, apybraižas, išvertė keletą knygų jaunimui. Pirmoji knygelė „Šešios verpėjos“ išėjo 1935 m. 1940 m. persikėlęs į Vilnių, vaidino Vaidilos, vėliau Vilniaus dramos teatre. V. Miliūnas blaškėsi tarp kūrėjo ir kritiko pozicijų. Dramaturgo darbui atsidėjo nuo 1950 m. Inscenizavo Žemaitės „Marčią“ (1945), „Klampynę“ (1948), sukūrė Petro Cvirkos „Žemės maitintojos“ (1952) dramatinę versiją. Yra išspausdinęs daug straipsnių ir recenzijų apie respublikos teatrus bei juose pastatytus spektaklius. Taip pat, sukūrė nemažai pjesių mažajai scenai (tarp jų – „Sienlakraštis“, „Neramūs žmonės“, „Savininkėliai“, „Į pakalnę“) bei originalių daugiaveiksmių pjesių („Še tau, kad nori!“, „Vidurdienio debesys“, „Žuvėdros palydė“, „Pasivaikščiojimas mėnesienoje“, „Karuselė“). 1968 m. pasirodė pirmasis V. Miliūno rinkinys „Pirmoji meilė, arba Nusikaltimas“. Vėliau išleisti dar šeši rinkiniai – „Juoda upė“ (1970), „Vestuvės Paryžiuje“ (1973), „Meilė ir neapykanta“ (1976), „Žaidimas be taisyklių“ (1981), „Piknikas Grabšto rage“ (1985), „Koncertas muziejuje“ (1986). 1953 m. V. Miliūnas su kūriniu „Tvirtai kaip geležis“ debiutuoja vaikų literatūroje. Kiti kūriniai pasirodo po 21 metų pertraukos: „Evalduko vasara“ (1974), „Skrisk, žuvėdra“ (1980), „Vienas iš trijų“ (1983), „Evalduko metai“ (1986). Pastaroji knyga – brandžiausias autoriaus kūrinys vaikams.

Nidos metraštininko V. Miliūno vardas 2005 m. suteiktas Neringos savivaldybės bibliotekai.

Mockus Jonas

[gimė 1907 10 24 Pakorbūdžių k., Sintautų vls., Šakių aps. – 1990 06 08] – daktaras.

1927 m. baigė Vilkaviškio gimnaziją, 1933 m. VDU mediciną. 1937 m. parašė du mokslo darbus: „Eritrocitų nusėdimo reakcija“ ir „Sunkių podiferitinių paralyžių gydymas nepaprastomis strichnino dozėmis“.

Iš Vokietijos 1947 m. persikėlė į D. Britaniją, kur įsigijo gydytojo teises ir nuo 1950 m. vertėsi kaip gydytojas. 1990 m. atostogų metu Majorkoje (Ispanija) mirė nuo širdies smūgio. Palaidotas Derby mieste (Anglija).

Natkevičius Vincas

[gimė 1918 11 06 Ožkabilių k., Vilkaviškio aps. - 1999 06 26 Viernheime (Vokietija)] - literatūros ir kultūros tyrinėtojas.

Baigė Vilkaviškio g-ją. 1938 - 1942 studijavo VDU ir VU lietuvių k. ir literatūrą bei filosofiją, 1945 - 1949 Tübingeno universitete filosofiją ir sociologiją. Karo metais mokytojavo Kauno ir Alytaus g-jose, 1945 - 1957 Vasario 16-osios g-joje Hütenfelde (Vokietija). Ateitininkų organizatorius ir vadovas, buvo lietuvių k. lektoriumi Frankfurto universitete, vienas iš Europos lietuvių studijų savaitinių rengėjų. Paskelbė visuomeninių, filosofinių bei literatūrologinių straipsnių, studijų. Išleido monografiją „Jonas Grinius: Žydrojo romantizmo besiilgint“ (1992). Straipsniuose, paskelbtuose Lietuvoje bei užsienyje, analizavo A. Jasmanto (Maceinos), J. Baltrušaičio, V. Mačernio, P. Orintaitės, Maironio, K. Donelaičio kūrybą, rašė apie naujosios liet. prozos autorius (R. Kašauską, S. T. Kondrotą ir kt.). Straipsnį „Didžiųjų vertybių problema“ paskelbė kn. „XX a. lietuvių literatūra“ (1994). Savo darbuose akcentuoja vertybių problemą.

Navickaitė Konstancija

[gimė 1923 03 19 Gudelių k., Vilkaviškio aps.] - skulptorė.

Baigė Vilkaviškio g-ją, Marijampolės mokytojų seminariją, Taikomosios ir dekoratyvinės dailės institutą Kaune, studijavo skulptūrą. Jau diplominiam darbui rinkosi temą, kuri vėliau tapo jos kūrybos leitmotyvu. Tai - moters, motinystės tema. Pamėgo terakotą. Daug darbų sukūrė šia tematika, dalį - iš marmuro. Rašė eilėraščius. Parodose dalyvauja nuo 1950 m., surengė personalinę parodą Vilniuje (1973). Nuo 1952 m. LTSR dailininkų sąjungos narė. Kuria figūrines skulptūras.

Navickas Jonas

[gimė 1895 01 02 Virbalyje, Vilkaviškio aps. - 1941 09 02 Worcester, Mas. (JAV)] - kunigas, teologijos daktaras.

1909 m. Seinuose baigė mokyklą ir įstojo į Vilkaviškio g-ją. 1911 m. įstojo į Seinų kunigų seminariją, bet mokėsi tik du metus. Išvyko į JAV. Įstojo Niujorke į vyskupijos kolegiją ir tuoj įsijungė į lietuvių jaunimo katalikiškų organizacijų veiklą. 1914 m. įstojo į vienuoliją. Pradėjo studijuoti Baltimorės kunigų seminarijoje. Nuo 1919 m. studijuoja Friburo universitete ir 1922 m. baigia apgindamas daktaro disertaciją. Įšventintas kunigu, pirmųjų mišių grįžta laikyti į Lietuvą - Virbalį. Grįžta vėl į JAV, dirba misionieriaus darbą. 1925 m. pereina pas marijonus. 1926 m. paskiriamas naujai įkurtos marijonų kolegijos rektoriumi. Nuo 1939 m. JAV marijonų provincijolas. Daug darbo įdėjo, norėdamas Marianapolį padaryti ne tik mokslo įstaiga, bet ir šventove: kolegijos parke įtaisė meniškus lietuviško stiliaus Kryžiaus kelius. Nuo 1908 m. pradėjo rašinėti „Šaltinėliui“ (slapyvardžiu Pleikys, J. Vienuolis, J. Piktupelis). Nuo 1913 m. rašė „Draugui“, „Ateičiai“, „Saltiniui“, „Lietuvai“, „Vilčiai“, o daugiausia „Moksleiviui“. 1915 m. bendradarbiavo „Darbininke“, „Tautos rytojuje“, „Pažangoje“, „Studentų žodyje“, „Draugijoje“, „Tiesos kelyje“ ir kt. Taip pat rašė ir į angliškų laikraščius. J. Širvinto slapyvardžiu ir kriptonomu yra išvertęs ir išspausdinęs J. Berthier „Mūsų tikėjimas“ (1919), „Šv. Novena“ (1932), A. Coughland „Pranašystė“ (1937), „Du vainikai“ (1938), K. K. Romanov „Žydų karalius“ (1938), „Byla kunigo su salininku arba išloštas doleris“ (1938).

Nėris Salomėja (tikr. Bačinskaitė - Bučienė)

[gimė 1904 11 17 Kiršų k., Vilkaviškio aps. - 1945 07 07 Maskvoje.] - poetė.

1919 - 1924 mokėsi Vilkaviškio g-joje, priklausė ateitininkų organizacijai. 1923 m. „Ateityje“ (Nr. 2) išspausdintą eilėraščių „Pajūry“ pirmą kartą pasirašė slp. Nėris. 1924 - 1928 studijavo Lu Teologijos ir filosofijos fakultete lietuvių literatūrą, vokiečių k. ir literatūrą, pedagogiką, įsijungė į „Šatrijos“ meno draugijos veiklą. 1928 - 1931 Lazdijų g-

joje dėstė vokiečių kalbą. Pirmasis poezijos rink. „Anksti rytą“ (1927) - jaunystės svajonių ir jausmų išraiška. Tiek šioje knygoje, tiek rink. „Pėdos smėly“ (1931) eilėraščiai labiausiai yra veikiami romanso poetikos. 1931 m. S. Nėris persikėlė į Kauną, redagavo universiteto leidžiamus tautosakos rinkinius, vertė iš vokiečių k. prozos kūrinis. 1934 - 1936 mokytojavo Panevėžio mergaičių g-joje. 1936 m. susituokė su skulptoriumi B. Bučiu ir nuo 1937 m. rudens įsikūrė Palemone. Ligi 1940 m. vasaros mokytojavo Kaune. 1935 m. išleido eilėraščių rink. „Per lūžtantį ledą“, skirtą žuvusių Dariaus ir Girėno atminimui, 1938 m. eilėraščių rink. „Diemedžiu žydėsiu“ (1938 valstybinė premija), 1940 m. „Poemą apie Staliną“, prosvietines poetas „Bolševiko kelias“, „Keturi“ (pirmoji skirta Leninui, antroji 1926 m. sušaudytų Lietuvos komunistų vadų atminimui). 1940 m. išleido tautosakos motyvais parašytas poetas „Eglė žalčių karalienė“, „Našlaitė“. Prasidėjus karui, pasitraukė į Rusiją, gyveno Penzoje, Ufoje, Maskvoje. Į Lietuvą grįžo 1944 m. Maskvoje išėjo rink. „Dainuok širdie, gyvenimą“ (1943), Kaune - „Lakštingala negali nečiulbėti“ (1945). Poetė buvo sudariusi karo metų eilėraščių rink. „Prie didelio kelio“, tačiau leidykla knygą pertvarkė pagal sovietinei poezijai keliamus reikalavimus ir išleido pavadinimu „Lakštingala negali nečiulbėti“. „Prie didelio kelio“ išleista tik 1994 m. S. Nėries poezijos tradicija - viena gyvybingiausių lietuvių poezijoje. Poezijos vertimų knygos išleistos latvių, baltarusių, ukrainiečių, turkmėnų, bulgarų, čekų, anglų kalbomis.

Novošickienė Nina

[gimė 1898 01 Čepaišcino k., Knigynino vls., Vileikos aps., Vilniaus gub.] – mokytoja. Kostromoje (Rusija) aukso medaliu baigė Moterų gimnaziją. Nuo 1922 08 21 – 1923 04 21 dirbo Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje, kur dėstė aritmetiką, vokiečių kalbą ir dailę.

Orintaitė Petronėlė

[gimė 1905-02-18 Liepalotų k., Būbelių valsč., Šakių apskr. – 1999-12-16 Los Andžele, Kalifornijoje; palaidota Kudirkos Naumiesčio kapinėse] – pedagogė, rašytoja.

Baigusi Naujamiesčio vidurinės mokyklos penkias klases, mokėsi Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje. 1925 – 1929 studijavo lituanistiką, prancūzų, anglų literatūrą, pedagogiką LU. 1929 m. dirbo Tauragėje, 1930 m. - Mažeikių gimnazijoje dėstė istoriją bei lietuvių kalbą, 1931 m. Vilkaviškio gimnazijoje dėstė lietuvių ir lotynų kalbas, 1932-1937 m. Šiaulių berniukų gimnazijos mokytoja, 1937-1939 m. dirbo Kaune, 1939-1943 m. Vilniuje, 1943 m. vėl Vilkaviškyje. 1944 m. pasitraukė į Vakarų. 1945 – 1949 dėstė lietuvių k. ir literatūrą Augsburgio (Vokietija) lietuvių gimnazijoje. 1949 m. išvyko į JAV, apsigyveno Čikagoje o nuo 1959 m. į Los Angeles.

Eilėraščius ir apsakymus spausdino „Naujojoje vaidilutėje“, „Naujojoje Romuvoje“, „Lietuvos aide“, „Dienovidyje“ ir kt. Išleido apie 20 knygų: eilėraščių rinkinius „Vingių vingiai“ (1930), „Dirvonų dukterims“ (1939), „Suliny sodyboj“ (Čikaga, 1950), poezijos rinktinę „Liūdnai linguoja lelija“ (1967) su naujų eilėraščių skyriumi, poemą „Tafilė nuo Kražantės“ (1959), poemų rinkinį „Legendų liepsnos“ (1986), romanus „Paslėpta žaizda“ (1934, ²1991) , „Daubiškės inteligentai“ (1937, ²1991), „Erelių kuorai“ (1976, ²1992), novelių rinkinius „Iš sostinės“ (1932), „Jurgučio pieva“ (1938), „Marti iš miesto“ (1948), „Grožvylės meilė“ (1955), atsiminimus apie Salomėją Nėrį „Ką laumės lėmė“ (1965), dokumentinių apybraižų rinkinį „Liepalotų medynuose“ (1971), publicistikos rinkinį „Kviečiai ir raugės“ (1938), Balės Vaivorytės (1948 ir Balės Voveraitės) slp. knygų vaikams ir jaunimui: „Kiškio lūpa“ (1948), „Žirgonė ir Gailė“ (1948), „Lietuvos keliu“ (1948), „Mano švilpa“ (1949), legendą „Vilgailė“ (Čikaga, 1951), „Viltrakių vaikai“ (1952), „Nardžio

pulkas" (1962), istorinę poemą „Lietuva graži tėvynė" (1972), Orintaitės kūrinų išversta į lenkų, latvių, švedų, vokiečių, anglų k.

Slp. Zanavykų Ašara, Petro Nella, Balė Vaivorytė, Balė Voveraitė

1999 m. paskirta Lietuvos rašytojų draugijos literatūros premija už knygą „Būk žmogus, Žabuli".

Padolskis Vincentas

[gimė 1904 04 21 Virbalyje, Vilkaviškio aps. - 1960 05 06 Romoje (Italija)] - vyskupas, daktaras.

Pradinį mokslą įgijo Virbalyje, mokėsi Kybartuose, Vilkaviškio „Žiburio g-joje, Seinų kunigų seminarijoje. Studijavo Romos Grigaliaus ir Friburo universitetuose. Agynė teologijos - filosofijos daktaro disertaciją. Vilkaviškio kunigų seminarijoje 1932 - 1944 dėstė Šventąjį Raštą. 1938 m. gavo hab. daktaro laipsnį. Buvo VDU Naujojo Testamento katedros vedėjas ir docentas. Larandos titulinis vyskupu konsekruotas 1940 m. ir paskirtas Vilkaviškio vyskupo augziliaru. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1951 m. išvažiavo į Romą ir vadovavo LKMA atsikūrimui užsienyje. 1956 - 1959 buvo Lietuvių katalikų mokslo akademijos pirmininkas. Romoje Šv. Kazimiero kolegijos nrys, rinko lėšas kolegijai remti. Paskelbė daug veikalų: „Šv. Teresė Vaikelio Jėzaus" (1927), „Kelionė į Šv. Žemę" (1938), „Kristaus kunigystė" (1940) ir kt. Bendradarbiavo spaudoje.

Padolskis Vincentas

[gimė 1908 07 18 Virbalyje, Vilkaviškio aps. - 1976 12 08] - monsinjoras.

Pradžios mokyklą baigė Virbalyje, „Žiburio" g-ją Vilkaviškyje. 1926 - 1932 studijavo Seinų, Vilkaviškio kunigų seminarijoje Gižuose. Vysk. A. Karosas 1932 05 29 įšventino į kunigus. Vikaravo iki 1936 m. Miroslove, du metus Pakuonyje, metus Igliaukoje, 1939 - 1942 vikaravo Daukšiuose, o iki 1945 m. - Veisėjuose. Pasibaigus II Pasauliniam karui klebonavo Kybartuose. Čia suremontavo bažnyčią, kleboniją. Nuo 1959 m. altarista Kybartuose. Nuo 1960 m. klebonas Marijampolėje, o po ketverių metų - dekanas. 1967 m. pakeltas monsinjoru. Nuo 1975 m. altarista Marijampolėje. Ilgai sirgo. Palaidotas Virbalio kapinėse.

Palekas Bronius

[gimė 1904 01 24 Padvarniukų k., Kvėdarnos vls., Šilalės aps. - 1996 08 11 Marijampolėje] - mokytojas, tautosakininkas.

1923 m. baigęs Rietavo progimnazijos penkias klases, dirbo Medingėnų (Telšių apsk.) pradžios mokyklos mokytoju ir vedėju. 1932 m. baigė Vytauto Didžiojo Universiteto humanitarinių mokslų fakultetą ir įgijo lietuvių ir vokiečių literatūros mokytojo specialybę. Baigęs universitetą, dirbo Raseinių gimnazijoje. 1936 m. buvo paskirtas Vilkaviškio J. Basanavičiaus gimnazijos inspektoriumi. Apie savo darbą gimnazijoje B. Palekas rašo: „1936-09-01 Valstybinės dr. Basanavičiaus gimnazijos direktoriumi buvo p. Žilinskas. Gimnazija buvo įsikūrusi privatiuose namuose. Mokinių nebuvo labai daug (kiek prisimenu, apie 800). Mokėsi čia iš miesto ir aplinkinių kaimų berniukai ir mergaitės. Mokytojų kolektyvas buvo geras, darbštus, drausmingas. Geri buvo matematikai: mokytojas J. Matulionis, mokytojas Zentenas. Mokytojas Greičius dėstė lotynų kalbą, mokytoja Kasperskienė - vokiečių kalbą, mokytoja Petravičienė - prancūzų kalbą. Įdomios, turiningos, gerai paruoštos buvo K. Gurevičiaus dainavimo pamokos, istorijos mokyt. Žilinskaitės, mokyt. Kasperskio. Gerai, rūpestingai dirbo ir kiti mokytojai. Ypač gražu buvo, kad jie savo tarpe sutarė. Labai nuoširdus ir aktyvus buvo gimnazijos kapelionas m. dr. kun. Dabrila. Mėgo jį mokiniai nes mokamai vadovavo eucharistininkams. Jų susirinkimai

buvo įdomūs, turiningi. Juos dar pajvairindavo ir bendra arbatėlė, agape vadinama.“ Gimnazijoje B. Palekas buvo inspektorius, mokė lietuvių kalbos ir literatūros, vadovavo literatų būreliui. Literatų būrelis į užsiėmimus rinkdavosi dažnai. Susirinkimuose būrelio nariai skaitydavo savo kūrybą, kolektyviai ją aptardavo, apžvelgdavo naujai pasirodžiusius kūrinius, ruošdavo referatus literatūros klausimais. Būrelio darbe pasižymėjo K. Bradūnas, mokinė J. Švabaitė ir dar keletas kitų. Gyvenimas gimnazijoje pasikeitė, kai 1940 m. liepos 12 d. B. Paleką areštavo ir išvežė į Vorkutą kaip socialiai pavojingas elementas. Iš tremties jis grįžo tik 1956 m. B. Palekas atsiliepė į „Lietuvių kalbos žodyno“ redaktoriaus Juozo Balčikonio kvietimą užrašinėti savo tarmės žodžius. „Lietuvių kalbos žodynui“ jis užrašė daugiau kaip 5.000 žodžių iš Padvarninkų, Klabų, Lembo, Kvėdarnos šnektų.

Paliulis Stasys

[gimė 1902 05 07 Savučių k., Vabalninko vls., Biržų aps. – 1996 01 19] - –pedagogas, žymus tautosakos rinkėjas, sutartinių bei instrumentinės muzikos tyrinėtojas ir propaguotojas. Jo dėka Lietuvoje tapo populiarūs skudučiai.

Mokėsi Vabalninko pradžios mokykloje, 1917 – 1920 Biržų gimnazijoje, vėliau – Panevėžio gimnazijoje. 1923 – 1925 studijavo Kauno Vytauto Didžiojo universitete lietuvių kalbą ir literatūrą, rusų literatūrą bei pedagogiką, taip pat mokėsi Kauno muzikos mokykloje. Dėl lėšų stokos studijas nutraukė. 1925 – 1927 jis mokytojavo Biržų gimnazijoje. S. Paliulis dėstė lietuvių kalbą, su mokiniais rinko tautosaką, suorganizavo skudutininkų „kapelijas“, koncertavo mokinių vakarėliuose, aktyviai dalyvavo mokytojų profesinės sąjungos veikloje. 1927 – 1929 mokytojavo Raseinių gimnazijoje, suorganizavo mokinių skudutininkų kapeliją. Sutaupęs pinigų 1929 – 1930 vėl studijavo Kauno VDU, 1930 – 1931 – Lietuvos kariuomenėje tarnavo pionierių ir ryšių batalionuose kariūnu aspirantu, suorganizavo kariūnų skudučių ir ragų ansamblius. 1931 – 1932 – juridinio fakulteto studentas. Diplominis darbas „Mūsų giesmės sutartinės“ rašytas jam mokytojaujant Vilkijos progimnazijoje. 1933 – 1937 jis dirbo Kauno „Aušros“ gimnazijos mokytoju, 1937 – 1939 direktoriavo Vilkaviškio gimnazijoje. Dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą, 1939 – 1940 Zarasų gimnazijos direktorius. Vokiečių okupacijos metu buvo Jurbarko gimnazijos ir Pandėlio progimnazijos mokytoju. Po II pasaulinio karo buvo paskirtas Rokiškio gimnazijos direktoriumi, vėliau – Mokyklų valdybos viršininku Vilniuje. Pradėjo dėstyti Vilniaus universitete lietuvių kalbos ir literatūros metodiką bei vadovauti studentų mokyklinei praktikai. Pedagoginiame institute dėstė rusų literatūrą. Vėliau tapo Vilniaus Pedagoginio instituto Katedros vedėju, Rusų kalbos fakulteto dekanu. 1949 m. jam suteiktas mokslinis docento vardas. 1959 m. išleista knyga „Lietuvių liaudies instrumentinė muzika“. Jos pagrindu 1964 m. apgynė istorijos mokslų kandidato disertaciją. Daug straipsnių išspausdinta 2 tomų knygoje „Aš išdainavau visas daineles“. Po tautosakininko mirties dalį rankraštinio palikimo Biržų muziejui padovanojo S. Paliulio našlė Irena Paliulienė ir sūnus Gražvydas Paliulis. 2002 m. minint Stasio Paliulio 100-ąsias gimimo metines, šeimos lėšomis išleista solidi knyga „Sutartinių ir skudučių keliais“. Atspindinti tautosakininko gyvenimą ir darbus.

Papartis Liudas

[gimė 1901 11 12 Adamarinos k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1946] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Baigė Gižų pradinę mokyklą ir Vilkaviškio g-jos, evakuotos į Voronežą, 4 klases. 1918 07 grįžo į Lietuvą, savanoriu įstojo į organizuojamą 1 husarų pulką, iš jo į Karo mokyklą, kurią baigė 1921 12 18 pėst. leitenanto laipsniu. Dalyvavo nepriklausomybės kovose su

lenkais. 1925 01 08 pakeltas į vyr. leitenantus. 1933 11 20 pakeltas į kapitonus. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo Kariuomenės štabe II (Informacijų) skyriaus žvalgybos ir kontražvalgybos dalies ypatingų reikalų karininku. 1941 04 02 NKVD suimtas, kalintas Vilniuje, Kaune. Kilus Vokietijos - SSRS karui išlaisvintas. Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1938), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Pattas Otto Adolfas

[gimė 1893 09 25 Vilkaviškyje] - gydytojas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1914 m. baigė Vilkaviškio g-ją, 1919 12 12 - Petrogrado karo medicinos akademiją. 1920 09 buvo lenkų nelaisvėje. Grįžus į Lietuvą 1921 03 15 mobilizuotas į Lietuvos kariuomenę. 1922 01 14 leista verstis gydytojo praktika. 1922 05 01 suteiktas sanitarijos leitenanto laipsnis. 1923 02 07 - 28 su III divizija kovojo su lenkais. 1923 05 18 pakeltas į vyr. leitenantus. 1926 08 01 pakeltas į kapitonus, 1929 12 13 - į majorus. 1930 04 - 10 tobulinosi fizinio lavinimo medicinos kontrolės kursuose. 1937 07 25 - 08 20 Gaižiūnų poligono sanitarijos vadovas. 1939 12 05 organizavo Vilniaus įgulos ligoninę, buvo jos viršininkas.

Apdovanotas DLK Gedimino 4 laipsnio ordinu (1932), Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928).

Paukštys Juozas

[gimė 1904 11 20 Kurynės k., Lekėčių vls., Šakių aps. – 1999 09 11] – mokytojas.

Ganant gyvulius, dirbant įvairius ūkio darbus ir prabėgo būsimo mokytojo paauglystės metai. Baigęs pradžios mokyklą jis mokėsi Marijampolės marijonų gimnazijoje. Baigęs tos gimnazijos keturias klases išvyko į Italijoje esantį Turuno saleziečių licėjų. Grįžęs į Lietuvą studijavo VU Humanitarinių mokslų fakultete, kuriame 1943 m. įgijo klasikinių kalbų (lotynų, graikų) filologo diplomą. Dirbo Vilkaviškio gimnazijos direktoriumi, o pokario metais mokytojavo Kaišiadoryse, kur mokė ir būsimąjį LR Prezidentą Algirdą Mykolą Brazauską, kurį laiką buvo ir Švietimo skyriaus inspektoriumi. 1967 m. kartu su broliu kun. Broniumi Paukščiu gelbėjo žydus. Izraelio vyriausybė už tai suteikė broliams Pasaulio tautų teisuolio vardus, o 1999 m. dar apdovanojo ir Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi. Gyvenimo pabaigoje J. Paukštys parašė „Lūšnos Paukščių šeimos istoriją“ (1994, rankraštis), išleido prisiminimų knygą „Mintimis per gyvenimą“ (1999). Nepriklausomybės metais savo publikacijas filosofijos ir teologijos klausimais skelbė periodinėje spaudoje. Mirė 1999 m., palaidotas Sutkų kapinėse (Šakių r.).

Pauliukaitytė Adelė

[gimė 1929 05 04 Vilkaviškyje – 1975, palaidota Vilkaviškio kapinėse] – pedagogė.

1949 m. baigė Vilkaviškio gimnaziją. Po to mokėsi Vilniaus pedagoginiame institute. Ten 1953 m. įgijo geografijos mokytojos specialybę. Baigusi institutą pradėjo dirbti Vilkaviškio vidurinėje mokykloje, kuriai 1954 m. buvo suteiktas Salomėjos Nėries vardas. Šioje mokykloje ji dirbo 1953 – 1975. Dėstė geografiją. Buvo sumani, išmintinga mokytoja. Žinias praturtindavo turistinėse kelionėse, iš kurios parsiveždavo įdomios iliustracinės medžiagos. Ja naudojasi ne viena mokinių karta.

Apdovanota ženkleliu „LTSR liaudies švietimo pirmūnas“

Pečkaitis Jonas

[gimė 1904 05 05 Ašmoniškių k., Šakių aps. – 1996 03 01 Merilvilyje, IN] – pedagogas.

1924 06 23 baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją, 1924 09 14 įstojo į LU Teologijos-filosofijos f-to Filosofijos skyrių, kurį baigė 1928 m., vėliau studijavo Teisių f-to Teisių skyriuje. Nuo 1926 04 23 LSS narys. Nuo 1927 m. buvo Švietimo m-jos Tikybų referentūros sekretoriumi, vėliau Tikybų departamento referentas. Nuo 1929 m. mokytojavo Kaune.

1930 11 06 pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1931 10 29 baigus Karo mokyklą (VI asp. laida) suteiktas aviacijos ats. jaun. leitenanto laipsnis ir paleistas į aviacijos karininkų atsargą. Aktyviai dalyvavo korp. „Neo – Lithuania“ veikloje. 1932 – 1934 buvo jos pirmininkas. 1935 06 05 - 07 05 Karo aviacijos 3 eskadrilėje atliko karo pratybas. Nuo 1936 03 15 I Kauno rinktinės Kauno pilies būrio narys, nuo 1936 05 09 būrio vadas, 1937 11 27 paskirtas kuopos vadu. 1940 02 16 pakeltas į ats. leitenantus. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą persikėlė į Kupiškį, mokytojavo vidurinėje mokykloje, vėliau slapstėsi. 1941 m. Vokiečių okupacijos metais rudenį paskirtas Kauno burmistro padėjėju. Nuo 1943 m. Kauno aukštesniosios technikos mokyklos lietuvių kalbos ir literatūros mokytojas. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, buvo lietuvių gimnazijos Meerbecke direktorius. 1949 m. emigravo į JAV, gyveno Gary m., Indianos valst., dirbo kepykloje darbininku, mokytojavo lietuvių Šv. Kazimiero parapijos mokykloje. 1996 03 01 mirė Merilvilyje, Indianos valst. Žmona - Katarina Viršilaitė (susituokė 1937 m.).

Apdovanotas Vytauto Didžiojo 5 laipsnio (1933), Šaulių žvaigždės (1939) ordinais.

Petrašauskas (Petrušauskas) Leonas

[gimė 1902 02 16 Vilkaviškyje – 1994 06 23 Kaune] – miškininkas, visuomenės veikėjas. Baigęs Vilkaviškio gimnaziją įstojo į Dotnuvos žemės ūkio technikumui Miškininkystės skyrių. Besimokydamas aktyviai veikė Šaulių sąjungos veikloje, buvo rankraštinio laikraščio „Ateities viltis“ redkolegijos narys. Baigęs miškininko mokslus dirbo Mažeikių miškų urėdijos girininku be girininkijos. Vėliau dirbo Pikelių, Grinkiškio girininkijos girininku, Jurbarko miškų urėdijos urėdo pavaduotoju, o nuo 1938 m. – Mažeikių urėdijos urėdu. Nemėgo kanceliarinio darbo. Didelę darbo dieną praleisdavo gamtoje. Rūpinosi Žemaitijos eglynų atkūrimu, organizavo miško dienas, pavasario medelių sodinimo šventes, rūpinosi paukščių globa, rengdavo inkilų paukščiams kėlimo dienas. Patobulino medelių sodinimo būdą, kuris buvo rekomenduojamas naudoti ir kitose Lietuvos vietose. Jo rūpesčiu liepaitėmis ir šermukšniais papuošti Grinkiškis, Kuršėnai, Seda. 1944 m. buvo paskirtas Baisiogalos miškų urėdo pavaduotoju. Norint išvengti tremties reikėjo keisti darbą. Dirbo Žemės ūkio banko Kėdainių skyriuje, vėliau – Kėdainių vaisių ir daržovių fabriko statybose. Prasidėjus atšilimo laikotarpiui grįžo prie savo pamėgto darbo. Išėjęs į pensiją apsigyveno Kaune. Bendradarbiavo „Mūsų giriose“, „Trimite“. Mirė 1994 m. Kaune, palaidotas Romainių kapinėse.

Pilypaitis Juozas

[gimė 1903 11 17 Saugininkų k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1984 11 01 Aukštojoje Panemunėje (Kaunas)] - kunigas.

Mokėsi vietinėje kaimo mokykloje, baigė Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijos 6 klases. Studijavo Vilkaviškio kunigų seminarijoje. 1930 m. paskirtas Aukštosios Panemunės, nuo 1934 m. - Seirijų vikaru. Vėliau, nuo 1939 m. Sutkų klebonas, čia pradėjo statyti bažnyčią, bet sukliudė karas. Nuo 1947 m. - Sudargo klebonas. Nuo 1956 m. tapo Sangrūdės altarista, nuo 1959 m. - Šunskų klebonas, nuo 1971 m. - Aleksoto administratorius. Bėgant metams sugrįžo į Aukštąją Panemunę altarista. Mirė Aukštojoje Panemunėje, palaidotas vietos kapinėse.

Plečkauskas Juozas Vladas

[gimė 1913 12 13 Vilkaviškyje] – chemikas vaistininkas.

1932 08 30 baigė Vilkaviškio J. Basanavičiaus g-ją. 1932 09 21 priimtas į VDU Medicinos fakulteto Farmacijos skyrių. 1939 09 18 baigė Karo mokyklą ginklavimo ats. jaun. leitenanto laipsniu. 1939 10 16 civiliu tarnautoju priimtas į Kariuomenės sanitarinį sandėlį. Nuo 1940 02 VDU Medicinos fakulteto Chemijos katedros jaun. asistentas. 1940 06 05 baigus VDU įgijo chemiko vaistininko kvalifikaciją. Nuo 1941 07 bendrovės „Parama“ kosmetikos laboratorijos laborantas.

Počas Vincas

[gimė 1909 04 19 Uosių k., Vilkaviškio aps. - 1994 11 04] - teisininkas, visuomenės veikėjas.

1928 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. Besimokydamas priklausė įvairioms organizacijoms: ateitininkams, skautams, šauliams ir buvo pavasarininkų kuopų steigimo žymus talkininkas. Baigęs g-ją studijavo Kauno Vytauto Didžiojo universitete inžineriją. Tarnaudamas „Geležinio Vilko“ organizacijoje gavo stipendiją ir išvyko į Prancūziją, kur mokėsi prancūzų kalbos ir kartu studijavo inžineriją universitete. Praėjus kuriam laikui sunkiai susirgo, buvo skubiai išvežtas į Italiją, Turino miesto ligoninę. Jį stropiai globojo vietos jėzuitai. Pasveikęs, apie dvejus metus jėzuitų seminarijoje mokėsi teologijos ir filosofijos. Vėliau išvyko į Romą. Studijavo universitete teisės mokslus, nes čia gavo pragyvenimą ir finansinę paramą iš kunigų seminarijos. Gavęs žinią, kad mirė tėvas, grįžo į Lietuvą. Toliau studijavo Kaune. Baigęs teisę gavo tarnybą Aukščiausiojo Teismo rūmuose. Rusijos raudonajai armijai priartėjus prie Lietuvos, jis su savo šeima pasitraukė į Austriją. Karui pasibaigus persikėlė gyventi į Vokietiją. 1949 m. su šeima emigravo į JAV, tuojau įsijungė į lietuviškas organizacijas.

Povilaitis Kazys

[gimė 1900 12 14 Simanėliškių dvare, Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1988 06 18] - visuomenės veikėjas.

1921 01 13 įstojo į Vilkaviškio g-jos III klasę. Baigęs g-ją įstojo į universiteto Teisių fakulteto ekonomikos skyrių. Universitete buvo ir „Vytauto“ klubo narys. Buvo aktyvus ateitininkų ir pavasarininkų veikėjas ir geras kalbėtojas. Dirbo Vilkaviškio „Žiedo“ kooperatyvo vyr. buhalteriu, Palemono plytinės direktoriumi, apskrities verslų ūkių inspektoriumi. Pasitraukęs iš Lietuvos, gyveno Austrijoje ir Vokietijoje. 1949 m. išvyko į JAV. Ten dalyvavo įvairiose liet. organizacijose.

Pranckevičius (Pranskevičius) Juozas

[gimė 1916 02 18 Mockabūdžių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps.] – Lietuvos kariuomenės karininkas.

Mokėsi Vilkaviškio „Žiburio“ g-joje, 1939 06 15 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1940 10 01 baigė Karo mokyklą, dėl politinių motyvų karininko laipsnis nesuteiktas, bet paleistas į karininkų atsargą. Studijavo Veterinarijos akademijoje.

Pranskus Bronius (iki 1923 Vaclovas Anskaitis: slap. Žalionis)

[gimė 1902 10 11 Juodupėnų k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1964 05 07 Vilniuje] - literatūros tyrinėtojas, kritikas, poetas.

Mokėsi Vilkaviškio, Vilniaus, Voronežo, Marijampolės g-jose. 1923 m. išvyko į SSRS, baigė Maskvos universitetą, dirbo Vakarų tautinių mažumų komunistiniame universitete,

redagavo žrn. „Priekalas“. 1939 m. suimtas nuteistas 8 metams „už dalyvavimą antitarybinėje trockistinėje organizacijoje“ (1921 m. Maskvoje įsteigtoje Lietuvių proletarinių rašytojų ir poetų sąjungoje). 1947 m. grįžęs iš Komijos lagerių į Lietuvą, dirbo Lietuvių kalbos ir literatūros institute (1947 - 1958), buvo LRS konsultantu (1948 - 1951), 1951 m. atleistas ir pašalintas iš Rašytojų sąjungos. 1958 - 1964 profesoriavo VU. Išleido poezijos rink. „Audringosios jėgos“ (1932), „Į ateitį šviesią“ (1959), „Kovų poemos“ (1961), literatūros istorijos ir kritikos straipsnių rink. „Lietuvių literatūros gretose“ (1959), „Laikas ir literatūra“ (1973), monografiją „Proletarinė lietuvių literatūra“ (1964), yra vienas „Lietuvių literatūros istorijos“ (2-3, 1958, 1964) autorių. Parengė daugiau kaip 20 literatūrinio palikimo leidinių (antol. „Lietuvių poezija. XIX amžius“, 1955; A. Fromo - Gužučio rinkt. „Baisioji gadynė“, 1955, ir kt.).

Ragažinskas Pijus

[gimė 1907 05 01 Pajevonio k., Vilkaviškio aps.] - kunigas.

Mokėsi vietinėje pradžios mokykloje, 1927 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1931 m. baigė Vilkaviškio kunigų seminariją. Vikaravo Liudvinave, Suvalkų Kalvarijoje. 1936 m. išvyko į Braziliją, klebonavo Šv. Juozapo parapijoje San Paule. 1957 m. paskirtas misionieriumi lietuvių kolonijose. Suteiktas dekano titulas. Labai padėjo lietuvių emigrantams visais laikais. Ilgametis Šv. Juozapo lietuvių bendruomenės pirmininkas. Rūpinosi lietuviškomis mokyklomis, kovojo prieš socialistus. 1936 - 1941 redagavo „Šviesą“. Nuo 1956 m. vadovavo lietuviškų kultūrinių laidų valandėlei radijuje. Važinėjo po Ameriką ir dalyvavo tarptautiniuose kongresuose atstovaudamas Brazilijos lietuvius.

Rakutytė – Vilčinskienė Marija

[gimė 1898 Balsupių k., Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps.] – pedagogė, visuomenininkė.

Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje nuo 1918 11 15 – 1923 08 01, tuo metu, kai joje mokėsi poetė S. Nėris, vokiečių ir prancūzų kalbų mokė Marija Rakutytė, baigusi pedagogikos mokslus Šveicarijoje, klausiusi, kaip ir Šatrijos Ragana, Foersterio paskaitų.

Raulinaitis Vytautas Ričardas

[gimė 1918 04 03 Vilkaviškyje - 1968 05 25 Vašingtone, DC] - skulptorius.

Pradžios mokslą ėjo Alvito mokykloje, į kurį persikėlė iš savo gimtojo Vilkaviškio aps. Bardauskų kaimo. Jau tos ankstyvosios dienos rodė jį esantį kūrėją – menininką. Medis ir molis, ypač pastarasis, buvo pirmoji medžiaga jo gabumams pasireikšti. Vilkaviškio, vėliau Kauno „Aušros“ berniukų gimnazija tiesė būsimam skulptoriui pagrindus savistoviam gyvenimui. 1938 m., gavęs brandos atestatą, Vytautas stojo aspirantu Karo mokyklon, vėliau Vilniaus dailės akademijoje pradėjo studijuoti skulptūrą. Pasitraukęs į Vokietiją, dailę studijavo Taikomosios dailės mokykloje Freiburge, ją baigė 1948 m. Nuo 1949 m. gyveno JAV, Clevelande. Dirbo bendrovėje „Tulist - Drill“, 1965 - 1968 dail. V. K. Jonyno studijoje Niujorke. Sukūrė metalo, medžio skulptūrų. 1952 m. dalyvavo grupinėje liet. dailininkų parodoje Clevelande. Buvo LSS (nuo 1926 m.), korp. „Vytis“ narys, dainavo Čiurlionio ansamblyje, „Ažuolo“ oktete. Dirbo „Kario“ administracijoje.

Raulinaitis Zigmantas

[gimė 1913 07 06 Kaune – 2009] - Lietuvos karo istorikas, žurnalistas, redaktorius.

1932 m. baigė Vilkaviškio gimnaziją, 1934 m. Karo mokyklą Kaune. 1935 – 1941 studijavo ekonomiką VDU ir VU. 1934 – 1940 tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Spaudoje bendradarbiavo nuo 1936 m. Karinės istorijos temomis ir karinės spaudos apžvalgas rašė

„Karyje“, „Karde“, „Mūsų žinyne“. 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją, buvo britų zonos lietuvių tarybos narys ir lietuvių atstovas prie britų karinės valdžios sukurtos Baltų centrinės tarybos Š. Vokietijoje. 1946 – 1947 leido ir administravo R. Spalio redaguojamą žurnalą „Tėvynės šešėlyje“. 1949 m. persikėlė į JAV, Brooklyne, NY, 1954 – 1984 redagavo žurnalą „Karys“. Iš vokiečių kalbos išvertė „Prerijos plėšikus“ (1938). Detmolde (Vokietija), parengė ir išleido „Angliškus pasikalbėjimus“, „Anglų kalbos skaitymus“, „Angliškai lietuviams“. Išleido A. Giedriaus knygą vaikams „Tėvelių pasakos“, „Taunienės bičiuliai“ ir „Kelionė į „Lietuvą“. JAV „Karyje“ 1961 – 1990 paskelbė studijų karinės istorijos temomis: „Karas ir jo kilmė“, „Kovos kirvio laikai“, „Aisčiai karinės istorijos šviesoje“, „Galindai prieš Romą“, „Hunų žygis į Prūsus“, „Vaidevutis“, „Prieš vikingų audrą“. Atskiromis knygomis išleista „Durbės mūšis“ (1961), „Apuolės užpuolimas“ (1972), „Grobio ir naikinimo žygis“ (1979), „Keturi frontai“ (1982), „Dokumentai Lietuvių vietinės rinktinės istorijai“ (1990). Dažniausiai pasirašinėjo A. Žygimanto slapyvardžiu.

Ražaitis Mykolas

[gimė 1893 11 23 Sasnavos k., Marijampolės aps. – 1959 09 18 Čikagoje] – kunigas, teologijos daktaras, profesorius.

Mokėsi Marijampolėje, Seinuose. 1911 – 1915 studijavo Seinų kunigų seminarijoje. Vėliau išvyko į Petrapilio dvasinę akademiją.. Kunigu įšventintas 1916 05 08 Petrapilyje. 1918 m. rudenį paskirtas Seinų katedros vikaru. 1919–1921 m. studijavo Grigaliaus universitete Romoje, kur įgijo teologijos daktaro laipsnį. 1921–1944 m. buvo Vilkaviškio kunigų seminarijos profesorius, Vilkaviškio gimnazijoje dėstė istoriją. 1940–1941 m. – Kauno seminarijos profesorius. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, gyveno Aušros Vartų parapijoje. 1948 m. apsigyveno JAV. Nuo 1953 m. buvo Šv. Kazimiero seserų įstaigos Newtono kapelionas. Pasižymėjo visuomeniniame darbe, aktyviai bendradarbiavo katalikiškoje spaudoje, teikė labdarą. Rašė „Tiesos kelyje“. Išvertė ir išleido trumpą L. von Rudolfo pasauliečių dogmatiką (1947). Mirė Čikagoje ten ir palaidotas.

Rygelis Juozas

[gimė 1920 08 12 Eglupiuose, Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] - mechanikos inžinierius, visuomenininkas.

1942 m. baigė Vilkaviškio Dr. J. Basanavičiaus g-ją. Studijavo mechaniką VDU. 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją, 1944 - 1949 tęsė studijas Darmstadto technikos universitete. 1949 m. persikėlė į JAV. Dirbdamas cukraus fabrike pateikė įrenginių patobulinimų. Persikėlęs dirbti dizaineriu į „Greer Hydraulic“ bendrovę, sukonstravo automatinius ventilius ir hidraulinius akumulatorius, kurie ir dabar turi paklausą. 1953 m. pradėjo dirbti dizaineriu Stamforde, CT. Nuo 1954 m. dirbo dinamikos inžinieriumi „Singer“ korporacijoje. Tobulinosi Masachusetso technologijos institute, Kolumbijos universitete, Brooklyno politechnikos institute, NY, Bridgeporto universitete, CT. Aviacijos bendrovėje AVCO dirbo analitiku ir dizaineriu, vėliau vadovavo įvairioms laboratorijoms. 1970 - 1990 dirbo dinamikos inžinieriumi konsultantu „Singer Kearfott Guidance and Navigation Division“. Patbulino daug gamtos procesų ir įrankių. Savo išradimus skelbė moksl. straipsniuose „AVCO Lyconing Division“ (1967, 1970). Keletas mechanikos išradimų patentuoti. Priklauso Amerikos mechanikos inžinierių draugijai (ASME), Niujorko, NY, skyriaus sekretorius. „Dale Carnegy“ klubo narys. Dalyvauja liet. visuomeninėje veikloje. LKMA JAV skyriaus sekretorius ir ALKos išdininkas, JAV LB Connecticuto apygardos pirmininkas. Veikia ateitininkų sąjungoje.

Rimas (Rurinkevičius) Vincas

[gimė 1916 01 16 Smilgių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1948 03 16] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1936 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1936 09 15 įstojo į Karo mokyklą. 1939 09 16 ją baigė jaun. leitenanto laipsniu. 1940 08 10 pakeltas į leitenantus. Likviduojant Lietuvos kariuomenę tarnavo 2 pėst. pulko ryšių kuopos vadu. 1940 10 03 paskirtas RA 29 ŠTK 179 šaulių divizijos 215 šaulių pulko ryšių kuopos vadu. Kilus Vokietijos - SSRS karui su RA pasitraukė į Rusiją, dėstytojavo RA karo mokykloje. Nuo 1942 12 tarnavo 16 lietuviškojoje divizijoje pulko ryšių viršininku, pakeltas į kapitonus.

Apdovanotas DLK Gedimino ordino 3 laipsnio medaliu (1938).

Rubas Justinas

[gimė 1909 02 07 Būdviečių k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.] - mokytojas.

1925 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-jos 5 klases, 1927 m. - Kudirkos Naumiesčio dvejų metų mokytojų kursų. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1928 - 1938 Trakų aps. Onušio, Genionių, Pakalniškių prad. mokyklų mokytojas ir vedėjas. Nuo 1938 09 01 Marijampolės aps. Pamargių prad. mokyklos vedėjas. Nuo 1928 m. LSS narys, būrio, kuopos vadas.

Rudzevičius Juozas

[gimė 1909 03 05 Geisteriškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 2001] – rašytojas, mokytojas, agronomas.

1920 - 1925 mokėsi Vilkaviškio g-joje. 1929 m. baigė Marijampolės mokytojų seminariją, 1930 m. Karo mokyklą Kaune jaun. leitenanto laipsniu. 1931 - 1932 Širvintų pradžios mokyklos vedėjas, vadovavo Širvintų šaulių būriui. 1935 m. baigė Žemės ūkio akademiją Dotnuvoje. 1936 - 1944 dirbo Kvietišio tyrimo stotyje; 1939 - 1944 jos vedėjas. 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją, dirbo Göttingeno universiteto bandymų stotyje Friedland Leine, mokytojavo. 1950 m. atvyko į JAV. 1970 m. išėjo į pensiją, ėmėsi medžio drožybos. Surengė medžio drožinių parodas (1991 ir 1992). Apdovanotas Kalifornijos meno tarybos premija.

2000 m. Algimantas Bučys sudarė, parengė spaudai ir Vilniuje išleido dvi Juozo Rudzevičiaus memuarų knygas "Kai laisvė švito. 1914-1918 Žmonių mentalitetas" ir "Ten gimė, augo dr. Jonas Basanavičius".

Rudzinskas Henrikas

[gimė 1909 01 19 Lauckaimyje, Kybartų vls., Vilkaviškio aps.- 1996 06 13 Kaune] - skulptorius.

Nuo 1914 m. su tėvais gyveno Minske. 1919 m. pateko į pabėgėlių prieglaudą, su ja išvežtas į Lenkiją. 1920 m. grįžo į Lietuvą. 1929 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją, aktyvus skautas, LSS narys. 1929 m. įstojo į LU ir meno mokyklą. 1935 m. baigė meno mokyklos skulptūros studiją. 1935 09 15 pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1936 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1936 - 1944 mokytojavo Joniškio g-joje, 1944 - 1946 - Telšių g-joje ir taikomosios dailės mokykloje, 1946 - 1969 - Kauno vid. meno mokykloje. 1946 - 1951 dėstė Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės institute. Nuo 1935 m. dalyvavo parodose.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1929).

Runkevičius Jonas

[gimė 1902 05 18 Navininkų k., Vilkaviškio aps. - 1966 07 23 Vilniuje] - gydytojas, ftiziatras.

1919 m. išlaikęs egzaminus į trečiąją klasę, pradėjo mokytis Vilkaviškio „Žiburio“, vėliau - Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje. 1925 m. įstojo į Kauno (dabar Vytauto Didžiojo) universiteto Medicinos fakultetą. 1933 m. baigęs universitetą, iki 1937 m. dirbo Kaune Raudonojo Kryžiaus tuberkuliozės sanatorijoje gydytoju. 1937 - 1940 Draugijos kovai su tuberkulioze dr. K. Griniaus vardo sanatorijoje dirbo vyriausiuoju gydytoju. 1938 - 1939 tobulinosi Šveicarijos ir Suomijos tuberkuliozės gydymo įstaigose. 1945 m. Jonas Rinkevičius pradėjo dėstyti Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Fakultetinės terapijos katedroje. 1945 - 1946 kartu vadovavo ir Sveikatos apsaugos ministerijos Tuberkuliozės skyriui. 1947 - 1949 - Medicinos fakulteto prodekanas. Dėstydamas universitete, J. Runkevičius dirbo ir Respublikiniame tuberkuliozės mokslinio tyrimo institute Organizacinio - metodinio skyriaus vedėju. 1949 m. J. Runkevičius apgynė medicinos kandidato (dabar daktaro) disertaciją. 1953 m. Jonas Runkevičius paskirtas dirbti docentu. Iki paskutinės gyvenimo dienos jis dirbo mėgstamą gydytojo ir pedagogo darbą.

Rupeika Zigmąs

[gimė 1898 09 19 Maskvoje – 1973 01 10 Kaune] - mokytojas, visuomenės veikėjas. 1911 m. baigė pradžios mokyklą ir ėmė mokytis privačioje komercijos mokykloje. 1912–1917 m., tėvams persikėlus į Kurską, mokėsi Kursko realinėje gimnazijoje, 1918 m. dar baigė ir jos papildomą klasę ir įstojo į Maskvos komercijos instituto technikos skyrių. Tačiau dėl porevoliucinės suirutės institute užsiėmimai nutrūko. Grįžęs į Kurską, Z. Rupeika dirbo Kursko gubernijos maisto komiteto („gubprodkom“) bendrosios dalies viršininku, kitų metų rudenį vėl nuvyko į Maskvą, bet instituto, paversto Liaudies ūkio institutu, nelankė. nepatiko tvarka. Dirbo Samaroje, Kurske valdininku. 1921 m. grįžo į Lietuvą, iki 1922 m. tarnavo Lietuvos kariuomenėje. 1922 m. įstojo į Lietuvos universiteto (toliau – LU) Technikos fakultetą. Nuo 1924 m. studijuodamas dirbo Karo technikos valdyboje vyr. braižytoju. 1927 m., baigęs 6 semestrus, ėmė mokytojauti. Dirbo Tauragės aukštesniojoje komercijos mokykloje, Vilkaviškio, Alytaus gimnazijose, Kelmės progimnazijoje, Žemės ūkio ministerijoje. 1940 m. nukeltas į Joniškio gimnaziją. 1943 m. išvežtas darbams į Vokietiją, ten buvo sunkiai sužeistas ir gražintas atgal. 1944 m. ėmė dirbti Kauno III mergaičių gimnazijoje, po karo pavadintoje S. Nėries vidurine mokykla. Dirbo joje iki išėjimo į pensiją 1965 m. 1952 m. eksternu baigė VVPI (matematikos spec.). Nepriklausomoje Lietuvoje Z. Rupeika bandė įrodyti P. Ferma (Fermat, 1601–1665) didžiąją teoremą, paskelbė šia tema straipsnių, išleido 3 knygeles. Po karo 3 straipsnius paskelbė maskviečių žurnale „Matematika v škole“ („Matematika mokykloje“), išvertė 4 vadovėlius, buvo M. Grebenčios ir D. Liapino aritmetikos vadovėlio pedagoginiams institutams (vertė doc. G. Žilinskas) vertimo mokslinis redaktorius. 1957 m. mėgino rašyti disertaciją, bet dėl sveikatos ir senyvo amžiaus jos nebaigė.

Rutkūnas (Rutkauskas) Benediktas

[gimė 1907 05 12 Pazūkų k., Pušaloto vls., Panevėžio aps. – 1975 10 28, Filadelfijoje, PA] – poetas.

1926 m. baigė Panevėžio gimnaziją, 1926 – 1930 Lietuvos universitete studijavo germanistiką, diplomą įgijo 1943 m. Vilniaus universitete. Universitete pradėjo liet. veiklą, 1929 – 1930 vadovavo humanitarų literatų sekcijai. 1930 – 1937 dėstė vokiečių kalbą Žagarės progimnazijoje, Vilkaviškio ir Kėdainių gimnazijose. 1937 – 1940 Lietuvių rašytojų draugijos reikalų vedėjas Kaune, radifone skaitė knygų apžvalgas. 1940 – 1941

Valstybinės leidyklos korektorius. 1941 – 1944 Kauno amatų mokyklos mokytojas. Poeziją ir beletristiką spausdino „Pavasaryje“, „Trimite“, „Skautų aide“, „Ateityje“, „Mokslo dienose“, „Ryte“ ir literatūriniuose žurnaluose „Gaisai“, „Granitas“, „Skynimai“, „Pradalgės“, „Dienovidis“, „Vairas“, „Židinys“. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945 – 1949 mokytojavo Nürtingeno ir Schwäbisch Gmündo liet. gimnazijose. 1949 m. persikėlė į JAV. Kurį laiką gydėsi, vėliau vertėsi fiziniu darbu. Išleido novelių knygą „Nuodėmės“ (1932) ir poezijos rinkinius „Eilėraščiai mariose“ (1930), „Vermės“ (1937), „Gyvenimo tvanas“ (1940), „Pulsas plaka“ (1946), „Sparnus man meta paukštės“ (1947), „Mėlyna diena“ (1967), „Žirgeliai žvengia“ (1971). Išvertė iš vokiečių kalbos S. Zweigo „Marija Stūart“, Z. Harsányi „O vis dėlto ji sukasi“ (1940), C. Brentano „Istorija apie narsuolį Kasperą ir gražuolę Onytę“ (1931).

Sagėnas (Sagevičius) Jonas Vladas

[gimė 1914 12 29 Steponų k., Paežerių vls., Vilkaviškio aps. - 1943 10 14] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1936 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1939 09 16 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu ir paskirtas 9 pėst. pulko 1 kulkosvaidžių kuopos būrio vadu. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą kartu su kitais 9 pėst. pulko karininkais, žygiavusiais su pulku iš Marijampolės link Vokietijos, 1940 07 29 iš kariuomenės atleistas, nors jau 1940 07 24 suimtas Švenčionėliuose, kalintas Kaune. 1941 03 08 SSRS NKVD Ypatingojo pasitarimo nuteistas 8 metams. 1941 04 išvežtas į Pečiorlagą Komijoje. Žuvo lageryje.

Sakevičius - Sakas Jonas

[gimė 1907 08 27 Piliakalnių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.] - ekonomistas, visuomenininkas.

1927 m. baigė Vilkaviškio g-ją ir įstojo į Lietuvos universitetą Kaune ekonomikos studijuoti. Baigęs studijas dirbo Ūkio banke Kaune, vėliau Cukraus bendrovės centre. Vokiečių okupacijos metais taip pat dirbo ūkinėse organizacijose, o 1944 m. pasitraukė į Vakarus ir apsistojo Vokietijoje. Pasibaigus karui kartu su dr. P. Karveliu, kun. P. Juknevičiumi ir kun. V. Zakarausku įsteigė leidyklą „Lux“, kuri leido religinio turinio knygas, taip pat 1947 m. Augsburgėje pradėjo leisti mėnesinį kultūrinį žurnalą „Aidai“ ir leido iki 1949 m., kada persikėlė į JAV. Žurnalo leidimą perėmė vienuoliai pranciškoniai, o Sakevičius, jau sutrumpinęs savo pavardę į Sakas, Amerikoje gilino ekonomikos studijas North - Wesern universitete ir dar dirbo ūkinėse įmonėse. Kartu J. Sakas dirbo ir mokslinį darbą. Pirmiausia jis surinko prieškarinės Lietuvos „Vyriausybės žinių“ numerius, juos suskirstė ir sudarė 21 tomo rinkinį. Jis taip pat surinko Nepriklausomos Lietuvos Seimų stenogramas ir sudarė 18 tomų rinkinį. Visą šį lobį jis padovanojo Vilniaus universitetui. Ilgą laiką dirbdamas Ūkio banke jis gerai pažinojo banko steigėją kunigą Juozą Vailokaitį ir parašė knygą apie jį, kuri buvo išleista 1985 m. Čikagoje. Jonas Sakas nuo pat g-jos laikų buvo ateitininkas, o gyvendamas JAV kartu su Antanu Repšiu ir Henriku Idzelevičiumi rūpinosi „Vytauto“ klubo atkūrimu JAV, o 1954 m. rugsėjo 4 d. kartu su Juozu Bičiūnu ir Kaziu Kleiva buvo išrinkti į Bičiulių trijulę tremtyje, kuri turėjo vadovauti „Vytauto“ klubo veiklai JAV.

Samušis Alfonsas

[gimė 1915 12 24 Čyčkų k., Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - mokytojas, visuomenininkas. Nuo 1929 m. LSS narys. 1937 m. baigė J. Basanavičiaus g-ją Vilkaviškyje, 1938 m. mokėsi Karo mokykloje Kaune. 1940 m. baigė lituanistikos studijas Vilniaus pedagoginiame institute. 1942 - 1944 mokytojas ir g-jos inspektorius Vilkaviškyje. 1944 m. pasitraukė į

Vokietiją. 1945 - 1949 mokytojavo liet. g-jose. 1949 m. persikėlė gyventi į JAV. 7 metus buvo Maironio lituanistinės mokyklos vedėjas Niujorke, NY; 22 metus (iki 1992) čia dėstė lietuvių k. ir geografiją. 1969 - 1989 Niujorko liet. Apreiškimo parapijos tarybos pirmininkas, išleido parapijos istoriją. 1974 - 1975 spaudai parengė P. Jurgėlos kn. „Lietuviškoji skautija“. 1981 - 1991 žrn. „Karys“ administratorius. 1985 - 1987 Lietuvių karių veteranų sąjungos „Romovė“ Niujorko skyriaus pirmininkas, nuo 1992 m. garbės narys. Parašė ir išleido keletą leidinių apie Maironio lituanistinę mokyklą, 1962 m. parengė Lietuvos geografijos konspektus. Bendradarbiavo spaudoje. Apdovanotas LSS Geležinio Vilko ordinu (1978), LŠS ordinu „Už nuopelnus“.

Sava (Savickas) Jonas

[gimė 1909 10 21 Šūklių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Mokėsi Kudirkos Naumiesčio vid. mokykloje, 1930 m. baigė Vilkaviškio g-ją, 1930 - 1931 studijavo VDU. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Nuo 1931 m. LŠS narys. 1931 - 1935 dirbo LŠS Vilkaviškio šaulių rinktinės štabe, Vilkaviškio šaulių būrio tarybos narys. 1935 - 1939 dirbo Vilkaviškio aps. prad. mokyklų inspekcijoje. Nuo 1936 12 28 šaulių kuopos vadas. 1937 11 23 pakeltas į leitenantus. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą 1941 03 26 - 04 01 dirbo Trakų vykdomojo komiteto Liaudies švietimo skyriaus vedėju.

Seliokas Juozas

[gimė 1906 12 07 Vilkaviškyje - 1995 07 06 Melburne (Australija)] - Lietuvos kariuomenės veikėjas, visuomenės veikėjas.

1927 m. Baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-jos 7 klases. 1930 10 25 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1933 10 25 baigė oro žvalgų ginklų rūšių karininkų kursus. 1934 01 09 pačiam prašant priimtas į Karo aviacijos kursus. 1935 07 19 baigus Karo aviacijos kursus suteiktas II eilės karo lakūno vardas. 1937 07 21 suteiktas I eilės karo lakūno vardas. 1937 11 23 pakeltas į kapitonus. Karo aviacijoje skraidė 578 valandas. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo 2 eskadrilės technikos karininku. 1941 m. įstojo į Kaune formuojamą darbo kuopą.

Seliokas Vincas

[gimė 1904 08 10 Gudelių - Padvarių k., Vilkaviškio aps. - 1997] - inžinierius, visuomenės veikėjas.

Mokėsi Vilkaviškio „Žiburio“ g-joje, Kauno aukštesniojoje technikos mokykloje. Dalyvavo įvairių draugijų veikloje, buvo ištremtas. Parašė knygą „Atsiminimai“, kurioje jautriai ir tiksliai atpasakojo savo kartos gyvenimą, jos idealus, siekius bei kovas.

Senkus Juozas

[gimė 1907 07 18 Teiberių k., Vilkaviškios aps. - 1970 10 29 Vilniuje] - kalbininkas, dialektologas.

Mokėsi Vilkaviškio g-joje. 1937 m. baigė lietuvių kalbos ir literatūros studijas Vytauto Didžiojo universitete. 1933 m. - Jurgio Gerulio dialektologijos kursus Kaune. Nuo 1931 m. iki 1944 m. su pertraukomis dirbo „Lietuvių kalbos žodyno“ redakcijoje. 1944 - 1951 m. dėstė Vilniaus universitete. 1951 - 1952 dirbo Lietuvių kalbos institute, 1952 - 1970 - Lietuvių kalbos ir literatūros institute. Jis parengė „Lietuvių kalbos atlaso medžiagos rinkimo instrukcijas“ (1951; 1956). Vadovavo pirmosioms Instituto dialektologinėms

ekspedicijoms atlaso duomenims rinkti. 1955 m. apgynė disertaciją „Pazanavykio, arba šiaurės vakarų kapsų, tarmė“. Kartu su E. Grinaveckiene redagavo „Lietuvos TSR upių ir ežerų vardyną“ (1963). Paskelbė straipsnių apie kapsų ir zanavykų tarmes, lietuvių kalbos hidronimus, rašė kalbos kultūros klausimais. Kartu su kitais rašė „Lietuvių kalbos žodyną“, „Dabartinės lietuvių kalbos žodyną“ (1954). Akademinių žodyno kartotekai užrašė apie 22 tūkstančius žodžių.

Senkus Kazimieras

[gimė 1917 01 24 Teiberių k., Vilkaviškio aps.] - kunigas, muzikologas, kompozitorius, vargonininkas, pedagogas, monsinjoras (1995).

1924 - 1928 mokėsi Didvyžių prad. mokykloje, 1929 - 1935 - Vilkaviškio „Žiburio“ g-joje, 1935 - 1940 studijavo Vilkaviškio kunigų seminarijoje, 1940 - 1942 - Miunsterio (Vokietija) kunigų seminarijoje, 1947 - 1950 - Popiežiškajame bažnytinės muzikos institute, baigė sakralinės muzikos magistrantūrą. 1949 - 1954 Šv. Kazimiero kolegijos Vatikane grigal. giedojimo mokytojas, choro vadovas, vargonininkas. Vokietijoje dalyvavo įvairioje lietuvių draugijų veikloje, rengė koncertus, juose vargonavo, dainavo ir giedojo. Nuo 1996 m. palaimintojo Jurgio Matulaičio namų Kaune kapelionas ir altaris. 2000 - 2001 Marijampolės kunigų seminarijos giedojimo teorijos ir praktikos vadovas. Parašė studiją „Die Formen der litauschen Volkslieder“ („Lietuvių liaudies dainų formos“), prisiminimų kn. „Gerojo Dievo rankoje“ (2004), straipsnių bažnytinio giedojimo klausimais. Sukūrė apie 200 religinių giesmių melodijų. Surinko lietuvių liaudies giesmių su melodijomis. Paruošė ir išleido giesmynus „Giedanti bažnyčia“ (1946), „Garbė Dievui“ (1960; 1961 išleido vargonų akompanimentus), „Liturginis giesmynas“ (1983, 21993), „Naujasis liturginis giesmynas“ (2005).

Songinienė - Kašinskaitė Elena

[gimė 1903 12 01 Žynių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. - 1978 07 26 Čikagoje, IL] - pedagogė.

1926 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją, įstojo į Lietuvos universiteto Humanitarinių mokslų fakultetą. 1930 - 1934 mokytojavo Šiaulių amatų mokykloje, 1934 - 1938 - Šiaulių mergaičių g-jos, 1940 - 1943 Vilniaus aukštesniosios prekybos mokyklos, 1943 - 1944 Kauno mokytojų seminarijos mokytoja. Pasitraukusi į Vokietiją, 1945 - 1946 mokytojavo Munos pr. mokykloje, 1948 - 1950 Augsburgio liet. g-joje. 1951 m. persikėlė į JAV. 1965 - 1972 mokytojavo Čikagos aukštesniojoje lituanistinėje mokykloje. 1972 - 1978 Ped. lituanistikos institute dėstė liet. literatūrą. Aktyviai dalyvavo liet. visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje. Priklausė liet. studentų tautininkų korp. „Filiae Lithuaniae“, Lietuvių mokytojų sąjungai, Lietuvių moterų federacijai, LF, „Tautinių namų“ fondui. Parašė lietuvių k. pratimų knygą, redagavo įvairius leidinius, bendradarbiavo „Švietimo gairėse“.

Stadalninkas Albinas

[gimė 1904 01 24 Antupių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1968 09 23 Stamforde (JAV)] - Lietuvos kariuomenės karininkas, visuomenės veikėjas.

1925 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1925 - 1928 studijavo ir baigė Vienos aukštąją prekybos mokyklą. Grįžęs į Lietuvą dirbo buhalteriu Žemės banke, kartu dėstė prekybos komerciją Kauno „Pavasario“ suaugusiųjų g-joje. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą, jaun. leitenanto laipsniu, 1936 11 23 pakeltas į leitenantus. 1936 - 1940 08 dirbo buhalteriu Ūkio banke Kaune. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, gyveno Kempteno lietuvių pabėgėlių

stovykloje, dirbo UNRRA stovyklos viršininku. 1949 m. emigravo į JAV. Gyveno Stamforde, Konektikuto valst., dirbo ekonominių atsiskaitymų firmoje, aktyviai dalyvavo LB veikloje.

Stadalninkas Juozas

[gimė 1906 02 10 Antupių k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1983 06] - miškininkas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1927 m. baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1931 - 1933 mokėsi ir baigė Alytaus aukštesn. miškų mokyklą. Nuo 1932 m. LŠS narys. Po karo dirbo girininku Alytaus vls., gyveno Sudvajų k., rėmė Dainavos apygardos partizanus. 1946 12 13 suimtas, kalintas Vilniuje. 1947 04 22 Karo tribunolo nuteistas 10 metų lagerio ir 5 metams tremties. 1956 m. grįžo į Lietuvą.

Stankevičius Justinas

[gimė 1918 10 31 Vilkaviškyje] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1938 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1939 09 18 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Nuo 1940 06 12 Vilniaus m. savivaldybės Leoniškių vasaros vaikų stovyklos auklėtojas. Studijavo VPI. 1941 - 1943 LSD 6 bataliono (1941 06 18 - 11 28 Geležinkelio apsaugos batalionas, 1941 11 28 - 1942 5 batalionas) karininkas.

Starkus Jonas Adolfas

[gimė 1895 06 19 Rudaminos k., Seinų aps. – 1968 09 17 Bayonne, NJ] – kunigas, kanonų teisės daktaras (1922).

Kunigo I. Starkaus ir gydytojo A. Starkaus brolis. Mokėsi Seinų ir Sankt Peterburgo kunigų seminarijose. Kunigu įšventintas 1917 m., vikaras Šunskuose. 1921 – 1922 studijavo Šv. Apolinaro universitete Romoje, apgynė kanonų teisės doktoratą. Metus padirbęs Vilkaviškio gimnazijos mokytoju ir kapelionu, nuo 1923 m. Lazdijų „Žiburio“ gimnazijos mokytojas ir kapelionas, 1927 – 1936 – direktorius. Veikė su ateitininkais, pavasarininkais, katalikų mokytojų sąjungoje. 1936 m. išvyko į JAV ir iki 1942 m. dirbo lietuvių kalbos ir literatūros mokytoju Marianapolio koledže Thompsone, CT. 1942 – 1953 Šv. Petro ir Povilo parapijos vikaras Elizabete, NY. 1953 – 1968 Šv. Mykolo parapijos klebonas Bayonne. Veikė „Kunigų vienybėje“: Niujorko ir New Jersey apskrities valdybos pirmininkas. Kunigams šelpti draugijos išdininkas nuo 1955 m. Parašė knygą „Seinų „Žiburio“ gimnazija“ (1935) ir „Lietuvių kalbos gramatika“ (1938).

Staugaitis Albinas

[gimė 1923 01 02 Gražiškių k., Barzdų vls., Šakių aps.] – mokytojas, medžio drožėjas.

1944 m. baigęs Vilkaviškio dr. Jono Basanavičiaus gimnaziją, mokytojavo Gražiškių pradžios mokykloje. Įsitraukė į pagrindinę veiklą, partizaninį judėjimą. 1945 m. gruodžio mėnesį areštuotas ir karinio tribunolo nuteistas 10 metų lagerio. 195 m. į Lietuvą grįžti nebuvo leista, turėjo dirbti Kazachstane. 1956 m. apsigyveno Kaune, dirbo staliumi. Po kelerių metų, dailininkui Jonui Prapuoleniui ruošiantis pažymėti 60-metį, buvo pakviestas į talką staliaus darbams. Netrukus pradėjo dirbti savarankiškai, darė rankšluostines, verpstes, vėliau – rūpintojėlius, kryžius ir koplytstulpius. Per dvidešimt kryžių ir koplytstulpių pastatyta Merkinėje, Griškabūdyje, Gražiškiuose, Anykščiuose, Kaune ir kitose vietose.

Staugaitis Andrius

[gimė 1907 05 19 Kybartuose, Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės veikėjas.

1927 m. baigė Vilkaviškio g-jos 5 klases. 1930 10 25 leitenanto laipsniu. 1934 07 12 paskirtas 7 kuopos vyr. karininku, ėjo kuopos vado pareigas. 1934 06 15 baigė ginklų rūšių karininkų pionierių kursus prie Karo technikos štabo, paskirtas 1 kuopos vyr. karininku. 1935 07 19 baigė Aviacijos karininkų kursus, perkeltas į Karo aviaciją, suteiktas II eilės karo lakūno vardas. 1936 10 23 Karo aviacijos mokyklos mokomosios grupės instruktorius. 1937 11 08 išlaikė egzaminus kuopos vadams. 1937 12 31 suteiktas I eilės karo lakūno vardas. 1938 02 16 pakeltas į kapitonus. Nuo 1940 02 17 jaunų kareivių mokymo kuopos vadas. Likviduojant Lietuvos kariuomenę paskirtas Karo aviacijos 3 grupės likvidavimo komisijos nariu. 1941 m. Birželio sukilimo Kaune dalyvis. Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), garbės ženklu „Plieno sparnai“ (1940).

Steponavičiūtė Ona

[gimė 1911 10 06 Virbalyje, Vilkaviškio aps.] – mokytoja.

Baigė Dotnuvos Žemės ūkio akademiją. Vilkaviškio gimnazijoje nuo 1937 09 01 - 1938 09 01 dėstė darbus ir namų ruošą.

Strimaitis Petras

[gimė 1901 09 08 Bliuviškių k., Griškabūdžio vls., Šakių aps. – 1973 09 18 Čikagoje, IL] – gydytojas.

1925 m. baigė Vilkaviškio gimnaziją, 1930 m. – VDU. 1932 – 1936 VDU Chirurgijos klinikos asistentas. 1936 – 1938 dirbo chirurgu Utenoje. 1939 – 1944 Vilkaviškyje. 1938 m. tobulinimosi Vienos universitete. Vienas korporacijos „Gaja“ steigėjų. Priklausė Lietuvos gydytojų ir chirurgų draugijai. Parašė studiją „Sarkomos ir jų gydymas“ (išsp. „Medicinoje“). 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją, dirbo Hanau pabėgėlių stovykloje, dėstė med. seserų kursuose. 1949 m. persikėlė į JAV. Stažavo Roselando ligoninėje Čikagoje. 1954 m. įgijęs praktikos teisę Iliojaus valstijoje, Čikagoje vertėsi privačia praktika.

Šakelė – Puišys Stanislovas

[gimė 1896 05 21 Čeliabinske] – kunigas, visuomenininkas.

Baigė Peterburgo Dvasinės Akademijos du kursus. Nuo 1921 m iki 1926 05 19 dirbo Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje, dėstė lotynų kalbą ir istoriją. J. Juraitis jį apibūdina kaip judrų, greitą, visur spėjantį, apsikrovusį visuomeniniu darbu, žymiausią ateitininkų globėją. S. Šakelė - Puišys – vienintelis mokytojas, kuris pamokų metu leisdavo mokiniams kelti klausimus.

Šaltenytė Anelė

[gimė 1897 07 29 Gudeniškių k., Kuktiškių vls., Utenos aps.] – mokytoja.

Baigė Voronežo M. Yčo gimnaziją, Kaune lietuvių kalbos kursus, Varšuvoje Rankdarbių mokyklą. Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje dėstė nuo 1920 09 01 – 1922 10 01 aritmetiką, geografiją, dailę.

Šaparaitė Valė

[gimė 1899 10 25 Skapiškio k., Kupiškio aps.] – mokytoja.

Kaune baigė Lietuvos universiteto filologijos fakultetą. Nuo 1929 02 05 – 1929 08 01 Vilkaviškio gimnazijoje dėstė prancūzų kalbą.

Šataitė Veronika

[gimė 1903 01 21 Panevėžyje] – mokytoja.

Kaune baigė VDU Gamtos fakulteto Biologijos skyrių. Nuo 1934 09 01 Vilkaviškio gimnazijoje dėstė gamtą.

Šemerys Salys (tikr. Saliamonas Šmerauskas)

[gimė 1898 05 21 Vilkaviškyje - 1981 05 14 Klaipėdoje] – poetas, rašytojas.

Baigus Vilkaviškio miesto pradžios mokyklą, Saliui Šmeriui vėliau teko gyventi ir mokytis Voroneže. 1918 m. Voroneže baigė g-ją, 1929 m. studijavo LU Humanitarinių mokslų fakultete, 1921 m. tvarkė dienraščio „Lietuva“ savaitinį priedą „Sekmoji diena“, pavertė jį avangardinio meno tribūna, publikavo savo ir kitų ekspresionistinius poetinius bandymus.. 1927 metais S. Šmerauskas pradėjo mokytojauti Klaipėdoje, o vokiečiams užėmus Klaipėdos kraštą grįžta į gimtinę - Vilkaviškį. Dirba gimnazijoje, užima inspektoriaus pareigas, yra žinoma, kad tuo metu yra dalyvavęs Kybartų gimnazijos egzaminų komisijoje. Apie tai, kad S. Šmerauskas Kybartuose ir mokytojavo, plačioji visuomenė beveik nėra informuota. Viktoras Kučiauskas (Kučas) pasakoja, kad Šmerauskai į kaimynystėje buvusį vokiečio Kliūgo namą atsikraustė 1941 metais, kai rusų paskirto geležinkelio milicijos viršininku, o vokiečių sušaudyto Pakalkos šeima iš ten išsikraustė. Gyveno jie ten, anot Viktoro Kučiausko, iki fronto priartėjimo, t.y. iki vėlyvo 1944 metų rudens. Labiausiai įtikėtina, kad S. Šmerauskas Kybartų gimnazijoje dirbo dvejus mokslo metus – 1942 - 1943 ir 1943 - 1944, bet tai dar reikėtų patikslinti. Frontui priartėjus, Šmerauskai, greičiausiai, buvo pasitraukę į Vakarus, bet pateko į rusų okupacinę zoną ir buvo grąžinti į Lietuvą. Šitą faktą irgi reikėtų patikrinti. Karui pasibaigus, 1945 metų rudenį, Šmerauskų šeima sugrįžta į Klaipėdą, dabar jau visam laikui... Saliamonas Šmerauskas mirė 1981 metais. Rašyti pradėjo apie 1918 m. Eilėraščius spausdino „Skaitymuose“, „Keturiuose vėjuose“ ir kt. Be kelių poezijos rinkinių jo plunksnai priklauso ir prisiminimų knyga "Žmonės mano gyvenime" (1997). Prisiminimų knygą apie Salį Šmerį "Mes buvome tokie" yra išleidusi ir jo žmona Leonija Šmerauskienė. Salio Šmerio vardu pavadinta Klaipėdos suaugusiųjų vidurinė mokykla.

Poetas avangardistas, "Keturių vėjų" sąjūdžio dalyvis. Šokiruojančiais eilėraščiais ir fantasmagorine ekspresionistine drama „Mirties mirtis“ reprezentavo stulbinančius avangardistinius „darymus“, meninės formos efektus. Eilėraščių rink. „Granata krūtinėj“ (1924) - skandalingiausias literatūrinis debiutas. Kitame eilėraščių rink. „Liepsnosvaidis širdims deginti“ (1926) - jau atvėšęs modernumas. Rašė eilėraščius, pasakėčias.

Šeštokas Vytautas

[gimė 1920 10 30 Pilviškių mstl., Vilkaviškio aps.] - inžinierius, žurnalistas, visuomenės veikėjas.

1936 m. baigė Pilviškių progimnaziją, 1940 m. - Vilkaviškio - Tauragės g-ją. Pasitraukęs į JAV, 1960 m. Los Angeles universitete, CA, įgijo inžinerijos bakalauro laipsnį. 1961 - 1965 „Computer Measurement“ bendrovės Sylmare, CA, elektronikos inžinierius (pelnė šio dep-to apdovanojimą už 25 metų darbą). Aktyviai dalyvavo liet. visuomenės veikloje. Veikia BALFe (1954 - 1964 Los Angeles sk. išdininkas, 1997 m. atstovas spaudai), ALTS (1984 - 1986 Los Angeles sk. vicepirmininkas). Priklauso Amerikos liet. žurnalistų sąjungai, Tautos fondui, LF. Los Angeles liet. radijo redaktorius (nuo 1988); parengė pokalbių su V. Landsbergiu, S. Lozoraičiu, G. Vagnoriumi, A. Brazausku, arkivyskupu S. Tamkevičiumi. Nuo 1997 m. Lietuvos radijo bendradarbis: parengė pokalbių su B. Brazdžioniu, A. Gustaičiu, V. Volertu, P. Orintaite, D. Mickute - Mitkiene. Organizavo Vasario 16-osios, Birželio 14-osios minėjimus. Parašė knygą apie Los Angeles liet. radijo istoriją.

Bendradarbiavo „Drauge“, „Darbininke“, „Tėviškės žiburiuose“, „Lietuvių balse“, „Dirvoje“, „Lietuvos aide“.

Šmulkstys Liudas

[gimė 1902 03 17 Bardauskų k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. - 1989 02 27 Čikagoje, IL] - teisininkas, visuomenės veikėjas.

Mokėsi Vilniaus Voronežo M. Yčo ir Vilkaviškio g-jose. 1922 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, 1927 m. Lietuvos universiteto teisių fakultete gavo teisininko diplomą. 1922 - 1926 Kauno pradžios mokyklos mokytojas, 1926 - 1928 Žemės reformos departamento Nusausinimo skyriaus vedėjas, 1928 - 1944 advokatas Kaune. Dar dirbo juriskonsultu: 1930 - 1940 Kooperacijos sąjungos, „Spaudos fondo“, 1932 - 1940 Kauno vartotojų bendrovės, Kauno taupmenų skolinamosios bendrovės, 1936 - 1940 Latvijos pasiuntinybės. Jau mokydamasis g-joje dalyvavo visuomeninėje veikloje: 1918 - 1922 Rygiškių Jono g-jos moksleivių aušrininkų kuopelės, 1919 - 1921 „Aušrinės“ redakcinės kolegijos pirmininkas. 1919 m. su kitais moksleiviais organizavo Lietuvos gynimo komitetus. Lietuvos universitete priklausė Studentų savišalpos, Studentų socialistų draugijoms, vėliau Studentų aušrininkų draugijai. 1923 m. suorganizavo Studentų kultūros būrelį (buvo jo pirmininkas); iki 1926 m. Kaune įsteigė keletą, buvo jų instruktorius visoje Lietuvoje. 1929 m. su kitais įsteigė Lietuvių draugiją SSRS tautų kultūrai pažinti, 1936 - 1940 draugijos valdybos sekretorius. Rūpinosi Lietuvos Metrikos grąžinimu iš Rusijos. Surengė liet. menininkų gastrolių ir parodų Maskvoje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. atvyko į JAV, apsigyveno Čikagoje. Bendradarbiavo kuriant VLIKą, 1943 - 1944 jo Teisių komisijos narys. Bendradarbiavo spaudoje (nuo 1915): „Aušrinėje“, „Lietuvos žiniose“, „Lietuvos ūkininke“, „Teisėje“, „Teisinių kalendoriuje“, „Žiburiuose“, „Varpe“, „Lietuvių kelyje“.

Šperbelis Albinas

[gimė 1910 06 18 Pūstapėdžių k., Vilkaviškio aps. ir vls. - 1941 11 20] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

Baigęs Vilkaviškio gimnaziją 1930 m. pradėjo tarnauti Lietuvos kariuomenėje. 1932 10 31 baigus Karo mokyklą (XIV laida) suteiktas kavalerijos jaun. leitenanto laipsnis, paskirtas 2 ulonų pulko būrio vadu. 1936 11 23 pakeltas į leitenantus. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo 2 ulonų pulko eskadrono vado padėjėju. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 11 15 paskirtas RA 29 ŠTK 184 šaulių divizijos 262 šaulių pulko šaulių būrio vadu. 1941 06 14 suimtas Trakuose, išvežtas į lagerį Norilske, Krasnojarsko kr. 1941 11 20 žuvo lageryje. 1941 11 22 baudžiamoji byla nutraukta.

Štuopsis Povilas

[gimė 1907 09 07 Pajiesio k., Garliavos vls., Kauno aps.] - mokytojas.

1923 m. baigė Kauno „Aušros“ berniukų gimnaziją, 1937 m. - Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto istorijos skyrių ir įgijo istorijos mokytojo specialybę. Mokytojo darbą buvo pradėjęs dirbti 1934 m. laisvai samdomu mokytoju. Nuo 1935 08 01 dirbo Vilkaviškio J. Basanavičiaus valstybinėje gimnazijoje, dėstė istoriją. 1938 m. buvo paskirtas Mažeikių valstybinės gimnazijos direktoriumi. Čia dėstė istoriją. Dirbdamas Mažeikiuose jis taip pat bendradarbiavo spaudoje, įsitraukė į vietos tautininkų organizacijos veiklą. 1940 09 01 jis buvo paskirtas Ukmergės valstybinės gimnazijos mokytoju, o po kelių savaičių tapo Ukmergės vidurinės mokyklos inspektoriumi. Vokiečių okupacijos metais jis dirbo Ukmergės vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoju. 1944

m. pasitraukė į Vakarų. 1946 – 1947 dirbo Lubecko (Lenkija) lietuvių gimnazijoje. 1947 m. išvyko į Kanadą. Gyvendamas užsienyje jis taip pat aktyviai bendravo Kanados ir JAV lietuvių spaudoje, rūpinosi įvairiais lietuvių išėvių gyvenimo klausimais.

Šukys Vincas

[gimė 1905 07 06 Stolaukio k., Pajevonio vls., Vilkaviškio aps. - 1942 02 16 Vilniuje] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

Gimė gausioje 2 sesučių ir 6 brolių šeimoje. Baigė g-ją. Iš pat mažens jį traukė karinis gyvenimas. Jau nuo 1921 m. pradžios iki 1927 m. rugsėjo 22 d., dar moksleiviu būdamas, Vilkaviškyje dalyvauja Šaulių Sąjungoje, vienerius metus eidamas ir būrio vado pareigas. 1927 09 10 pradėjo tarnauti Lietuvos kariuomenėje. 1930 10 25 baigė Karo mokyklą leitenanto laipsniu. 1933 12 15 – 1939 09 17 pulko ugniagesių komandos viršininkas ir Ukmergės priešgaisrinės apsaugos vadas. 1934 11 23 pakeltas į leitenantus. 1935 08 03 baigė Vytauto Didžiojo karininkų kursų kulkosvaidininkų kursus. 1938 11 23 pakeltas į kapitonus. Sovietų Sąjungai okupuojant Lietuvą tarnavo 1 pėst. pulko mokomosios kuopos vadu. 1941 07 tarnavo lietuvių karių Vilniaus įgulos apsaugos batalione kuopos vadu. Vadovaudamas liktinių puskarininkų ramovei įsteigė didelę biblioteką, pažymėtina organizavo savišvietą, kitų kalbų mokymąsi, karinės literatūros studijavimą. Būdamas geras šaulys daug kartų dalyvavo sporto varžybose. Gerai pažindamas karinę literatūrą ir krašto reikalus, buvo atsakingas spaudos darbuotojas.

Apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu (1928), ugniagesių „Artimui pagalbon“ 3 laipsnio kryžiumi (1937).

Šulinskas Antanas

[gimė 1908 08 25 Šuklių k., Žaliosios vls., Vilkaviškio aps.] - Lietuvos kariuomenės karininkas.

1929 06 22 baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-ją, studijavo LU Medicinos fakulteto Medicinos skyriuje. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1938 11 23 pakeltas į leitenantus. 1940 06 19 baigęs VDU Medicinos fakultetą įgijo medicinos gydytojo kvalifikaciją, 1940 07 11 priimtas į karo tarnybą, paskirtas į Karo ligoninę jaun. ordinatoriumi. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 10 03 paskirtas RA 29 ŠTK atsk. pionierių bataliono jaun. gydytoju. 1940 11 15 perkeltas 615 artilerijos pulko jaun. gydytoju.

Švabaitė - Gylienė Julija

[gimė 1921 05 21 Čyčkų k, Alvito vls., Vilkaviškio aps.] - poetė, prozininkė.

Baigusi Vilkaviškio gimnaziją, 1939 - 1943 studijavo prancūzų k. ir literatūrą VDU, Paryžiaus universitete, VU. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1946 m. išvyko į Australiją, 1960 m. persikėlė į JAV. Išleido eilėraščių rink. „Vynuogės ir kaktusai“ (1963), „Septyni saulės patekėjimai“ (1974), „Vilties ledinė valtis“ (1981), „Žiemos erškėtis“ (1994, Lietuvių rašytojų draugijos premija), „Kur šią naktį nakvos“ (2002), romaną „Stikliniai ramentai“ (1985, už šį romaną paskirta „Draugo“ premija), apysaką vaikams „Gabriuko užrašai“ (1973). 1991 m. išėjo poezijos rink. „Tu niekur neišėjai“, kuri pelnė Lietuvių rašytojų draugijos premiją. 2006 m. Lietuviškos knygos klubas išleido J. Švabaitės – Gylienės „Draugų laivelį“ – humoristinių apsakymų rinktinę, 2007 m. Kauno leidykla „Naujasis lankas“ išleido jos poezijos knygą, „Ant vėlių suolo“.

1996 metais apsilankymo Lietuvoje metu už savo kūrybinį darbą pagerbta ir apdovanota 25-ąja Vilkaviškio rajono Salomėjos Nėries premija.

Tamošaitis Liudas

[gimė 1908 01 24 Majoriškių k., Vilkaviškio vls. ir aps.] - ekonomistas, fotografas, visuomenės veikėjas.

1930 m. baigė J. Basanavičiaus g-ją Vilkaviškyje. Ateitininkų kuopos meno vadovas. Priklausė skautams, vėliau LŠS narys. 1931 m. baigė Karo mokyklą Kaune jaun. leitenanto laipsniu. 1932 m. įstojo į VDU Teisių fakulteto Ekonomijos skyrių. 1932 - 1935 Telšių III šaulių rinktinės štabo raštvedys ir M. Valančiaus g-jos karinio parengimo instruktorius. 1935 - 1936 tarnavo Šiaulių aps. mokesčių inspekcijoje, vėliau Finansų ministerijos Mokesčių departamente Kaune. Nuo 1936 m. dar studijavo įmonių ekonomiką VDU, vėliau VU. Studentų atsargos karininkų korp. „Ramovė“ narys. 1940 m. valstybės pajamų inspektorius Kaune, 1941 m. Ukmergės ir Telšių apskrityse. Prasidėjus Antrajam pasaul. karui, mobilizuotas ir paskirtas Lietuvos kariuomenės bataliono Biržų kuopos vadu. 1944 m. P. Plechavičiaus Vietinės rinktinės Seredžiaus batalionų apsiginklavimo ir ūkio viršininkas. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Gyveno Wiendorfo ir Uchte stovyklose (1946 stovyklos kanceliarijos viršininkas). 1947 m. persikėlė į Angliją. Dirbo virėju, tekstilės fabrike verpėju, savaitraščio „Europos lietuvis“ administratoriumi. 1954 m. persikėlė į JAV. Aktyviai dalyvavo liet. veikloje. Lietuvos karių veteranų sąjungos „Ramovė“ Niujorko skyriaus valdybos narys (1956 išdininkas), 1960 m. Lietuvos nepriklausomybės fondo išdininkas. Lietuvos atgimimo sąjūdžio veikėjas: 1956 m. Niujorko skyriaus valdybos sekretorius, 1970 m. vietininkijos pirmininkas, 1974 m. Garbės teismo narys, 1963 m. ir 1974 - 1979 atstovas VLIKe. 1980 m. TF kontrolės komisijos narys. Nuo 1962 m. fotografavo liet. renginius, kūrė iliustracijas liet. spaudai ir kitiems leidiniams; padaugino daug iš okupuotos Lietuvos gautų fotografijų. 1977 - 1993 m. Niujorko miesto tarybos nario W. Wardo asmeninis fotografas. Apdovanotas Šaulių žvaigždės medaliu (1939).

Tamulaitis Stasys

[gimė 1909 01 23 Sutkiškių k., Paežerėlių vls., Šakių aps. – 1982 04 16] – pedagogas, rašytojas, žurnalistas.

Pradžios mokyklą Stasys lankė Žemojoje Panemunėje, o progimnaziją – Vilkijoje. Šešiolikmetį jaunuolį tėvai išvežė mokytis į Marijampolės Marijonų gimnaziją. Ten ir pradėjo ryškėti jo literatūriniai gabumai. Jau 1926 m. Stasys ėmė skelbti savo kūrybą periodinėje spaudoje, o po metų tapo ateitininkų laikraščio „Ateities aidai“ redaktoriumi. Vėliau pakviečiamas darbuotis į savaitraščio „Šaltinis“ redakciją. 1928 m. dalyvavo laikraščio „Ateitis“ paskelbtame novelės konkurse. Tais metais pradėdantį rašytoją lydėjo kūrybinė sėkmė. Už novelę „Senolių palaikai“ laimėjo prizinę vietą.

Baigęs Marijonų gimnaziją, S. Tamulaitis 1929 m. įstojo į Lietuvos universiteto Filosofijos fakultetą ir studijavo filosofines disciplinas. 1932-ųjų sausį nutarė pakeisti specialybę ir perstojo į Humanitarinių mokslų fakulteto filologijos skyrių. Tačiau nebaigęs studijų universitete įstojo į Kauno Karo mokyklą, 1936 m. ją baigė ir įgijo jaunesniojo leitenanto laipsnį. Nuo 1937 m. pradėjo mokytojauti Utenos gimnazijoje. 1938 m. parengė novelių rinkinį „Rudens melodijos“, kurį išleido leidykla „Sakas“. 1938 m. mokytojavo Vilkaviškio J. Basanavičiaus gimnazijoje, dėstė lotynų kalbą, taip pat mokytojavo Kybartų gimnazijoje. Karo metais gavo darbą Vilkijos gimnazijoje, kur parengė lietuvių rašytojų novelių rinktinę „Kas girdėti kalnuose“. 1943-ųjų gruodį šios knygos tebuvo atspausdinta tik 200 egz. ir ji tapo bibliografinė retenybe. Dirbdamas Vilkijoje subūrė gausų literatūrą būrelį, į susirinkimus kviesdavosi svečių iš Kauno, nagrinėdavo naujausią literatūrą. Atvykdavo rašytojai, studentai iš Kauno ir Vilniaus, tarp jų – Vytautas Mačernis.

Vasaros atostogas S. Tamulaitis praleisdavo tėviškėje. Mėgdavo dirbti ūkio darbus, o ypač triūsti sode. Savo rankomis pasodino du didelius sodus. Vienas jų, esantis Nemuno šlaite, išliko iki mūsų dienų. Upės šlaito dalį apšodino pušimis, o kelią, vedantį į gimtinę, – liepų ir klevų alėja.

Prieškario metais S. Tamulaitis savo kūrybą skelbė „Šaltinyje“, „Ryte“, „Ūkininke“, „Pavasaryje“, „Ateityje“, o vokiečių okupacijos metais – „Naujojoje sodyboje“, „Į laisvę“ ir kt. Rašytojas ne kartą yra dalyvavęs konkursuose ir laimėjęs prizines vietas. Jo pjesė „Trimitai iš vakarų“ 1944 m. suvaidinta per Vilniaus radiją. Kai prie tėviškės artėjo frontas, 1944 m. liepą rašytojas pasikinkė arklį, susikrovė į vežimą būtiniausias daiktus ir išvyko vakarų kryptimi. Taip pasiekė Vokietijos miestą Blombergą. Čia dirbo įvairius fizinius darbus, vakarais rašė noveles, apsakymus, romaną iš mokytojų ir mokinių gyvenimo. Aktyviai bendradarbiavo tuo metu Vokietijoje leistoje lietuvių spaudoje: „Lietuvių žodis“, „Mūsų kelias“, „Tėviškės garsas“ ir kt. Mokytojavo Blomberge veikusioje lietuvių gimnazijoje. Kaip ir dauguma lietuvių, S. Tamulaitis vėliau įsikūrė už Atlanto, Čikagoje. Parašė keliasdešimt publicistinių straipsnių. Gyvendamas Amerikoje savo kūrybą skelbė lietuvių periodikoje: „Mūsų kelias“, „Tėviškės garsas“, „Naujienos“, „Tėviškės žiburiai“, „Darbininkas“, „Karys“, „Lietuvių dienos“ ir kt. Daug kartų dalyvavo literatūros ir meno konkursų bei apžiūrų vertinimo komisijose. Išėmimoje dalyvavo Lietuvių rašytojų draugijos veikloje, buvo jos sekretoriumi. Rūpinosi lietuvių kultūrinių organizacijų rėmimu. Jo pastangomis Čikagoje įkurtas Lietuvių kultūros fondas buvo vienas iš Lietuvių menininkų klubo steigėjų. Mirė Stasys Tamulaitis 1982 m. Saint Peterburgo mieste, Floridos valstijoje JAV. Palaidotas Kanados Toronto lietuvių kapinėse. Brolio rašytojo Vytauto rūpesčiu Toronte 1989 m. buvo išleista publicistikos rinktinė „Gyvenimo vingiuose“. Gimtojoje sodyboje Sutkiškių kaime rengiamasi įkurti rašytojų brolių Stasio ir Vytauto Tamulaičių muziejų

Tarasonis Vytautas

[gimė 1925 10 19 Kaune – 2010 10 19 Vilniuje] – pedagogas, fizikas, visuomenės veikėjas, dimisijos vyr. leitenantas.

Gimė darnioje, rūpestingoje šeimoje. Tėvas jaunas karininkas – drausmės ir pareigos pavyzdys. Motina skiepijo nuoširdumą, ugdė valią, meilę lietuvių literatūrai, pasakoms ir dainoms. Tėvas kapitonas Vladas Tarasonis persikelia gyventi į Vilkaviškį. Nuo 1930 m. šeima gyveno Vilkaviškio kareivinėse. Vytukas pradėjo lankyti Vilkaviškio vaikų darželį, buvusį kareivinėse. Jį lankė kariškių ir miestelėnų vaikai. Tai buvo pakantumo ir draugystės pamokos su kitų tautybių vaikais. Vėliau pradėjo lankyti pradžios mokyklą, kurioje įstojo į skautų organizaciją. 1938 – 1941 V. Tarasonis mokėsi Vilkaviškio J. Basanavičiaus gimnazijoje, kurioje veikė daug įvairių moksleivių organizacijų ir dalykinių būrelių, buvo puoselėjamos inkilų ir medelių sodinimo tradicijos. V. Tarasonio ir daugelio kitų gimnazistų gyvenimus sujaukė sovietinė ir nacistinė okupacijos. Vlado Tarasonio šeima su 4 mažais vaikais išstremiama į Altajaus kraštą. Tuo metu Vytautui buvo 16 metų. Jis kirto medžius, vėliau dirbo stiklo fabrike. 1944 – 1946 jis mokėsi Akutichos vidurinėje mokykloje, 1946 – 1948 – Bijsko mokytojų instituto matematikos ir fizikos fakultete. Baigęs institutą pradėjo mokytojauti Čemrovkos septynmetėje mokykloje. Dirbdamas mokėsi Barnaulo pedagoginiame institute, baigęs keturis kursus, 1955 m. grįžo į Lietuvą ir įstojo į Vilniaus universitetą. Vytautas Tarasonis lankė ir karinės katedros dėstomas disciplinas. Ją baigė jaunesniojo leitenanto laipsniu, o po kvalifikacinių kursų buvo suteiktas vyr. leitenanto laipsnis. Atkūrus Lietuvos kariuomenę, 1993 m. prisiekė Lietuvai ir gavo dimisijos vyr. leitenanto laipsnį. Be to, bijodamas, kad gali būti pašalintas iš universiteto, kartu mokėsi

Vilniaus pedagoginio instituto neakivaizdiniame skyriuje, tuo pačiu dirbo vakarinėje mokykloje. Baigęs abi aukštąsias mokyklas dirbo Vilniaus lengvosios pramonės technikumė (1958 – 1988), Vilniaus statybos aukštesniojoje mokykloje (1988 – 1996). Aktyviai bendradarbiavo spaudoje, aktyviai dalyvavo respublikos fizikų mokslinės metodinės tarybos veikloje, kaupė medžiagą lietuviškajam trijų dalių fizikos vadovėliui. Parašė 13 darbų fizikos klausimais, 1995 m. išėjo fizikos vadovėlis 11 – 12 klasėms, kuris pripažintas geriausiu. Autorius apdovanotas I laipsnio premija. Prasidėjus atgimimui Vytautas Tarasonis aktyviai įsijungė į tautinę veiklą. Nuo 1988 m. Vilniaus tremtinių bendrijos narys, Lietuvos karininkų ir ekspedicijų į tremties vietas komisijų pirmininkas, Sausio 13 – osios Televizijos bokšto gynėjas, patyręs akustinę traumą, įvairių užsienyje konferencijų dalyvis ir pranešėjas, atminimo kryžių Kirgizijoje ir Altajaus krašte trėmimo vietose statybos iniciatorius. Išleistos knygos: „Fizikos laboratoriniai darbai“ (1967), „Fizikos programa – tematiniai planai technikumams“ (1977), „Fizikos laboratoriniai darbai specialiosioms vidurinėms mokykloms“ (1981), „Fizikos programa aukštesniosioms pramonės ir technikos mokykloms“ (1990), „Fizika“ (1990), Tarasonis V., Bajoriūnas A., Gediminskas D. „Lietuvos tremtiniai Tadžikijoje“ (1992), „Fizika. Vadovėlis vidurinių mokyklų 11-12 klasei“ (1995), „Fizika II. Vadovėlis 11 klasei“ (1997), „Fizika III. Vadovėlis 12 klasei“ (1998), „Fizika I. Vadovėlis 11 klasei“ (2000), „Fizyka I Podręcznik dla klasy X“ (2007), „Fizyka I Podręcznik dla klasy XI“ (2007), „Fizyka I Podręcznik dla klasy XII“ (2007). Vytautas Tarasonis už darbštumą ir pasiaukojamą darbą Tėvynei apdovanotas Vyčio kryžiaus ordinu, LDK Gedimino I laipsnio, Sausio 13- osios atminimo medaliais, daugeliu padėkos raštų.

Tarasonis Vladas

[gimė 1902 04 14 Šiaudiniškių k., Kybartų vls., Vilkaviškio aps. – 1977 06 22 Mažeikiuose] - Lietuvos kariuomenės kūrėjas-savanoris, kapitonas, visuomenės veikėjas.

Gimė malūnininko šeimoje. Mokėsi Alvito pradžios mokykloje, Kybartų gimnazijoje. 1919 m. kartu su kitais Vilkaviškio apskrities vyrais išėjo savanoriu. Savanorių registracijos biure buvo nukreiptas į Kauno komendantūros artilerijos skyrių. Iš ten tais pačiais metais įstojo į Karo mokyklą. 1920 10 17 paskirtas į 10-ąjį pėstininkų Marijampolės pulką 1-os kulkosvaidžių kuopos jaunesnioju karininku. Dalyvavo kovos veiksmuose su lenkais, vėliau saugojo sieną Vištyčio-Kalvarijos ruože. 1924 m. pulkas išformuotas, V. Tarasonis perkeltas į Kauną, į 5-ąjį pėstininkų LDK Kęstučio pulką, kulkosvaidžių kuopos vado pavaduotoju, suteiktas vyr. leitenanto laipsnis. Čia pasinėrė į kultūrinę veiklą, tapo pulko švenčių organizatoriumi, redagavo pulko laikraštį „Kęstutietis“, parašė pulko istoriją, įkūrė pulko muziejų. Buvo pulko švietimo komisijos, garbės teismo, Karininkų ramovės komiteto narys. 1928 m. suteiktas kapitono laipsnis. 1931 m. spalio 26 d. perkeltas į Vilkaviškį, į 4-ąjį artilerijos pulką. V. Tarasonis ir 4-ajame artilerijos pulke užsiiminėjo visuomenine veikla, vadovavo pulko chorui, nuo 1932 09 15 – 1937 02 02 Vilkaviškio gimnazijoje dėstė karinį parengimą. Buvo Vilkaviškio apskrities šaulių bataliono Alvito šaulių būrio vadas. 1936 m. jo iniciatyva įsteigti Alvito karių kapai, perlaidoti 14 savanorių palaikai. 1934 m. 4-ąjį artilerijos pulką iškėlus iš Vilkaviškio, perėjo dirbti į Vilkaviškio karo komendantūrą naujokų šaukimo ir mobilizacijos skyriaus viršininku. Kęstutiečiai, išlydėdami kapitoną, įteikė jam vardinį pistoletą, fotoaparata, didelį gipsinį Kęstučio bareljefą. Likus vyriausiu karininku Vilkaviškyje, 1940 m. birželį teko sutikti įžengiančią Raudonąją armiją. 1941 06 14 šeima suimta ir nuvežta į Vilkaviškio geležinkelio stotį, ten V. Tarasonis buvo atskirtas nuo šeimos, liepos 10 d. atgabentas į Krasnojarsko krašto Rešiotų lagerį Nr. 7. Kęstutiečių dovanos žuvo okupavus Lietuvą. 1940 m. kapitonas ginklą užkasė savo sode, o po 30

metų darbininkai, kasdami tranšėją, atrado ir perdavė saugumiečiams. Fotoaparata šeimai Sibire iškeitė į kibirą bulvių. Gipsinis Kęstučio bareljefas puošė Alvito šaulių namus, jo likimas nežinomas. 1956 m. su šeima grįžo į Lietuvą, apsigyveno Mažeikiuose.

Tauras (Tupčiauskas) Vytautas

[gimė 1906 10 14 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1996 09 07 Oak Lawne, IL] - gydytojas, visuomenės veikėjas.

1925 m. baigęs Vilkaviškio g-ją studijavo Lietuvos universitete Kaune, kurį baigė 1932 m. Priklausė korp. „Fraternitas Lithuanica“. 1932 - 1933 dirbo Kauno ligoninės Chirurgijos skyriuje, vėliau tobulinosi Romos aeronautikos institute ir Paryžiaus aviacijos med. centre. Grįžęs į Lietuvą, dirbo karo aviacijoje, įkūrė Aeromedicinos laboratoriją. 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją dirbo Wittlichio aps. ligoninėje ir pranc. belaisvių stovykloje. 1946 - 1947 tobulinosi Bonnos universiteto Moterų ligų klinikoje ir apgynė med. daktaro disertaciją. 1949 m. atvykęs į JAV stažavo, 1953 m. išlaikė egzaminus ir įgijo teisę verstis privačia gydytojo praktika. Dirbo Sidabrinio kryžiaus ligoninėje Joliete, IL, vėliau privačiai. Buvo korp. „Fraternitas Lithuanica“ Čikagos skyriaus pirmininkas, ALGS ir PLGS sekretorius išdininkas (1957 - 1961) bei pirmininkas, „Lietuvių balso“ skaitytojas, dosnus rėmėjas ir nuolatinis bendradarbis. Bendradarbiavo „Medicinoje“, „Lietuvos Sparnuose“, „Mūsų žinyne“.

Tysliava Juozas

[gimė 1902 11 01 Geisteriškių k., Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. - 1961 11 11 Brooklyne (JAV)] - poetas.

Baigęs Keturvalakių pradinę mokyklą toliau mokėsi Vilkaviškio g-joje, bet jos nebaigė: būdamas ketvirtoje klasėje ir vos peržengęs 16 metų slenkstį, nutarė pasekti dėdės pėdomis ir 1919 m. įstojo į Lietuvos savanorių gretas. Laisvu nuo tarnybos laiku lankė suaugusiųjų gimnaziją ir bendradarbiavo vos pradėjusiame eiti žurnale „Karys“. Vėliau baigė žurnalistų kursus ir buvo kandidatas į Karo mokyklą, bet karininku būti nepanoro. Dirbo Kauno komendantūros štabe, kur ir baigė savanorišką karo tarnybą. Nuo 1920 m. dirbo „Steigiamojo Seimo darbų“ ir laikraščio „Žemdirbių balsas“ redakcijose, 1922 m. – Lietuvos telegrafo agentūroje (Eltoje), „Lietuvos aide“, bendradarbiavo „Krašto balse“, „Sekmojoje dienoje“, „Skaitymuose“, „Praduose ir žygiuose“, „Klaipėdos žiniuose“, „Gairėse“. 1922 – 1924 Lietuvos universitete studijavo literatūrą. Kūrybiniai J. Tysliavos polinkiai išryškėjo dar mokykloje, eilėraščius rašyti pradėjo būdamas 12 metų. Pirmuosius išspausdino A. Alekno redaguotoje „Vienybėje“ Kaune, vėliau „Kariškių žodyje“, „Sekmojoje dienoje“, pasirašydamas Juozas Tyslevas, ne tokia jo tikroji pavardė. Savo asmens kūrimą pradėjo nuo pavardės ir tapo – Juozas Tysliava. 1921 – 1926 buvo patys kūrybingiausi metai, jis leido kasmet po eilėraščių rinkinį: „Žaltvykslės“ (1922), „Traukinys“ (1923), „Nemuno rankose“ (1924), „Auksu lyta“ (1925), „Tolyn“ (1926). Jo kūrybos kelias dažnai ėjo tartum atskirai nuo kitų ano meto rašytojų. Pats niekada savęs nepriskyrė jokiai literatūrinei mokyklai ar grupei, nors jų poveikio ir neišvengė. Labiausiai jis buvo suartėjęs su „Keturių vėjų“ grupe, ir K. Binkis jam daugeliu atvejų buvo poeto pavyzdys. „Keturių vėjų“ pirmajame numeryje jis išspausdino porą eilėraščių, dalyvaudavo keturvėjininkų „paldieninkuose“. „Keturi vėjai“ ir futurizmas paliko ryškia žymę J. Tysliavos poezijoje - ir formos, ir turinio prasme. Sudarė regioninį alm. „Sūduva“. 1925 m. išvyko į Paryžių studijuoti žurnalistikos. Ten išleido eilėraščių rink. prancūzų k. „Coupe de vents“ (Vėjų taurė, 1926) su O. Milašiaus įvadu, įvairiakalbį žrn. „MUBA“ (Mūsų baro apžvalga), kuriame dalyvavo J. Coucteau, V. Visnapuu, A. Kurcijus ir kt. Yra pasirašinęs

slapyvardžiais: Ožkasvilietis Turanas T., Trimitas, Turanas I., Vytenis ir kt. Nuo 1932 m. gyveno JAV, 1933 - 1961 redagavo laikraštį „Vienybė“, žurnalą „Lietuva“ (1939 - 1941), buvo aktyvus JAV liet. bendruomenės veikėjas. 1962 m. perlaidotas Vilniaus Rasų kapinėse.

Treigys Sergijus

[gimė 1907 04 22 Margininkų k., Kalvarijos vls., Vilkaviškio aps.] – mokytojas, visuomenininkas.

Kaune baigė /Lietuvos universiteto teologijos – filosofijos skyrių. Vilkaviškio gimnazijoje 1928 10 15 – 1936 08 31 dėstė lietuvių ir lotynų kalbas.

Vaičiulaitis Antanas

[gimė 1906 06 23 Didžiųjų Šelvių k., Vilkaviškio aps. – 1992 07 22 Vašingtone (JAV)] – prozininkas, literatūros tyrinėtojas, vertėjas.

1919 – 1927 mokėsi Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje. 1927 – 1933 studijavo LU / VDU lietuvių ir prancūzų literatūras, 1936 – 1938 tęsė prancūzų literatūros studijas Prancūzijoje Grenoblio bei Sorbonos universitetuose. VDU Teologijos, filosofijos fak. dėstė naujosios lietuvių literatūros kursą. 1940 m. pradžioje išvyko į Romą diplominiam darbui, tą patį metų pabaigoje apsigyveno JAV. Dėstė Marijampolio kolegijoje ir Scrantono universitete. 1951 – 1976 dirbo „Amerikos balso“ lietuviškajame skyriuje. Redagavo „Ateitį“ (1929 – 1932), „Studentų žodį“ (1941 – 1943), „Ameriką“ (1945 – 1947), „Vytį“ (1946 – 1947), „Aidus“ (1950 – 1964). Išleido novelių rink. „Vakaras sargo namely“ (1932), „Vidudienis kaimo smuklėj“ (1933), „Pelkių takas“ (1939), romaną „Valentina“ (1936), apysakas „Mūsų mažoji sesuo“ (1936), „Kur bakūžė samanota“ (1947), „Vidurnaktis prie Šeimenos“ (1986), literatūrinių pasakų rink. „Auksinė kerpelė“ (1957), Viduramžių legendų kn. „Gluosnių daina“ (1966), eilėraščių rinkt. „Ir atlėkė volungėlė“ (1980), kelionių įspūdžių kn. „Nuo Sirakūzų ligi Siaurės elnio“ (1937), „Italijos vaizdai“ (1949). Paskelbė studiją „Natūralizmas lietuvių literatūroje“ (1936), kritikos straipsnių rink. „Knygos ir žmonės“ (1992), yra vienas „Visuotinės literatūros istorijos“ (1932) ir „Lietuvos egzodo literatūros 1945 – 1990“ (1992) autorių. Į lietuvių k. išvertė O. Milašiaus „Poemas“ (1931), misteriją „Miguel Mañara“ (1937) ir „Septynias vienas“ (1979), A. Maurois „Sielų svėriką“ (1932), Nello Vian kn. „Šv. Antanas Paduvietis“ (1951). Jo novelių rinktinė išleista anglų k. (1965).

Vaičiulis Vincas

[gimė 1892 09 18 Viščiakaimio k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1960 06 06 Jiezne (Alytus)] - mokytojas, kunigas.

1914 m. baigė Seinų dvasinę seminariją. 1915 08 01 įšventintas į kunigus. Mokytojavo Vilkaviškio „Žiburio“ g-joje. 1921 05 19 paskirtas 12 pėst. Kauno pulko karo kapelionu. Nuo 1924 m. Aukštadvario parapijos klebonas ir vid. mokyklos kapelionas, vėliau 2 ulonų pulko kapelionas Alytuje. 1927 m. pakeltas prelatu. 1927 12 17 pripažintos vid. mokyklos mokytojo vardas ir teisės. 1927 - 1945 klebonavo Jiezne. Kaišiadorių vyskupijoje ėjo egzaminatoriaus ir Maldos apaštalavimo direktoriaus pareigas. Vokiečių okupacijos metu buvo gen. Kubiliūno vadovaujamos Tautos tarybos narys. Sovietų Sąjungai antrą kartą okupavus Lietuvą suimtas, išvežtas į Sibirą. Grįžęs į Lietuvą gyveno Jiezne.

Vaitiekaitis Augustinas

[gimė 1890 09 02 Kirmiškų k., Sintautų vls., Šakių aps. – 1986 07 04. Vilniuje) – kunigas, kapelionas.

Mokėsi pas kaimo daraktorių, baigė vietos rusišką dviklasę pradžios mokyklą, progimnaziją. Baigęs Peterburgo dvasinę seminariją, 1914 m. gavo kanonų teisės licenciato laipsnį ir civilinės teisės diplomą. 1914 m. balandžio 3 d. įšventintas į kunigus. Vikaravo Latvijoje, Šakiuose, Gelgaudiškyje. 1917 m. grįžo į Lietuvą. Buvo Vidaus reikalų ministerijos kultūros reikalų referentas. Nuo 1926 m. – Šakių „Žiburio“ gimnazijos vicedirektorius. 1929 m. atstatė sudegusios (1926 m.) tėviškės namus. Suvalstybintos Vilkaviškio J. Basanavičiaus gimnazijos direktorius nuo 1930 02 20. Alytaus gimnazijos kapelionas nuo 1935 m. Viešėdamas savo namuose kaime parašė vadovėlius: „Visuomenės mokslo pagrindai“ (1934 m.) ir „Trumpa bažnyčios istorija“ (1934 m.). Išleido knygą „Lietuvos karo kapelionų praeitis“. Kauno karo ligoninės kapelionu paskirtas 1938 m. Vokiečių laikais (1942 – 1944) Vilniaus kunigų seminarijos profesorius. Pasibaigus II Pasauliniam karui, (1946 – 1951), dirbo Kauno kunigų seminarijos vicerektoriumi, rektoriumi. . 1951–1955 m. sovietų valdžios ištremtas į Kurską. Grįžęs į Lietuvą apsigyveno Vilniuje, nes tėviškė buvo nuniokota. Buvo altarista prie šv. Onos bažnyčios Vilniuje, buvo altarista ir Ukmergėje. Mirė 1986 m. Vilniuje, palaidotas Sintautuose.

Vaitkevičienė Petronėlė

[gimė 1890 04 08 Bardauskų k., Gižų vls., Vilkaviškio aps.] – mokytoja.

Studijavo Paryžiaus Sarbonos universitete prancūzų kalbą ir literatūrą. 1921 09 01 pradėjo dirbti Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje, kur dėstė prancūzų kalbą.

Vaitkevičius Kazys

[gimė 1911 03 11 Kybartuose, Vilkaviškio aps. - 1960 04 25 Derby (Anglija)] - spaudos darbuotojas, visuomenės veikėjas.

Mokėsi Kybartuose, nuo 1922 m. Vilkaviškio g-joje. Veiklus skautų, šaulių ir tremtinių organizacijose. Dirbo Kauno finansų ministerijoje. Atgavus Vilnių ten dirbo ir lankė universitetą. Pasitraukęs į Vokietiją 1945 m. Tolko liet. stovykloje įkūrė skautų Kęstučio draugovę ir vėliau Vokietijoje Šarūno tuntą, kuriam vadovavo, 1947 m. surengė dvi skautų stovyklas, pasiekė paskautininkio laipsnį. 1947 m. atvyko į Angliją, organizavo skautus ir jų spaudą, tapo vadeivos pavaduotoju. Ilgametis Anglijos rajono vadas, skautininkas. 1950 m. pradėjo steigti Anglijos liet. skautų stovyklas. 1959 m. pakeltas į vyr. skautininkus. Rašė į „Skautų Aidą“, redagavo Šarūno „Kelią“ ir „Budėkime“, scenai parašė „Margį“, „Motiną“, Išdraskytą savo lizdą“ ir kt. Jo apsakymėlių rink. „Mažieji didvyriai“ išėjo 1963 m. Eilė raštų liko rankraščiuose. Įsteigė D. Britanijos Liet. Sąjungos Derby skyrių ir jam vadovavo, organizavo chorą.

Vaitkevičius Steponas

[gimė 1885 12 26 Baltrakio k., Gižų vls., Vilkaviškio aps. – 1942] – mokytojas.

Nuo 12 – 13 metų tėvai negailėdami lenkė prie darbo namų ūkyje ir aliejaus spaudykloje, tad mokyklos lankyti neteko. Rašto pamokė vyresnieji broliai. Tik žiemomis buvo galima privačiai pasimokyti. Septyniolikmetį Steponą tėvai nutarė leisti į vyrų gimnaziją Marijampolėje (1902 – 1907). Mokslą teko baigti savo lėšomis, nes, jam atsisakius tapti dvasinės seminarijos klieriku, nuo 1905 m. tėvai nerėmė. 1907 m. lapkričio mėnesį S. Vaitkevičius tapo Peterburgo universiteto matematikos – fizikos fakulteto studentu.

Prasidėjus karui, kaip atsargos karininkas buvo mobilizuotas į Rusijos kariuomenę Baranovičiuose. Jam suteiktas pulkininko laipsnis. Vėliau – tarnyba fronte Rytų Galicijoje ir Besarabijoje. Už ryžtą mūšiuose S. Vaitkevičius buvo apdovanotas Šv. Onos kryžiumi. Demobilizuotas S. Vaitkevičius nuvyko į Voronežą. 1918 m. vasaros pabaigoje pirmuoju ešelonu grįžo į Lietuvą, į Vilkaviškį. Nuo 1918 – 1927 dirbo direktoriumi Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje. Dėstė matematiką, fiziką, chemiją. Nuo 1927 m. pradėjo dirbti Mažeikių gimnazijos direktoriumi, o vėliau paskirtas Alytaus gimnazijos direktoriumi ir čia išdirbo iki 1934 m. Tiek mokytojai, tiek mokiniai direktorių mini tik geru žodžiu, prisimena jį kaip labai reiklų, puikiai dėstomą dalyką išmanantį pedagogą, visada ir visur auklėjantį tik savo pavyzdžiu. Minint Lietuvos nepriklausomybės 10-ies metų jubiliejų S. Vaitkevičius apdovanota medaliu. Nuo 1934 m. jam teko darbuotis Linkuvoje. 1940 m. jis sunkiai susirgo.

Vasiliauskas Antanas

[gimė 1902 01 15 Karpiejų k., Gražiškių vls., Vilkaviškio aps.] – mokytojas, Lietuvos kariuomenės karininkas.

Mokėsi Vilkaviškio „Žiburio“ g-joje, Seinų kunigų seminarijoje. 1921 m. įgijo brandos atestatą, studijavo istoriją ir pedagogiką LU Humanitarinių mokslų fakultete. 1929 - 1931 mokytojavo Utenos g-joje, vėliau Tauragės mokytojų seminarijoje. 1931 10 29 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. 1932 m. baigė VDU. Tobulinosi Vienos universiteto Istorijos skyriuje, kurį baigė 1936 m. įgijęs daktaro laipsnį. 1937 11 28 pakeltas į leitenantus.

Vasys (Vasiliauskas) Antanas

(g. 1902 01 15 Balckiemio k., Vižainio vls., Suvalkų aps. – 1974 06 18 Filadelfijoje) – istorijos mokslų daktaras, JAV lietuvių visuomenės veikėjas.

Dar mažam esant su šeima persikėlė į Karpiejų k., Gražiškių valsčiuje, Vilkaviškio apskrityje. Mokėsi Gražiškių pradinėje mokykloje, Vilkaviškio ir Marijampolės gimnazijose. 1922-1925 m. mokėsi kunigų seminarijoje Gižuose, tačiau jos nebaigė. 1925 m. įstojo į Lietuvos universiteto humanitarinių mokslų fakultetą, kur studijavo istoriją. 1932-1935 m. studijavo Vienos universitete paleografiją, diplomatiką ir istoriją. 1935 m. gavo mokslų daktaro laipsnį. 1936-1940 m. VDU humanitarinių mokslų fakultete dirbo vyr. asistentu. 1940-1944 m. Vilniaus universitete ėjo docento pareigas ir dėstė istoriją. 1944 m. pasitraukė į Vakarų. 1946-1949 m. Augsburgėje (Vokietijoje) buvo lietuvių gimnazijos direktorius ir 1946-1949 m. Pabaltijo universiteto Pinneberge asistentas-profesorius. 1949 m. išvyko į JAV. Filadelfijoje suorganizavo Lituaniistikos institutą ir jam vadovavo. 1950 – 1953 Siracupe universiteto, NY, rusų k. dėstytojas, 1954 m. Fordhame (New York) universiteto Niujorke rusų kalbos profesorius ir Rusų mokslų instituto vicedirektorius. Vasaromis vadovaudavo lituanistikos kursams. Dalyvavo LKMA (Niujorko šk. sekretorius), ateitininkų sendraugių veikloje, JAV LB narys.. Bendradarbiavo „Karyje“, „Židinyje“, „Mūsų žinyne“, „Karo archyve“, „Drauge“, LE.

Parašė knygas „Vytauto Didžiojo diplomatika“ (1936), „Žemaičių batalionas“ (1937), „Pirmoji Kauno popieriaus dirbtuvė“ (1937), „Nepriklausomybės keliu“ (1938), „Žaslių-Daugų operacija“ (Karo archyvas XII, 1940). Redagavo skaitinių knygą „Russian Area Reader“.

Vebeliūnas Antanas

[gimė 1892 11 05 Šuklių k., Alvito vls., Vilkaviškio aps. - 1979 11 08 Ažuolų Būdoje (Kazlų Rūda)] - kunigas, visuomenininkas.

Baigė pradinę mokyklą, 1907 - 1912 Vilkaviškyje privačią g-ją (su valstybine teise). 1912 m. įstojo į Seinų kunigų seminariją. Vysk. A. Karosas įšventino į diakonus. Vebeliūnas išvyko į Mogiliovą, o iš ten į Petrapilio seminariją. 1916 05 08 įšventintas kunigu. Įstojo į Dvasinę akademiją. 1917 m. revoliucija sumaišė daug kam mokslus, kunigas atsiduria Vilianuose (Latvija) vikaru. 1918 m. grįžta į Lietuvą ir vikaruoja Plokščiuose. 1919 m. prelatas S. Olekas pasikviečia į Naumiestį. Vėliau vikaravo Miroslave (Alytus). Nuo 1927 m. klebonas Veiveriuose ir progimnazijos kapelionas. Nuo 1928 m. klebonas, o nuo 1930 m. dekanas Šakiuose. 1933 m. klebonas Pajevonyje ir Bartninkų dekanas. Nuo 1937 m. - Sintautuose (Šakiai) - išbuvo 10 metų. Čia pirmą kartą aptvėrė Sintautų kapines ir inicijavo misiją, joms atminti šventoriuje pastatytas kryžius. 1942 m. vokiečiams pareikalavus atiduoti visus tris varpus, jie buvo paslėpti - užkasti, 1954 m. rasti šventoriuje po žeme, o trečias Žvirgždaičiuose. Subombardavus ir nusiaubus bažnyčią 1944 m. klebonas gyveno Veršių k. ir šv. Mišias laikė Rūgių kaimo koplytėlėje, 1945 m. šv. Mišias aukojo klebonijoje. 1947 - 1954 dirbo Bagotojoje, čia sukūrė parapiją, pastatė bažnyčią, kartu aptarnavo Nemirus. Masiškai uždarinėjant sovietams bažnyčias, paskirtas altarista Griškabūdyje. Nuo 1953 m. klebonavo Aleksote, vėliau perkeltas į Aukštąją Panemunę. Ėjo Bažnytinio tribunolo teisėjo pareigas. Buvo altarista Ažuolų Būdoje. Čia ir mirė, palaidotas bažnyčios šventoriuje.

Venskevičiūtė Ona

[gimė 1909 Kalvarijos m., Marijampolės aps. - 1996] – pedagogė.

Kalvarijos progimnazijoje baigė 4 klases. 1925 m. įstojo į Marijampolės mokytojų seminariją. Pedagoginį darbą pradėjo Pernaravės pradinėje mokykloje, Kėdainių rajone. Iš ten persikėlė į Gižų pradinę mokyklą (Vilkaviškio r.). Karo metais dirbo Alvite. Karui nesibaigus pradėjo mokytojauti Vilkaviškio gimnazijoje.

Apdovanota ženkleliu „Lietuvos liaudies švietimo pirmūnas“ (1957), 1965 m. suteiktas Lietuvos TSR nusipelnusios mokytojos garbės vardas.

Verbyla Jonas

[gimė 1912 01 09 Vilkaviškyje - 1962 05 18 Australijoje] - mokytojas, Lietuvos kariuomenės veikėjas.

Nuo 1929 LŠS narys. 1931 06 20 baigė Vilkaviškio J. Basanavičiaus g-ją, įstojo į VDU Matematikos - gamtos fakulteto Matematikos skyrių. Tarnavo Vilkaviškio komendantūroje, privačiai mokytojavo. 1933 09 15 baigė Karo mokyklą jaun. leitenanto laipsniu. Nuo 1934 10 02 vienerius metus studijavo Prekybos institute Klaipėdoje. 1936 05 10 baigė Karo mokyklos 10 mėn. ats. karininkų kursus, priimtas į karo tarnybą, paskirtas 3 pėst. pulko ryšių kuopos būrio vadu. 1939 10 19 pakeltas į leitenantus. Likviduojant Lietuvos kariuomenę 1940 10 03 paskirtas į RA 29 ŠTK 184 šaulių divizijos 262 šaulių pulką Trakuose. 1941 03 08 suimtas, kalintas Vilniuje. 1941 05 19 Pabaltijo karo apygardos 29 ŠTK karo tribunolo nuteistas 10 metų lagerio ir 5 metams tremties. Kilus Vokietijos - SSRS karui išlaisvintas. 1941 07 lietuvių karių Vilniaus įgulos 1 apsaugos pulko būrio vadas. 1943 03 19 pakeltas į vyr. leitenantus. 1944 03 įstojo į VR, paskirtas kuopos vadu Marijampolėje. Su kuopa išsiųstas į Ašmeną, pateko į lenkų nelaisvę, po 4 dienų paleistas. Artėjant antrajai sovietinei okupacijai pasitraukė į Vokietiją, mokytojavo liet. pradinėje mokykloje. 1949 m. emigravo į Australiją. Mirė 1962 m., palaidotas Fankner kapinėse Melburne.

Virškevičius (Virškus) Juozas

[gimė 1905 01 13 Pūsatspėdžių k., Vilkaviškio vls. ir aps. - 1986 04 24] - inžinierius, Lietuvos kariuomenės karininkas.

1918 - 1922 mokėsi ir baigė Vilkaviškio „Žiburio“ g-jos 4 klases. 1928 m. baigė Kauno aukštesn. technikos mokyklą. 1930 10 25 baigė Karo mokyklą inžinerijos leitenanto laipsniu. Tarnaudamas Radviliškio g-joje dėstė karinį rengimą, buvo Radviliškio skautų Vytauto Didžiojo draugovės vadovas globėjas. 1938 11 23 pakeltas į kapitonus. 1939 10 paskirtas Vilniaus geležinkelių apsaugos kuopos vadu. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą tarnavo ryšių karininku tarp Lietuvos ir RA dalinių Naujosios Vilnios geležinkelio stotyje. Likviduojant Lietuvos kariuomenę paskirtas RA 29 ŠTK 179 šaulių divizijos pionierių bataliono mokyklos viršininku. 1941 09 01 paskirtas Geležinkelių valdybos Radviliškio ruožo garvežių ir vagonų dirbtuvių viršininku. 1944 m. su šeima pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. emigravo į JAV, iki 1970 m. dirbo „General Motors“ automobilių bendrovėje projektavimo skyriuje.

Apdovanotas ugniagesių „Artimui pagalbom“ 3 laipsnio kryžiumi (1935).

Vitkauskas Marcelijus

[gimė 1862 Putriškių k., Suvalkų aps.] – pedagogas.

Baigė Veiverių mokytojų seminariją. Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje mokytojavo nuo 1918 11 15.

Zubrickas Juozas

[gimė 1896 05 22 Turčinų k., Būblelių vls., Šakių aps. – 1976 JAV] – gydytojas.

Mokėsi Vilkaviškio gimnazijoje, jai persikėlus į Rusiją – Voroneže gimnaziją baigė 1918 m. Grįžęs į Lietuvą buvo Vilkaviškio aps. darbo ir socialinės apsaugos inspektorius. Šakiuose organizavo šaulius ir pavasarininkus, dalyvavo krikščionių demokratų partijos veikloje. 1929 m. baigė Berlyno universiteto Medicinos fakultetą. Kybartuose vertėsi privačia gydytojo praktika, kartu buvo ir miesto gydytojas, Kybartų sporto klubo „Sveikata“ pirmininkas ir mecenatas (1934 – 1942). 1941 m. bolševikų kalintas Kaune. 1944 m. pasitraukė į Vakarų Europą, iš ten atvyko į JAV. Nuo 1951 m. dirbo gydytojo Kankakee ligoninėje, IL.

Žakavičius (Žakovičius) Vytautas

[gimė 1882 Šlavėnų k. Anykščių aps.] – pedagogas, gydytojas, visuomenės veikėjas.

Studijavo Kijevo (Ukraina) universitete mediciną, įsijungė į studentų revoliucinę veiklą. Už tai 1905 m. jis buvo pašalintas iš universiteto, suimtas ir įkalintas, 1905-1907 m. dirbo Sibiro deimantų kasyklose.

Išleistas į laisvę, 1907 m. V. Žakavičius grįžo į Kijevą, ketindamas tęsti studijas, bet į universitetą nebebuvo priimtas. 1907 m. jis grįžo į Lietuvą ir dirbo mokytoju Aukštaitijoje. 1908-1909 m. Vyžuonose (Utenos r.) jis nelegaliai mokė valstiečių vaikus, kartu su Ona Zaštautaite buvo pirmieji mokytojai, lietuviškai mokė Vyžuonų vaikus po spaudos draudimo panaikinimo. V. Žakavičiaus rūpesčiu buvo gautas valdžios leidimas ir pradėta statyti mūrinė Vyžuonų mokykla, nes mokinių jau susidarydavo iki 60.

Pirmojo pasaulinio karo metais V. Žakavičius pasitraukė į Rytus, dirbo Omsko gubernijos teismo medicinos ekspertu.

1921 m. grįžo į Lietuvą. Nuo 1924 11 06 dirbo mokytoju Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje, dėstė matematiką, gamtą, istoriją. Paskui įvairiose Lietuvos vietose buvo medicinos felčeris.

Antrojo pasaulinio karo metais V. Žakavičius gyveno Pakalniškių kaime (Šakių r.) ir dirbo Gelgaudiškio (Šakių r.) medicinos felčeriu.

Vokiečių okupacijos laikotarpiu pasipiktinęs aplink vykusiais žiaurumais, jis 1942-1944 m. rėmė hitlerininkų persekiojamus žmones, padėjo karo belaisviams Lietuvoje organizavo žydų slapstymą kaimų sodybose. Nuo 1943 m. rudens jis gaudavo žydams suklastotus dokumentus ir būriais priimdavo pabėgėlius iš getų, rasdamas jiems saugių slapstymosi vietų pas savo pacientus – aplinkinių kaimų gyventojus. Į savo veiklą gydytojas stengėsi pritraukti kuo daugiau žmonių, laikydamas ją svarbia kova prieš fašizmą.

Pasklidus žinioms apie Gelgaudiškio apylinkėse besitelkiančius pabėgėlius, V. Žakavičius kartu su keliais aktyviausiais talkininkais už tokią pagalbą žydams 1944 m. kovo 18 d. vokiečių kariuomenės buvo suimtas ir įkalintas Marijampolėje.

Mirė 1944 m. liepos mėnesį Kaune – hitlerininkų sušaudytas Kauno IX forto kalėjime kartu su Broniumi Jocevičiumi ir Jonu Petrausku.

Apdovanotas Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi (po mirties, 2001 m.), pripažintas Pasaulio Tautų Teisuoliu (po mirties, 2002 m.).

Žemaitytė Zita

[gimė 1923 07 26 Vilkaviškyje - 2008 08 15] - menotyrininkė, dailėtyrininkė.

1944 m. baigė Vilkaviškio g-ją. 1950 m. VU Istorijos ir filologijos fakulteto Muzeologijos skyriuje įgijo meno istorinės specialybės. Baigusi studijas, kurį laiką dirbo įvairiose įstaigose, o 1959 m. įsidarbino Kultūros ministerijoje. 1975 - 1980 ėjo Mokslinės - metodinės kultūros paminklų apsaugos tarybos pirmininkės pareigas. Vyriausiojoje enciklopedijų redakcijoje įkūrus Kultūros paminklų sąvado redakciją, 1980 - 1982 ji dirbo šios redakcijos vedėja, rūpinosi „Kultūros paminklų sąvado“ tomų rengimu, taip pat išleido vadovą „300 kultūros paminklų“ (1980), į kurį sudėjo reikšmingiausius dailės objektus. Ji yra daugelio dailėtyros straipsnių autorė: „Domicelė Tarabildienė“ (Vilnius, 1973), „Šiuolaikinių lietuvių dailininkų“ serijos albumas „Jadvyga Mozūraitė - Klemkienė“ (Vilnius, 1979). Už 1984 m. „Vagos“ leidyklos išleistą monografiją „Paulius Gaļaunė“ ir profesoriui dedikuotą ne mažiau reikšmingą, gausiai iliustruotą studiją „Lionginas Šepka“ apie iškilaus šiuolaikinio dievdirbio kūrybą 1990 m. Z. Žemaitytei paskirta Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija. 1987 m. kartu su M. Martinaičiu parengė albumą „Ipolitas Užkurnys“, apie įvairių rūšių liaudies dailę ir jos kūrėjus nuolat skelbė straipsnius periodinėje spaudoje. 1998 m. „Baltų lankų“ leidykla išleido Z. Žemaitytės monografiją apie dailininko Adomo Varno gyvenimą ir kūrybą. Parašė daugiau nei 200 str. „Kultūros baruose“, „Pergalėje“, „Literatūroje ir mene“ ir kt. leidiniuose apie skulptūrinius paminklus, menininkus. Lietuvos dailininkų sąjungos narė nuo 1964 m., Lietuvos dailės istorikų draugijos garbės narė.

Žievys Kajetonas

[gimė 1902 12 31 Gyliškių., Sintautų vls., Vilkaviškio aps. – 1966 07 27 Alytuje] – pedagogas, kalbininkas.

Mokėsi Naumiesčio progimnazijoje, 1925 m. baigė Šakių „Žiburio“ gimnazijos 1 laidą. Studijavo Lietuvos universitete, kurį baigė 1930 m. Mokytojavo Vilkaviškio gimnazijoje, dėstė lietuvių kalbą, Utenoje. 2 metus dirbo Klaipėdos mokytojų seminarijoje. 1941 m. atsikėlė gyventi į Alytų. Ten įkūrė vakarinę pamaininę mokyklą ir jai vadovavo. „Spalvinga asmenybė buvo mokytojas K. Žievys, drąsus ir tiesus kovoje už gimtąją kalbą, reiklus

mokytojas. Įeis, būdavo, į klasę su didžiuliu portfeliu, žvalgysis tol, kol pamatys, kas jam nepatinka. „Tai ką, duoną maišyti pasiruošęs?“ - kreipiasi į marškinių rankoves atsiraičiusį vyrioką. Kitam: „Tai pamoka yra geriausias laikas panagėms išsivalyti?!“ Atsakinėdami suklysti bijom, nes klaidą lydėdavo koks nors evangeliškas pamokymas. Dažnai išgirsdavom: „Na ir pasakei, kad net plaukai ant galvos atsistojo“, - ir perbraukdavo ranka per visada plikai skutamą galvą, nusišypsodavo ir dairydamasis po klasę tartum gėrėdavosi savo sąmoju. Pastebėtas pašnekovo tarties, kirčiavimo klaidas taisė visada ir visur“ (iš buvusio mokinio Kazimiero Juozo Muzikevičiaus prisiminimų). Parašė lietuvių kalbos gramatiką pedagoginėms mokykloms. Paskelbė straipsnių apie kalbos kultūrą. Rinko tautosaką ir žodžius Lietuvių kalbos žodynui.

Žilinskas Antanas

[gimė 1881 01 29] – mokytojas.

Nuo 1934 09 12 – 1937 09 15 Vilkaviškio gimnazijoje dirbo direktoriumi, dėstė lietuvių kalbą.

Kiti mokytojai dirbę Vilkaviškio gimnazijoje

Babelienė M.

Gimė 1898 m. Baigė Ostrogožsko (Rusija) gimnaziją ir aukštuosius matematikos kursus. Nuo 1927 m. Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje dėstė prancūzų kalbą.

Bataitė V.

Vilkaviškio gimnazijoje dėstė gamtą ir geografiją.

Bilevičius Vincas

Kaune baigė vargonavimo kursus. 1920 09 01 – 1921 07 01 Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje dėstė muziką.

Čėsna Antanas

Nuo 1923 01 01 Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą.

Dalibogaitė Julijona

Saratove baigė politechnikumą. Nuo 1922 09 21 – 1926 09 01 Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje dėstė aritmetiką, geometriją, geografiją, piešimą ir braižybą.

Dapkus Antanas

Vilkaviškio gimnazijoje dėstė karinį parengimą.

De la Crox Rene

Baigė Rygos Politechnikos universitetą. Nuo 1924 01 21 – 1925 08 01 Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje dėstė vokiečių kalbą ir agronomiją.

Eidėnas Jonas

Nuo 1931 08 15 – 1934 08 07 Vilkaviškio gimnazijoje dėstė lotynų kalbą ir psichologiją.

Eigner Alvina

Gimė 1904 m. Mokėsi Vokietijoje. Nuo 1923 08 21 Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje dėstė vokiečių ir prancūzų kalbą.

Endziulaitytė – Streigienė Zofija

Nuo 1928 09 01 – 1936 08 31 Vilkaviškio gimnazijoje dėstė fiziką ir matematiką.

Gruobinskas Jonas

Nuo 1930 11 01 – 1931 08 01 Vilkaviškio gimnazijoje dėstė karinį parengimą ir kūno kultūrą.

Janonis Mykolas

Nuo 1937 02 02 Vilkaviškio gimnazijoje dėstė karinį parengimą.

Kamarauskas

Nuo 1919 m. pradėjo dirbti Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje. Dėstė dainavimą.

Kelertienė Margarita

Baigė Karaliaučiaus Mergaičių mokyklą. Nuo 1919 08 21 pradėjo dirbti Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje. Dėstė vokiečių kalbą ir evangelikams tikybą.

Ketarauskas Bronislovas

Nuo 1936 09 01 mokytojavo Vilkaviškio gimnazijoje.

Košuba Vincas

Vilniuje baigė Muzikos mokyklą. Nuo 1923 10 10 Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje dėstė dainavimą.

Krašauskas Stanislovas

Gimė 1897 m. Baigė Klaipėdos Konservatorijos tris kursus. Nuo 1926 08 01 – 1928 08 01 Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje dėstė dainavimą.

Lakickas Antanas

Nuo 1933 m. dėstė Vilkaviškio gimnazijoje.

Levickas Jonas

Marijampolėje baigė mokytojų seminariją, Palangoje kūno kultūros kursų. Nuo 1926 01 21 Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje dėstė vokiečių kalbą ir kūno kultūrą.

Liutkevičaitė Julija

1921 08 16 – 1930 09 26 Vilkaviškio gimnazijoje dėstė aritmetiką, geografiją.

Masiliūtė Kazimiera

Nuo 1928 10 15 – 1934 08 01 Vilkaviškio gimnazijoje dėstė geografiją, fiziką, chemiją, istoriją ir higieną.

Mironas Viktoras

Nuo 1933 09 01 – 1933 10 01 Vilkaviškio gimnazijoje dėstė lotynų kalbą.

Motiekaitė Kazimiera

Gimė 1905 m. Kaune baigė Lietuvos universiteto gamtos-matematikos fakulteto biologijos skyrių. Vilkaviškio gimnazijoje dėstė geografiją, gamtą ir istoriją.

Olšauskas Kazys

Mokėsi Varšuvos konservatorijoje. Nuo 1925 08 01 Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje dėstė muziką.

Paplauskas

Vilkaviškio gimnazijoje dėstė lotynų kalbą.

Pekoris Iseras

Nuo 1938 10 26 Vilkaviškio gimnazijoje dėstė žydų tikybą.

Petrauskas Česlovas

Kaune baigė Aukštesniuosius kūno kultūros kursus. Nuo 1937 09 01 – 1938 08 01 Vilkaviškio gimnazijoje dėstė kūno kultūrą ir karinį parengimą.

Petravičienė P.

Kaune baigė VDU, Humanitarinių mokslų fakultetą, Filosofijos skyrių. Vilkaviškio gimnazijoje dėstė prancūzų kalbą.

Prapuolenytė Teresė

Vilkaviškio gimnazijoje dėstė vokiečių kalbą.

Rakutytė Emilija

Gimė 1892 m. Baigė Varšuvos Rankdarbių mokyklą. Nuo 1920 09 01 pradėjo dirbti Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje. Dėstė rankdarbius.

Rozenfeldas Enochas

Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje nuo 1924 01 01 – 1926 08 01 dėstė tikybą ir lotynų kalbą.

Sutkaitytė – Raičinskienė Matilda

Kaune baigė VDU, Humanitarinių mokslų fakultetą, Filologijos skyrių. Nuo 1938 09 01 Vilkaviškio gimnazijoje dėstė prancūzų kalbą.

Šalčiūnas Vladas

Vilkaviškio gimnazijoje dirbo nuo 1933 10 01 – 1934 08 01

Šeliūgienė Irena

Kaune baigė Aukštesniuosius kūno kultūros kursus. Nuo 1937 09 01 Vilkaviškio gimnazijoje dėstė kūno kultūrą mergaitėms.

Tvirbutienė-Chudožilovaitė Valentina

Peterburge baigė Elžbietos universitetą. Nuo 1937 – 1940 Vilkaviškio gimnazijoje dėstė prancūzų ir vokiečių kalbą.

Vaičaitis Vincas

Baigė Seinų Dvasinę seminariją. Nuo 1923 09 10 Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje dėstė tikybą, lietuvių kalbą ir istoriją.

Valentinavičiūtė Petronėlė

Kaune baigė VDU Humanitarinį fakultetą, filosofijos – pedagogikos sk., prancūzų kalbą. Nuo 1933 09 01 – 1934 08 01 Vilkaviškio gimnazijoje dėstė prancūzų kalbą.

Varanka Zigmas Vaclovas

Baigė Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją. Nuo 1923 10 10 – 1932 08 01 Vilkaviškio gimnazijoje dėstė matematiką, geografiją ir fizinį lavinimą.

Vaškys Pranciškus

Kaune baigė VDU evangelikų teologijos skyrių. Nuo 1931 m Vilkaviškio gimnazijoje dėstė tikybą evangelikams.

Velkė E.

Veiveriuose baigė Mokytojų seminariją. Nuo 1936 09 15 dirbo Vilkaviškio gimnazijoje.

Vosylius Jonas

1941 m. birželio mėnesį prasidėjus karui, jau liepos 31 d. įsakymu, naujuoju gimnazijos direktoriumi buvo paskirtas istorijos mokytojas Jonas Vosylius.

Zentenas Eugenijus

Peterburge baigė universitetą, Fizikos-matematikos fakultetą. Nuo 1936 09 01 Vilkaviškio gimnazijoje dėstė matematiką ir fiziką.

Žilinskaitė Vanda

1938m. dirbo Vilkaviškio gimnazijoje.

Naudota literatūra

1. Aleknavičius B. Novužės krašto vaikai. D. 4.- Klaipėda, 2011.
2. Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai. - V., 1998 - 2002. - 2 t.
3. Kabelkaitė J. Vilkaviškio Salomėjos Nėries vidurinės mokyklos mokytojai.-Vilkaviškis, 2005.
4. Kavaliauskas V. Vilkaviškio krašto karžygiai. – Vilkaviškis, 2012.
5. Kondratas B. Kūrėjų pėdsakais. Kn. 2 - 6. - V., 2004 - 2010.
6. Kviklys B. Mūsų Lietuva. T. 3.- V., 1991
7. Lietuva: enciklopedija. T.2. - V., 2010.
8. Lietuvių enciklopedija. - Boston, 1953 - 1985. - 37 t.
9. Lietuvos kariuomenės karininkai, 1918 - 1953. - V., 2001 - 2008. - 8 t.
10. Lietuvos sporto enciklopedija. T.1: A-K. - V.,2010.
11. Mūsų švyturiai. - V., 1992.
12. Muzikos enciklopedija. - V., 2000 - 2007. - 3 t.
13. Serneckas A., Zeikus A. Dvižiedė lelija.- V., 1997
14. Sūduvos dvasininkai. - V., 2009.
15. Sūduvos krašto drožyba, skulptūra, kryždirbystė. - K., 2006.
16. Vilkaviškio gimnazija 1918-1993.- Vilkaviškis, 1993.
17. Visuotinė lietuvių enciklopedija. - V., 2001 - 2009. - 16 t.
18. Mokslo dienos. – 1938, Nr. 11, p. 605.
19. www.google.lt

Parengė Vilkaviškio viešosios bibliotekos bibliografė G. Cikanavičienė